

Crònica dels Cavallers

ANY XXXI - MARÇ 2013 - Nº 66

Bones Festes de la Magdalena

Butlletí Informatiu de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta

ANY XXXI - Núm. 66, Març de 2013

Edita:

Germandat dels Cavallers de la Conquesta
Apartat de Correus 565, 12080 Castelló de la Plana
cavallersdelaconquesta@gmail.com

Direcció:

Jaume Cristòfol Vicent Aguilar

Coordinació:

Marco A. Esteve Cano

Texts:

Vicent-Jaume Almela i Eixau
Marco A. Esteve Cano
Roberto Pérez de Heredia y Valle
Laura Martínez Peris
Eugenio Díaz Carsi
Albert Sánchez-Pantoja Domínguez
Josep Miquel Francés Camús
Fernando Vilar Moreno
Sergio Ulldemolins Juevas
Pablo Castellet Marqués
Vicente Montolio Beltrán
Paco Vicent "Quiquet de Castàlia" †
Manuel Carceller Safont
Adrián Ortiz Doñate
Vicent Farnós de los Santos
Jaume Cristòfol Vicent Aguilar

Il·lustracions:

Lorenzo Ramírez
Manuel Lleó Jaime
Traver Griñó, "El Keto" †

Fotografies:

Vicente Traver i Jorge Traver
(Wamba fotografos)
Francisco Ortuño i Nati Temblador
(Ediciones Digitales Muphy)
Rogelio Cruella, fotógrafo
José Lorite
(vivecastellon.com)
Foto Estudio Sánchez
Jesús, fotógrafo
Luis Ulldemolins Salvador
Laura Iglesias Cacheiro
Manuel Lleó Piquer
Marco A. Esteve
Adrian Nita
Jaume C. Vicent
Sergio Naranjo

Disseny i maquetació:

La Agencia, Publicidad y Comunicación

Índex

- 04 Brancal
05 Comiat a la Cort 2012
06 Acta de la reunió extraordinària del Capítol Permanent, de data 3 d'agost de 2012
07 Laude Arbitral de Na Violant d'Hongria
08 La nostra Sobirana
09 Marta Font Ramos, LVIII Na Violant d'Hongria
10 Relació de Violants d'Hongria de la història de la Germandat
11 Marxa de Seguici
12 Patricia Blasco Francisco, Na Eva
13 Cristina Rosell Torner, Na Provençala
15 Noelia López Tomás, N'Ermengarda
16 Relació de Dones de Companya de Na Violant d'Hongria
19 Regines de les festes de Castelló. Fira i Festes de la Magdalena 2013
20 Llicència de Trasllat
21 Crònica de la Magdalena 2012
26 Setmana Santa i Pasqua 2012
30 Festes de la Mare de Déu del Lledó
31 Tradicional ronda de Maig
32 La Germandat, premiada de bell nou
33 Lectura del Tombatossals
34 Desfilades a Almassora i Grau de Castelló
35 Festa de Sta. Maria Magdalena
37 XXVIII Acampada al Castell Vell
40 Humor medieval, per "el Keto" †
41 Sopar estival Milícia Templària
42 Arte rupestre en la provincia de Castellón. Patrimonio mundial
46 Verge de la Salut-Jaume I, Alclublas
48 Morella, LIII Sexenni
49 Laude Arbitral de Na Violant sobre Morella
50 Morella, capítol I de la conquesta
52 Presentació als mitjans de Na Violant 2013 i la seua Cort
53 Jornades de Gastronomia Medieval al Café Auditori
54 Visita als Monestirs de Vallbona de les
42 Monjes i Poblet
Setmana del Cavaller. Festes d'Octubre:
55 Conferència festes de carrer.
56 Festa St. Francesc i XXXVI aniversari de la reconstrucció
57
58 XXXII Homenatge popular a Tombatossals
60 Fa 25 anys... La Germandat, any 1988
62 Castelloneries. Programa 533 (20-09-1975)
64 La Germandat amb les FFCCS
65 Sopar de Gala. Comiat i benvinguda
66 Homenatge a Seidia. Dia de les Lletres Valencianes
67 Fira Medieval de Mascarell i Mercat medieval de Castelló
67 La Germandat, amb la Creu Roja Espanyola
68 Estrena Marxa Guillem de Mont-Rodon.
68 La Saga de Mont-Rodon
ARTICLES:
70 Mn. Joan Baptista Cardona Vives
71 Cardona Vives. Homenatge.
72 Antonio Prades Safont
73 Recepció de l'Alcalde al Cronista i Capítol
74 Homenatge al Senyor de l'Algepsar
77 La Batalla de Muret (1213-2013)
78 Montpeller i el record de le Roi Jacques
81 Abillats per a la guerra. L'arnès del cavaller al segle XIII
82 El fructífer tronç pairal de la Germandat
83 Sanchis Miralles, un músic del poble
84 El Forcat. Dansant a la Llum del Nadal
84 Ball de la Dama
86 Raúl Babiloni Llidó, Rei En Jaume I 2013
87 Comiat
88 Consell d'Honor
88 Cavallers que han encarnat en el Pregó a Jaume I
89 Capítol Permanent i Esquadra d'Honor
91 Òrgans Complementaris
92 Les meues Minicròniques
95 José Gargori Vicent, XVII Guillem de Mont-Rodon
96 Els nostres Sants Patrons
97 Capítol General Ordinari
97 Crida i Marxa
98 Acte de Proclamació de Marta Font Ramos, Na Violant d'Hongria 2013
102 Mantenidors dels actes de proclamació de Na Violant
102 Fe d'errates

Brancal

Quan aquesta edició de la Crònica arriba a les teues mans fa menys de dues setmanes que hem proclamat a la senyoreta Marta Font Ramos com la LVIII Reina Violant d'Hongria i les seues Dones de Companya Patricia Blasco, Cristina Rosell i Noelia López, una vegada més al Teatre Principal de la nostra ciutat. Quatre joves que ostentaran la màxima representació de la Germandat i que en el temps que porten entre nosaltres ja han demostrat estar a l'altura del seu lloc en la nostra història.

Enguany inaugurem secció interna, els Tambors i Bombos de Combat de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta "Desperta Ferro!" que van fer la seua estrena i presentació en societat durant la desfilada de la proclamació de Na Violant, acompanyant amb l'imponent i fresc so del seus bombos i tambors la comitiva. Una secció a la qual des d'ací augure grans èxits al si de la nostra institució.

Enguany el cavaller Raül Babiloni Llidó representarà la figura del nostre gloriós Rei Jaume I el Conqueridor, una representació que és centre de la desfilada de la Germandat en el Pregó. A lloms del seu corser, llegirà la Llicència del Trasllat de la vila de Castelló de Borriana a la Plana. En aquesta mateixa desfilada José Gargori Vicent, nomenat XVII Guillem de Mont-rodon per la nostra benvolguda Milícia Templària, encarnarà la figura de qui va ser mestre i tutor en la ploma i l'espasa de Jaume I. Als dos, des d'ací, la meua enhorabona i respecte.

Enguany tornem a omplir les nostres pàgines no solament del resum d'un any d'activitats, també de cultura i de reconeixement i homenatge a aquells que ja no estan entre nosaltres i que han deixat una profunda petjada en la Germandat i en la nostra societat com Mossén Joan Baptista Cardona Vives o En Miquel Peris i Segarra, als actes en record de la memòria dels quals ens hem sumat, com no podia ser menys.

Aprofite per a, des d'aquestes línies, agrair la seua ajuda a tots aquells que contribueixen a enaltir nostra Germandat, a aquells que treballen de forma desinteressada per açò i també als qui des de les seues responsabilitats polítiques fomenten el nostre desig de difondre la cultura i mantindre les tradicions de Castelló.

A tots, molt bones festes!

Fadrell!

Marco Antonio Esteve Cano
Cavaller Berenguer d'Esplugues
Prohom

Comiat a la Cort 2012

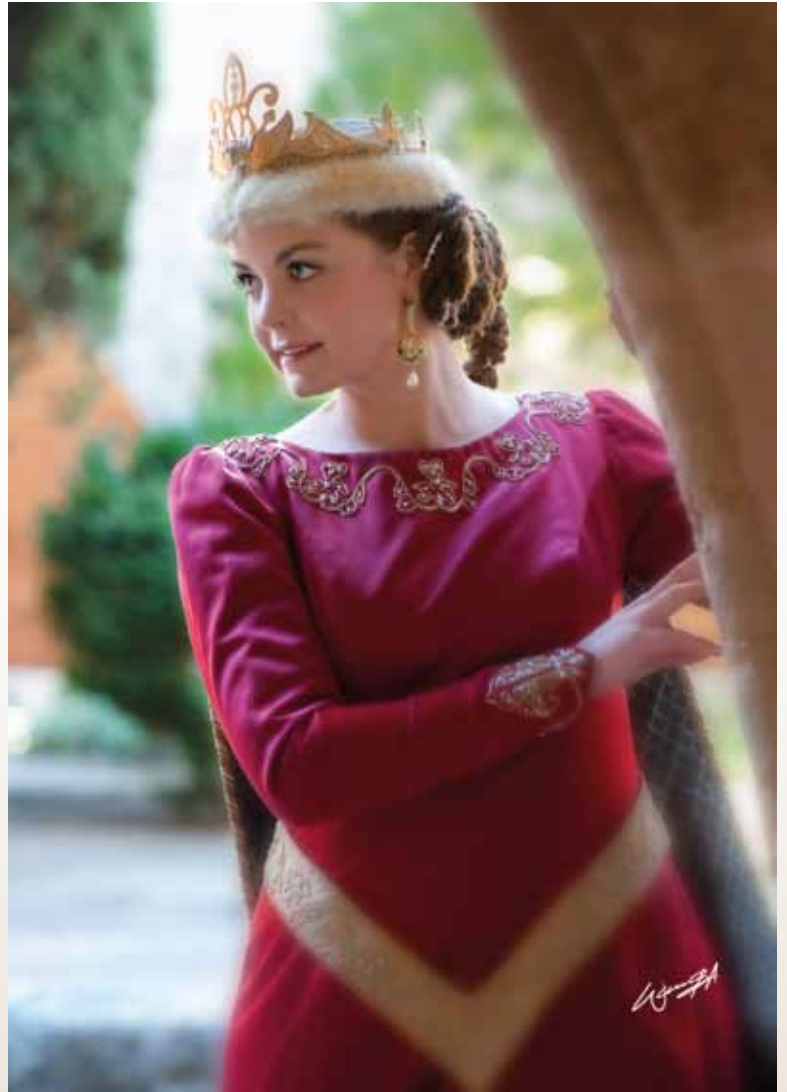
Carmela, Na Violant 2012,
Dones de Companya, Maria,
Berta, Cristina; noble tripulació
d'encoratjador vaixell medieval
ambaixadores del nostre passat
en singladures de goig i harmonia,
conreu d'amistat i complicitat.

Heu solcat indrets de nostra història
abillant-los de moderna feminitat,
travessia impregnada d'aromes
d'aquesta acollidora terra maragda,
lluminós jardí envoltat de blaus,
on la tarongina és flairosa lluna
que als vostres ulls vol niuar.

Onades d'argentada escuma
bressolen arrels mai oblidades
que conformen vostre equipatge
vers la blanca ermita cridanera,
que encimbellada dalt del tossal
esguarda la ufana planura
i alena els sabors de la mar:
Magdalena! origen i destí
del poble que heu honorat,
i que sota les argentades estrelles
agosarats cavallers vetlen
amb essències guarnides de fidelitat.

Carmela, Maria, Berta, Cristina,
una altra singladura acabeu de començar
on trobar novells ports on descobrir el demà.
Que Castelló siga el far d'estima que il·lumine
l'aventura de cada novell i joiós arribar,
on els records viscuts s'emmirallen
al melós somriure del vostre mirar.
Mentre el vostre cor amorosit de festa
albira l'horitzó on sempre podreu retornar.

(De la gala poètica ofrenada per En Vicent Jaume
Almela i Eixau el 30-10-2012)

Reina Violant d'Hongria 2012
Srta. Carmela Cuevas Saunders

Na Dolça
Srta. Berta Mas Agut

Na Margarida
Srta. Cristina Miravete Arjona

Na Rama
Srta. Maria Querol Vicent

Acta de la reunió extraordinària del Capítol Permanent dels Cavallers de la Conquesta amb data 3 d'Agost de 2012

A la ciutat de Castelló de la Plana essent les 20,00 hores de la data d'amunt esmentada, es reuneix en sessió extraordinària el Capítol Permanent de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, sota la presidència del Prohom En Marco A. Esteve Cano.

Oberta la sessió pel Prohom, passe a tractar-se l'únic assumpte de l'orde del dia, la designació de "Na Violant d'Hongria 2013".

Feta la presentació de les candidatures i l'exposició de les diligències efectuades, es procedeix a la corresponent votació, resultant elegida per majoria absoluta la Senyoreta:

Marta Font Ramos

per castellanera, per ser portadora de valors que guarneixen la seua natural bellesa i per ser nascuda a la llar d'una família ben arrelada a les nostres tradicions pairals.

També s'acorda la fixació de la data per a visitar la seua llar a fi de trasmetre-li oficialment el nomenament com a Na Violant d'Hongria 2013

I no sent altre l'objecte de la reunió, el Prohom la dona per finalitzada amb el crit de FADRELL!

Signant la present acta, com a Secretari, done fe del seu contingut.

Amb el Vist-i-plau

El Prohom
En Marco A. Esteve Cano

El Secretari
En Jesús Redón Gallardo

Llaude Arbitral de Na Violant D'Hongria

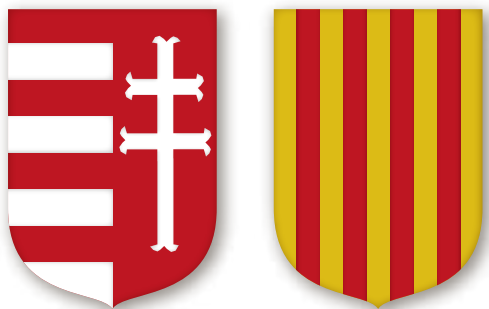
Nos, Violant, per la Gràcia de Déu Reina d'Aragó,
exaudides les raons d'una i altra part, i amb
l'avinença d'ambdues, havent impetrat consell del
venerable Pere, Arquebisbe de Tarragona, del
germà Andreu, Bisbe de València, del Lloctinent
Reial, Ximén Perez, i d'altres Aciençats respecte del
Senyoriu de l'infant Pere sobre Castelló, deiem:

Que el Rei es veja compellit a adargar, sota les seves
despeses, les fronteres del lloc de Castelló.

També deiem que l'infant Pere, guardi i tinga com a
definitiva la població que el Rei feu en eixe indret; i
referme els arranjaments fets allí mateix.

Que aquestes voluntats que decrete i que figuren a
l'acta, no s'enderroquen mai.

València, sis calendes de Març,
Mil Duescents Quaranta Nou
(24 de Febrer de 1249)

La Nostra Sobirana

*Marta, gentil Regina
portadora d'història fidel
d'aquest poble que honora
amb orgull el seu naixement.*

*Na Violant d'Hongria
festejadora de sentiments,
recer de noble tendresa
consellera de conqueridor Rei.*

*La majestat que t'envolta
és gràcia de tot cavaller
que en la nit de desfilada
somia ton somriure d'estel.*

*Esclat enciser d'alegria
pels camins fets de costum:
diumenge de romeria
primavera és ton perfum.*

*Marta, joliua galania,
un sospir vessa la Plana
al gaudir-te sobirana
del Castell Vell a Fadrell.*

*(De la gala poètica ofrenada per
En Vicent Jaume Almela i Eixau el
30-10-2012)*

Marta Font Ramos- Reina Violant d'Hongria 2013

***Marta
Font Ramos***
LVIII Reina Violant d'Hongria

Relació de Violants d'Hongria de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta

1957 - SALOME CALDUCH I BELLIDO
 1958 - ROSARIO FONOLLOSA I GARCIA
 1959 - ANA MARIA ALEGRET I COLOM
 1960 - MARI CARMEN ALE I ALTAVA
 1961 - ANA Mª MARTI I RODRIGUEZ
 1962 - ROSA VARELLA I FRANCH
 (Un dol familiar l'impedí exercir la seua representació)

INES BARREDA I MAS

1963 - ROSA MARIA SANCHEZ I YARTO
 1964 - ROSA MARIA GOMEZ I LLOPIS
 1965 - MARI CARMEN CELDA I MORENO
 1966 - Mª LLEDO SANCHIS I SEGARRA
 1967 - Mª LUISA PELAEZ DE I CRUELLES
 1968 - MARIA PAZ SANCHEZ I YARTO
 1969 - CONCEPCION VIÑALS I GARRIGUES
 1970 - ELENA RODRIGUEZ I RIPOLLES
 1971 - MARIA TERESA ROYO I FABREGAT
 1972 - MARTA JUNCOSA I GASCO
 1973 - Mª ELENA MULET I PASCUAL

1974 - Mª OBDULIA PEREZ I SALVADOR
 1975 - Mª ASUNCION ADSUARA I SEGARRA
 1976 - Mª LLEDO CROS I PEREZ-MELERO
 1977 - SILVIA DOLS I NICOLAU
 1978 - Mª PILAR PASCUAL I DE LA TORRE
 1979 - PERLA FLORS I GALLO-ALCANTARA
 1980 - VERONICA DAUFFI I RIBES
 1981 - MARIELA FALOMIR I MARISTANY
 1982 - ESTER CASTELLANO I PERIS
 1983 - BERTA BERNAD I RINCON
 1984 - Mª CARMEN PUIG I BALAGUER
 1985 - BLANCA MARTINEZ I TOMAS
 1986 - AMALIA GOMEZ I LAUTERIO
 1987 - SILVIA PITARCH I FRANCISCO
 1988 - Mª JOSE MARTI I FORTEA
 1989 - MARIA LLOPIS I RAMBLA
 1990 - PILAR CHIVA I JORDA
 1991 - PALOMA RIPOLLES I BASCO
 1992 - BARBARA BREVA I VALLS
 1993 - MARTA VICENTE I NINOT

**PREGÓ FESTES DE LA MAGDALENA 1981
 CAROSSA DE LA REINA VIOLANT**

**SRTA. MARIELA FALOMIR MARISTANY
 NA VIOLANT D'HONGRIA 1981**

1994 - MARIA MONFORT I VALLS
 1995 - ZAYDA JIMENEZ I GUILLAMON
 1996 - Mª JOSE FABREGAT I CAMPOS
 1997 - ZORAIDA MARTINEZ I RUBIO
 1998 - CARLA BENET I FABRA
 1999 - REYES GIL I TRILLES
 2000 - LALA CANELLA I PAMIES
 2001 - RUTH MAS I RAFELS
 2002 - SILVIA ARACIL I DOLS
 2003 - CARLA BABILONI I BABILONI
 2004 - DIANA PLANCHADELL I ROVIRA
 2005 - ANA VALBUENA I ROIG
 2006 - MARTA CALABUIG I PASCUAL
 2007 - BELÉN BOIX I DOMÍNGUEZ
 2008 - ELENA LLORENS I CORTÉS
 2009 - SAMANTHA MORENO I VERCHILI
 2010 - ALEJANDRA LLOPIS I TIRADO
 2011 - ESTEFANIA BARTOLL I MOYA
 2012 - CARMELA CUEVAS SAUNDERS
 2013 - MARTA FONT RAMOS

Marxa del Seguici

Marxa garrit un pompós seguici, greu brillant,
són Les Dones de Companya de Na Violant.
La coneixem per NA EVA,
nodrissa dels fills de Violant,
el Rei Jaume
per els seus serveis la va heretar.
Nobles Dames d'envanit tragí, de majestat,
pertanyen a la Cambra de Na Violant.
És NA DOLÇA cambrera fidel,
com totes útil, servicial,
de bon cor, traç airós, diligent,
La joia de la llar reial.
Digna d'admirar, NA PROVENÇALA,
dama seua la va fer Violant,
les cases d'un moro de València
per mèrits els Reis li van donar.
Gràcils, dignes, van davant la reina desfilant,
dolça escorta de la benvolguda Violant.
NA RAMA, mestressa formal

de la infanta principal,
bens del rei ne rebrà un feix
perquè s'ho mereix.
Fou NA MARGARIDA
consort de Dionís
serví a la Regina
fins que va morir.
Són donzelles de faç i perfil aprimorat,
engalanen la Cort de la reina Violant.
ERMENGARDA deu fadar,
la Reina la volgué tant,
que li deixà per llegat
el mantell persa de l'aixovar.
Perles escollides de la Germandat,
verges de La Plana, flors d'olor fragant,
llums de Magdalena, joiells del Pregó...
Ric adreç per a Violant!!

**Música de Miquel Mulet Ortiz, lletra de Robert Pérez d'Heredia i Valle*

JULIO PORTET

Orfebre

Creación y restauración
de ornamentación
religiosa , medieval e
histórica.

Cincelador

Peinetas y aderezos de
indumentaria regional,
modelos exclusivos y
personalizados.

III^a Generación de artesanos cinceladores

C/ Jofrens, 8 bajo.
46001- Valencia
Tel: 96 392 30 87
www.julioportet.com
julio@julioportet.com

ARTESANIA

COMUNITAT
VALENCIANA

Patricia Blasco Francisco

Na Eva

Patricia, Na Eva

*Dolça flor d'alegria
en ta mirada de mel
obrí pètals novell dia
al recer d'altiu Castell.*

*Na Eva, bella melodia
s'arrela al teu desfilar,
on batega la pairal estima
festeig del teu sospirar.*

*Patricia, lluminosa joventut,
líríc madrigal de claror
al caliu de la Germandat
vesses aromes de tradició.*

(De la gala poètica ofrenada per
En Vicent Jaume Almela i Eixau el
30-10-2012)

Cristina Rosell Torner Na Provençala

Cristina, Na Provençala

*En la nit de blanca lluna
pregonera de romers
un desig de goig esclata
al teu cor magdalener.*

*Castelló s'il·lumina
per deslliurar llepolies
quan passeges ta gràcia
fent recull de galanies.*

*Cristina, gentil Na Provençala,
al recer del teu somriure
lluu un galanteig d'estel
on la flor blanca floreix.*

(De la gala poètica ofrenada per En Vicent
Jaume Almela i Eixau el 30-10-2012)

Grupo Cano Lopera

protección contra incendios

material contra incendios · mantenimiento · protección pasiva · proyectos

www.canolopera.es

Oficinas Centrales C/ Alcalá de Xivert, 8 - 12005 CASTELLÓN - Tel. 902 25 11 44 - Fax 964 25 45 85
e-mail: info@canolopera.es
Delegaciones en las provincias de: Castellón, Valencia y Alicante

Noelia López Tomás

N'Ermengarda

*Envoltada de fragàncies
al bell mig de verd paradís
ha brollat bella rossella
flor festívola del camí.*

*Noelia, N'Ermengarda,
al rou del teu somriure
s'arreteren perfums de cel
que emmatellen la Ciutat.*

*Gaudeix ta terra estimada
sent pregonera de voler
d'aquest poble cridaner,
amb rotllo i canya romer.*

(De la gala poètica ofrenada per En Vicent Jaume
Almela i Eixau el 30-10-2012)

Relació de Dones de Companya de Na Violant d'Hongria

1976

DONA DE COMPANYYA - Mª FRANCISCA LLORENS I PORCAR
DONA DE COMPANYYA - Mª LLEDO VARELLA I DOLÇ
DONA DE COMPANYYA - M^a DEL CARME CENTELLES I MARTINEZ
DONA DE COMPANYYA - BEGONYA NAVARRO I AMAT
DONA DE COMPANYYA - VICENTA FABREGAT I NAVARRO
DONA DE COMPANYYA - Mª ANGELS MATEU I MORMANEU
DONA DE COMPANYYA - M^a DEL CARME NEGRE I BELTRAN

1977

DONA DE COMPANYYA - Mª MERCE SIDRO I VICENTE
DONA DE COMPANYYA - PATRICIA SEBASTIA I FERNANDEZ
DONA DE COMPANYYA - ANNA MARTI I GUAL
DONA DE COMPANYYA - ELISA FOLCH I NICOLAU
DONA DE COMPANYYA - BEATRIU SORIANO I RODERO
DONA DE COMPANYYA - CLARA TORRES I ANDREU
DONA DE COMPANYYA - Mª JESUS MELIAN I SOLSONA

1978

DONA DE COMPANYYA - PILAR ANDREU I SOLSONA
DONA DE COMPANYYA - Mª ESTELA BERNAD I MONFERRER
DONA DE COMPANYYA - PURI CORMA I TOMAS
DONA DE COMPANYYA - Mª CARMEN PRADES I FABREGAT
DONA DE COMPANYYA - RAMOS I APARICI, CHELO
DONA DE COMPANYYA - Mª EUGENIA SOLER I VALENTIN

1979

DONA DE COMPANYYA - GLORIA BAQUERO I LOPEZ
DONA DE COMPANYYA - YOLANDA SANCHIS I NACHER
DONA DE COMPANYYA - LLEDO CHORNET I LEGIDO
DONA DE COMPANYYA - Mª CARMEN LLUCH I GORRITA

1980

DONA DE COMPANYYA - REGINA MUÑOZ I MOLINER
DONA DE COMPANYYA - ROSA MARIA MIRO I PONS
DONA DE COMPANYYA - DOLÇA PEREZ-MELERO I GOMEZ
DONA DE COMPANYYA - OLGA BERNAD I RINCON
DONA DE COMPANYYA - FARA LLACER I VICIANO
DONA DE COMPANYYA - MARIA ROMERO I PAVIA

1981

DONA DE COMPANYYA - MARIONA NAVARRO I AMAT
DONA DE COMPANYYA - MARIOLA RAMON I GRANGEL
DONA DE COMPANYYA - MARIAJO BERNAT I MONFERRER
DONA DE COMPANYYA - Mª JOSE MARMANEU I VICENT
DONA DE COMPANYYA - ROSA AUGENIA ARAMBUL I MONTAÑÉS
DONA DE COMPANYYA - AMALIA DOMINGUEZ I ARIAS

1982

DONA DE COMPANYYA - XARO PALAU I OÑATE
DONA DE COMPANYYA - MIRIAM HORNERO I SOS
DONA DE COMPANYYA - Mª JESUS TERRADES I GARCIA
DONA DE COMPANYYA - EVA BENEDITO I ROIG
DONA DE COMPANYYA - MARTA LOPEZ I CUARTERO
DONA DE COMPANYYA - ELVIRA SEGARRA I BERGÉS

1983

DONA DE COMPANYYA - BEGONYA PRADELLS I IRUN
DONA DE COMPANYYA - GEORGINA FALOMIR I ARIAS
DONA DE COMPANYYA - NOEMI AGUSTI I RAMOS
DONA DE COMPANYYA - ANNA NICOLAU I GOZALBO
DONA DE COMPANYYA - YOLANDA MARCO I GIL
DONA DE COMPANYYA - MARIA CORNELLES I CASTELLO
DONA DE COMPANYYA - Mª DOLORS GASCO I VIDAL
DONA DE COMPANYYA - LORENA TIRADO I BERNAT

1984

DONA DE COMPANYYA - Mª CARMEN ALEDON I TRAVER
DONA DE COMPANYYA - Mª CARMEN FELIP I BELENGUER
DONA DE COMPANYYA - ASSUMPCIO MIRALLES I MATEU
DONA DE COMPANYYA - ROSA MARIA MOLINA I MUÑOZ
DONA DE COMPANYYA - ANNA MARIA PÉREZ I BERBAT
DONA DE COMPANYYA - Mª VICENTA SEGARRA I BERGÉS

1985

NA MARGARIDA - TERESA BAUSA I GALLÉN
NA DOLÇA - BELÉN CAZALLA I BARRACHINA
N'ERMENGARDA - ANNA Mª GOZALBO I MORAGREGA
NA PROVENÇALA - LAURA ORDOÑEZ I BENBASSA
NA EVA - VERONICA RAMOS I RUBERT
NA RAMA - Mª LLEDO VICENT I AGUILAR

1986

NA EVA - VERONICA CAMPILLO I BENET
NA MARGARIDA - Mª JESUS CAMPOS I VALLS
NA DOLÇA - EMILIA SANCHEZ-PANTOJA I BELENGUER
N'ERMENGARDA - ISABEL TIRADO I BERNAT
NA RAMA - MARIBEL TRAVER I SORRIBES
NA PROVENÇALA - CONCHIN VICIANO I BERNAT

1987

NA EVA - ALEXANDRA CASANOVAS I PRADES
NA DOLÇA - MIRIAM FLORS I GARCIA
NA PROVENÇALA - CRISTINA GARCIA I ALONSO
NA RAMA - Mª PILAR MOLINER I SANTAMARIA
NA MARGARIDA - BEATRIU SIDRO I LABERNIA
N'ERMENGARDA - CARMEN TINTORÉ I GUINOT

1988

NA DOLÇA - ANNA AGUILAR I GARCIA
N'ERMENGARDA - OLGA BELTRAN I LLAGO
NA EVA - LORENA CADROY I RENU
NA MARGARIDA - ELENA MELIA I MARTI
NA PROVENÇALA - Mª EMPAR PAVIA I GARGALLO
NA RAMA - LLEDO VICIANO I NAVARRO

1989

NA RAMA - ANNA FALOMIR I GIMENO
NA PROVENÇALA - EVA MARIN I SEGARRA
NA MARGARIDA - Mª JOSÉ OÑATE I PITARCH
NA EVA - PATRICIA SELMA I MATEU
N'ERMENGARDA - MAGDA VICENT I AGUILAR
NA DOLÇA - Mª JOSÉ VICIANO I NAVARRO

1990

NA DOLÇA - Mª PILAR CARCELLER I SAFONT
NA EVA - SILVANA CHABRERA I ALMELA
NA ERMENGARDA - MARTA ISABEL CLAUSELL PONS
NA MARGARIDA - HELENA FIGOLS I MATEU
NA PROVENÇALA - EMPAR GUILLEN I FURIO
NA RAMA - LUCIA SIMON I SANCHO

1991

NA DOLÇA - NURIA BELLIDO I SEGARRA
N'ERMENGARDA - VIRGINIA LLORET I PORCAR
NA EVA - LLEDO MONFORT I MANTECA
NA MARGARIDA - MAITE MUÑOZ I DOMENECH
NA PROVENÇALA - DOLORS RAMOS I VICENTE
NA RAMA - ELENA ROCHERA I FOLCH

1992

NA DOLÇA - XARO BLASCO I NOGUÉS
N'ERMENGARDA - EVA GALLÉN I TOMAS
NA EVA - PAULA PRADES I VICIANO
NA MARGARIDA - REBECA TELLOLS I GARCIA
NA PROVENÇALA - ELENA VALLS I BOIGUES
NA RAMA - CELESTE VILLARROIG I LLAGO

1993

NA DOLÇA - IRACHE BALDAYO I DURO
N'ERMENGARDA - LORENA BELTRAN I ARANDES
NA EVA - SARA LOPEZ I SANCHO
NA MARGARIDA - PALOMA LLORET I PORCAR
NA PROVENÇALA - RAQUEL PÉREZ I DAS
NA RAMA - Mª JOSÉ ROVIRA I SEBASTIA

1994

NA DOLÇA - PILAR ALCAIDE I DOUMERE
NA ERMENGARDA - CHELO ASENSIO I MONROIG
NA EVA - RUTH BLASCO I SANZ-LAMAS
NA MARGARIDA - ZORAIDA MARTINEZ I RUBIO
NA PROVENÇALA - SOFIA MONFORT I MANTECA
NA RAMA - MARTA SANCHEZ I MIRALLES

1995

NA DOLÇA - NOELIA BAUSA I ALTAVA
NA ERMENGARDA - VIRGINIA BERNAT I REIG
NA EVA - BEGOÑA FABRA I BETORET
NA MARGARIDA - MARTA GUINOT I JIMENO
NA PROVENÇALA - VANESSA SALVADOR I BAILE
NA RAMA - ALICIA ULLDEMOLINS I LLEO

1996

NA DOLÇA - LAURA BAYARRI I PORCAR
NA ERMENGARDA - Mª ANGELES ESCRIBANO I JAEN
NA EVA - MARIA FABRA I PUCHOL
NA MARGARIDA - PENELOPE MIRAVETE I FIBLA
NA PROVENÇALA - CARLA SANCHEZ I MIRALLES
NA RAMA - MONICA SAURA I FORCADA

1997

NA DOLÇA - PATRICIA APARICI I BARRIEL
N'ERMENGARDA - TERESA BALLESTER I GALLEN
NA EVA - ANGELA MON I CONTRERAS
NA MARGARIDA - SILVIA MONFERRER I BUENO
NA PROVENÇALA - MIREIA PORCAR I AGUSTI
NA RAMA - SANDRA RENU I LLORENS

1998

NA DOLÇA - CARMEN APARICI I SANCHIS
N'ERMENGARDA - MARIMEM BLASCO I TRANSFIGURACION
NA EVA - ARACELI GIL I FELIU
NA MARGARIDA - GEMA LOPEZ I SANCHO
NA PROVENÇALA - LLEDO LLEO I RUBIO
NA RAMA - BERTA PEREZ I SANCHO

1999

NA DOLÇA - ELIA FORCADA I MARTI
N'ERMENGARDA - EVA MATEO I CIURANA
NA EVA - LOURDES PALLARES I SILVESTRE
NA MARGARIDA - ANA RAFELS I DRAGO
NA PROVENÇALA - GEMA RAFELS I RAFELS
NA RAMA - PATRICIA TRELLES I CUMBA

2000

NA DOLÇA - MARIA BELLOVI I MARTINEZ
N'ERMENGARDA - MARTA MULET I SOLER
NA EVA - EVA DEL RIO I LLORENS
NA MARGARIDA - MARTA ALEGRE I ALBALATE
NA PROVENÇALA - MARIA SAFONT I LAFUENTE
NA RAMA - ELENA VALVERDE I DAMIA

2001

NA DOLÇA - MARIA AYALA I PEREZ
N'ERMENGARDA - ALEJANDRA GUERRERO I RAMOS
NA EVA - CRISTINA CAPILLA I SANCHO
NA MARGARIDA - CARLA HERNANDEZ I VELA
NA PROVENÇALA - REBECA RAFELS I RAFELS
NA RAMA - SANDRA ALEGRE I CORRALES

2002

NA DOLÇA - LLEDO BALDAYO I ALBA
N'ERMENGARDA - BEATRIZ CAZADOR I GIL
NA EVA - MARTA ESCUDER I MOLLON
NA MARGARIDA - PILAR GARCIA I LAGUNA
NA PROVENÇALA - LIDON VALLS I GALLEN
NA RAMA - MARTA FELIP I ESCUDER

2003

NA DOLÇA - IRENE CALVET I VILAR
N'ERMENGARDA - ROSA Mª ANDREU I MOLINER
NA EVA - M^a. EUGENIA ARCHILES I ESTRADA
NA MARGARIDA - PATRICIA CORTES I BAROLO
NA PROVENÇALA - LAURA FELIP I ESCUDER
NA RAMA - JESSICA MONTOLIO I GARCIA

2004

NA DOLÇA - ROSANA BERNAT I ORTIZ
N'ERMENGARDA - GEMMA MARTINEZ I SALES
NA EVA - SANDRA OLIVEIRA I PEREZ
NA MARGARIDA - LIDON PARDO I GUERRA
NA PROVENÇALA - IRENE APARICI I GARGALLO
NA RAMA - PAULA LOPEZ I VARELLA

2005

NA DOLÇA - BELEN BOIX I DOMINGUEZ
N'ERMENGARDA - PILAR LAZARO I ESPADAS
NA EVA - LIDON PATIÑO I BERJAS
NA MARGARIDA - TAMARA MUÑOZ I LIRA
NA PROVENÇALA - CARLA LLANSOLA I DIAZ
NA RAMA - LLEDO VALLES I MARQUEZ

2006

NA DOLÇA - LLEDÓ MARTÍ I URREA
N'ERMENGARDA - XIOMARA ABELLÓ I LACRUZ
NA EVA - RAQUEL MARTÍNEZ I SOLÀ
NA MARGARIDA - MARTA PALAU I BELTRÀN
NA PROVENÇALA - ANA GUAL I ERNESTO
NA RAMA - JÉSSICA GÓMEZ I CAPDEVILA

2007

NA DOLÇA - ARANTXA CAPDEVILA I DURAN
N'ERMENGARDA - EMMA RODRÍGUEZ I VENTURA
NA EVA - GLADIS MARTÍNEZ I SOLÀ
NA MARGARIDA - LLEDÓ PASCUAL I BERNAT
NA PROVENÇALA - MARIA JOSÉ VALLS I MARMANEU
NA RAMA - LLEDÓ JUAN I TORRES

2008

NA DOLÇA - LIDON BATISTE I SALAZAR
N'ERMENGARDA - ROCIO AGARRADO I ABRIL
NA EVA - JENNIFER DURAN I GÓMEZ
NA MARGARIDA - ALBA ANDRÉS I MARTÍNEZ
NA PROVENÇALA - TERESA BELLIDO I CERDÀ
NA RAMA - SARA RENAU I SOLAZ

2009

NA DOLÇA - ADRIANA BORT I CASANOVA
N'ERMENGARDA - ANA ROSELL I TORNER
NA EVA - LLEDÓ BAGAN I BELTRAN
NA MARGARIDA - LLEDÓ ARCHILÉS I AMAT
NA PROVENÇALA - ANDREA MÉNDEZ I OLIVER
NA RAMA - LAURA MARTÍNEZ I PERIS

2010

NA DOLÇA - ESTEFANIA BARTOLL I MOYA
N'ERMENGARDA - JENIFER GONZÀLEZ I CALDUCH
NA EVA - PAOLA ENERO I MARTÍNEZ
NA MARGARIDA - LLEDÓ ARCHILÉS I AMAT
NA PROVENÇALA - ALBA LLOPIS I MUÑOZ
NA RAMA - LAURA MARTÍNEZ I PERIS

2011

NA DOLÇA - PATRICIA AMAT I DIAGO
NA EVA - ALEJANDRA GINER I COSÍN
NA PROVENÇALA - LEIRE MARTÍNEZ I BÀRCENA
NA RAMA - SHEILA GIL I MARTÍN

2012

NA DOLÇA - BERTA MAS AGUT
NA MARGARIDA - CRISTINA MIRAVETE ARJONA
NA RAMA - MARIA QUEROL VICENT

2013

NA EVA - PATRICIA BLASCO FRANCISCO
NA PROVENÇALA - CRISTINA ROSELL TORNER
N'ERMENGARDA - NOELIA LÓPEZ TOMÁS

muscar

www.floristeriachabrera.es

Plz. Santa Clara, puestos 4/5
Tfn. 964223451 - info@floristeriachabrera.es
12001 CASTELLÓN

Regines de les festes de Castelló

Fira i Festes de la Magdalena 2013

Cristina Pastor Salines
Regina de les festes de Castelló

Laura Turch Benedito
Regina Infantil de les festes de Castelló

*Des de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta,
el nostre respecte, la nostra enhorabona i els més sincers desitjos de felicitat
per aquest any fester. Vítol!*

Mª Carmen Soto Gragera
PROFESORA DE CORTE Y CONFECCIÓN

La Llicència del Trasllat

Sàpien tots que Nós, Jaume, per la Gràcia de Déu Rei d'Aragó, de Mallorca i de València. Comte de Barcelona i d'Urgell i Senyor de Montpeller, per Nós i els nostres, Donem llicència i íntegra potestat a Vós, dilecte nostre, En Ximén Pérez d'Arenós, Lloctinent nostre al Regne de València, per a que pugau canviar La Vila de Castelló de Borriana a qualsevol lloc que us parega dintre del terme del mateix Castell de Castelló. Concedint que tots els pobladors que en la dita Vila sojornasen o en ella tingueren cases i horts, els tinguen ells mateixos i els seus successors, perpètuament francs i lliures, sense cap cens, tribut, ús, servici i qualsevol altra exacció, la qual a nosaltres o als nostres o a d'altres persones, per les mateixes cases i horts, mai a pagar estiguen obligats. Donada a Lleida el VIII de setembre de l'any del Senyor de MCCLI

Signe ✠ de Jaume, per la Gràcia de Déu, Rei d'Aragó, de Mallorca i de València, Comte de Barcelona i d'Urgell i Senyor de Montpeller.

Són testics:
G. de Montcada

En Carroz
R. de Timor

G. d'Aquiló
J. de Rocabertí

Sig ✠ ne de Guillem de Roca el qual per mandat del Senyor Rei, a través de G. Escrivà, Notari seu, açò va fer escriure en el lloc, jorn i any prefixats.

Fira i Festes de la Magdalena 2012

L'esperada setmana de la nostra fira i festes de la fundació va transcórrer en 2012 plena d'il·lusions i nervis, com sol ser acostumat. Però també d'alegria i goig fester.

Les il·lusions i els nervis de les xiques que representaven enguany Na Violant d'Hongria i les seues Dones de Companya, però també les d'un Capítol que mamprenia les seues primeres festes en quant a organització es referix.

El temps, enguany ens va respectar i fins i tot els funests pronòstics per a mitjan setmana es van quedar en res. Solet, algun núvol i una temperatura més que raonable per al mes de març.

El **divendres dia 9 de març**, amb l'assistència de les principals autoritats municipals i provincials, **inauguració del nou cau de la Germandat**, que es troba al carrer Sant Tomàs número 13 de la ciutat. Per fi i esperem que per molts anys- deixàvem de ser nómades i el nostre patrimoni material podia agrupar-se de nou per sotmetre'l a cert control i ordre. També el cau ens proporcionava una base logística i operativa sempre tan important en eixos dies de corregudes i tràfec de vestuari, de material i personal.

L'Excm. Sr. Alcalde de la ciutat i el Sr. Diputat Provincial de Cultura, **Alfonso Bataller i Héctor Folgado** varen descobrir en presència de Na Violant i Cort 2012, de la Reina de les festes, **María España** i de la resta d'autoritats i públic assistent, una placa commemorativa del moment penjada baix el taulell amb el nostre escut que, obra de **Rafael Guallart Urrea**, tant bellament presidix la façana del cau. Tot després que el cau fora beneït pel Prior del Lledó i Ermità de la Germandat, mossén **Josep Miquel Francés Camús**. Flors per a les regines, paraules, aplaudiments, traca i una copeta de cava per brindar per les millors i més grans esperances de futur. Una xarradeta i a córrer, que a l'endemà és el gran dia. Només Na Violant i el Prohom seguien agenda, i acudien convidats al lliurament dels premis Moros d'Alqueria 2012 al Teatre Princi-

pal i a la posterior inauguració del seu cau.

Dissabte 10, a l'alba, una ulladeta a la finestra i... tots tranquils: fa dia de Magdalena. I com el dia ja era arribat tocava abillar-se amb les gales d'època per retre **homenatge** en nom i companyia del poble de Castelló **al nostre rei En Jaume I**.

Seguici lluit com feia anys que no teniem, enriquit amb sis genets que muntaven cinc preciosos cavalls i amb la nombrosíssima presència de xiquetes elegantment vestides d'època. Tota una tirallonga de menudetes preciositats medievals que van ser la sensació i la sorpresa de la desfilada.

És asombrós, però quan menys recursos econòmics n'hi han, en l'actual situació, no deixa de sorprendre que la generositat, l'altruisme i la il·lusió es manifesten com mai havíem vist en estos darrers anys de vaques grosses. Ho diem fent referència als sis genets esmentats que, afegits a dos d'ells que ja van participar a les desfilades del Grau i Almassora l'any 2011, van voler participar amb els seus corsers amb el cost que això suposa en quant a temps, logística, transport i demés. Volem des de la Crònica dels Cavallers fer menció i agrair-los de nou la seua generositat.

Els genets van ser **Juan Montoliu Arrando, Jorge Castelló Montoliu, Gaspar García Font, David Vilarroig Corbella, Manuel Vilarroig Sanz i Nacho Vilarroig Corbella**, que cavalcaven respectivament a **Elegida, Jarena, Schwarz, Tardío, Babioca XV i Fandy**.

Tampoc van faltar a la cita els bons amics cavallers del **Centenar de la Ploma, Dehena de Barcelona**, amb els qui més tard -per Sant Jordi- vam celebrar els nostres vint anys d'agermanament i junt als quals desfilava per primera vegada enguany, un representant de

la **Hospitalària Ordre de Sant Joan de Jerusalem**, entitat capdavantera i degana d'entre les humanitàries.

Després de l'emotiu homenatge ofrenat pel poble de Castelló al Rei Conqueridor en el que **Carmela**, Na Violant d'Hongria 2012 (visiblement emocionada) va donar lectura al Laude Arbitral, declamant el text com una vertadera sobirana i també el cavaller **Vicent Farnós de los Santos**, que va donar solemne lectura a la Llicència del Trasllat; amb el ressó dels **tambors i bombos de Santa Maria Magdalena**, els trons de la coeteria i els marcial compassos de la Marxa dels Cavallers, ens vam adreçar a la carpa de la germana **gaiata 5 Hort dels Corders** on ens van rebre amb la seua acostumada hospitalitat i ens van permetre seure a la taula per compartir i despatxar com cal una fideuà d'eixes que tenen els fideuets mirant al cel, obra de les hosts del bon amic **Àngel Miravete**. Taulada a la que es van unir els amics dels llorejats i ja famosos a nivell nacional, **Tambors de Passió d'Almassora**, que amb gran sorpresa per als milers de castellanencs que presenciaven el Pregó de les nostres festes, obrien solemne i esgarriadorament, amb els seus tocs i amb la seua imponent presència (97 components) el seguici cristià de la secció històrica.

Enguany també feliçment recuperada la presència del grup de les **Danses Guerreres de la Todolella**, als que també des d'ací tornem a donar les gràcies.

És així que la ben nodrida part musical (dos seccions de tambors i bombos i la música de les danses) es rematava amb la Banda de la **Unió Musical Castellonenca de Cercle Mercantil de Castelló** que sota la batuta del Mestre **José Gargori Vicent** (enguany **XVII Guillem de Mont-Rodón**) i gràcies a la col·laboració **d'Acció Cultural del País**

Valencià, tancava la comitiva que coronaven **Carmela** i les seues Dones de Companya **Berta, Cristina i Maria**, interpretant diverses i adients peces musicals darrere de la nostra carrossa principal.

Diumenge 11, per ratificar la promesa proclamada al pregó: a la Magdalena!

Romeria de les Canyes sense incidents, amb alegria i en harmonia Capítol, Violant, Cort i famílies. Na Violant i Prohom a missa de romers i eixida amb la comitiva oficial acompanyant al clero, als cantors i la Relíquia de la Santa. En arribar a **Sant Roc de Canet** i després de trobar als germans del Grau de Castelló, visita al Sant, repic de campana, esmorzar i pujada fins al tossal, a l'ermita de Santa Maria Magdalena del Castell Vell. Enguany sí es va complir de veres. Per raons de tradició.

La tornada va ser ràpida (amb bus) però molt, molt divertida i especial pues per gentilesa i comboi del Cavaller Álvaro de Díez el senyor **Vicent Cuevas Julve** vàrem embarcar a un autobús **Ebro** de l'any 1961 fabricat a Gandia d'un carrosser que hui ja no existeix anomenat **Pujol**, cuidadosament restaurat i conduït amb perícia i força (amb direcció assistida, sí, però assistida pel conductor) per **Vicent**, que ens va portar en un trajecte quasi de túnel del temps des de la Magdalena fins el Descarregador.

Sans i estalvis. Sense novetat. Dinar al cau, corregudes, dutxa, perruqueries i a la nit, a la **Processó de les Gaiates**. Ens acompanyava amb el constant però mai avorrit Rotllo i Canya del mestre **José García**, la Banda de la xaranga almassorina "**Banana Boom**" que van fer un gran esforç per vindre directament de varios dies d'actuacions a Borriana per les Falles.

Dilluns 12 de matí, **Pregó Infantil**. La implicació del major patrimoni de la Germanadat, els xiquets, va ser de nou impresionant. També molt d'agrair la resposta a la crida que es va fer des del Capítol a les famílies i a diverses empreses, algunes de les quals (poques) van respondre amb poc o molt, però van respondre. La Crida era referida a l'abastiment de caramels per a les carrosses dels xiquets i xiquetes, pues ja des de la Junta de Festes s'havia transmés poc menys que qui vullguere caramels, que se'ls portare. Res que objectar. Ja sabem els temps que córren.

És possible que fóre un dels pregonets on més caramels es van llençar. Gràcies per tant a totes les famílies i també al **Centre Comercial La Salera** i al **Corte Inglés** per les seues aportacions.

El que tornava a ser un dia especial amb els xiquets va estar a punt d'acabar en tragèdia per la imprudència i la imperícia del tractorista que portava la carrossa de les preciositats que la omplien com a representació femenina infantil. A punt d'eixir, no apareixia el conductor i amb la desfílada ja avançant, amb les presses i corregudes, puja al tractor i... allà vas, cabàs!

Per estar acostat a la vorera esquerra del carrer Sant Roc, les branques d'un arbre quedaven davant la estructura darrera que decora la carrossa; arranca bruscament, pega estiró i el tractor i la carrossa avancen, però la dita estructura queda engaxada a l'arbre, arrancada dels seus ancoratges caent a pes sobre l'asfalt amb gran estrèpit i llògic esclai de tots els presents. Sobre l'asfalt, de miracle, perquè unes xiquetes del **Grup de Danses Ramell**, s'acavaben de pujar a la vorera... A un senyor que portava barret i una càmera a les mans li va anar d'un pèl.

Cap dany personal. Pur miracle, però cap.

Aixina que vam avançar tal com vam poder i el Prohom va d'haver de pujar dalt per curar que la xiqueta que ocupava la cadira de Violant, no tinguera cap contratemps per la des protecció en la que quedava. En fi, una més per contar, gràcies a Déu però, malauradament, una carrossa menys.

Sense temps per pensar, venia **dimarts 13**, un jorn més reblit de corregudes puix Violant i Dones de Companya van estar a la zona reservada de la masclètà éssent entrevistades en emissió directa per Canal Nou. Després, l'ultimació de preparatius per a l'acte **d'Homenatge a Na Violant d'Hongria** als peus del monument erigit a la plaça del seu nom.

En aquest seguici es va recuperar la costum de les torxes o hatxons que portaven els cavallers de l'Esquadra d'Honor donant solemnitat amb la llum de les seues flames al capvespre medieval que recorria de nou el centre de la ciutat des dels peus del Rei Conqueridor fins el monument de sa esposa i reina.

Allà, les acostumades lectures: el Laude Arbitral de Violant, llegit per **Carmela**, el poema de **Miquel Peris** al Rei En Jaume I, pel cavaller Pere Canterelles, el membre del Consell d'Honor en **Josep Antoni Pradells** i el poema dedicat a Na Violant d'Hongria, llegit pel propi autor, el cavaller **Pere Lloret**, en **Rafael Lloret**. Ofrena floral de **Carmela**, **Berta, Cristina i Maria**, música i focs d'artifici després del Fadrell de l'aclamació tradicional als Sants Patrons.

Un altre acte important assolit.

Durant els dies de la setmana, l'acostumat remolí de les visites de Na Violant i Cort als diferents mitjans de comunicació (Mediterráneo, Cadena COPE, SER, El Mundo, Levante) i també als xiquets malalts de l'Hospital General, al Centre de la Asociación de Familiares enfermos de Alzheimer, la residència de majors "La Saleta", Autos Mediterráneo, Centre Comercial La Salera, Forn de pa i pastisseria Vicente Miravete, la nostra IV Exposició d'Indumentària Medieval parada al Museu de Belles Arts, el Parc de Bombers de Castelló i la Policia Local entre d'altres.

Dimecres 14, Violant, Dones de Companya i Prohom van assitir al sopar de **La Host del Castell Vell** on s'imposava la faixa a l'Alcaid 2012 i la seua esposa, enguany el Molt Honorable Sr. En **Alberto Fabra Part**. Aprofitant l'ocasió **Carmela**, Na Violant 2012 li va imposar la insígnia amb les nostres armes a l'Alcaid, així com a l'Excm. Sr. **Alfonso Bataller** i a l'Il.lm. Sr. **Javier Moliner**, allà presents.

Les nostres xiques i els cavallers del Capítol van ser ben rebuts i ben tractats allà on van anar.

Divendres 16, al cau de la Germanadat, estaven convocats tots el xiquets a la gran **fiesta infantil**. Una vesprada completíssima, variada i divertida. Començant per una presentació d'imatges recopilades i digitalitzades pel cavaller Jaume Claramunt, en **Manuel Lleó Jaime** (Consell d'Honor) sobre les acampades al Castell Vell. Imatges d'arxiu, algunes innèdites i totes molt curioses i divertides (ens hem fet grans...) Després, una xocolatada amb pastes que la xicalla va despatxar amb fruïció i per culminar la festa, la visita del polifacètic i inigualable Conta Canta Contes **Salva "el Mussennacitu"** que va mantindre embadocats menuts i majors amb les seues contalles, els seus enginyosos instruments i la seua divertidíssima i casolana música. Una vesprada genial, certament.

Dissabte 17, les flors i camí al Lledó, per ofrenar a la Mare el nostre cor i amb ell, la flaire de les flors més novelles. Apurant la setmana amb la tradicional i emocionada Ofrena de Flors a la Verge Lledonera.

Diumenge 18, tot preparat per rebre els participants al **concurs de paelles** organitzat pels Cavallers de la Conquesta als voltants de l'Ermita de **Sant Jaume de Fadrell**.

Mentre s'amanie tot el necessari a l'ermita, **Carmela, Berta, Cristina i Maria** junt a alguns membres del Capítol, acudien a la celebració de la **Volta a Peu a Castelló** per

lliurar els **XII trofeus Lluís Adsuara**, que patrocina la Germandat.

A les paelles, multitudinària aflluència de famílies, colles i associacions per al concurs. Grata sorpresa. Els qui havien participat en estos últims anys comentaven que molts més que de costum.

Desenvolupat en un ambient festívol i sota un solet molt agradable, reunit el jurat compost per Na Violant d'Hongria 2012 **Carmela Cuevas Saunders**, el Sr. **Raúl Puchol Guinot**, XVI Guillem de Mont-Rodon i el Prohom, **Marco A. Esteve**, als que, en arribar, es va unir l'Il.lm. Sr. **Ximo Torres**, Regidor de Seguretat i Festes, van resultar guanyadores les paelles de la **Milícia Templària de la Germandat** en la categoria de "Millor Presentació" i la dels xiquets de **l'Associació Musical Castàlia**, guardonats amb el premi al "Millor Sabor". La sorpresa del concurs d'enguany. Tot i això, la

més feliç anècdota de la jornada va ser la celebració de la majoria d'edat de la nostra estimada Na Dolça 2012. **Berta Mas Agut** complia 18 anys i ho feie entre nosaltres. Vam poder brindar amb els seus pares i sa germana cantant-li l'adient "Cumpleaños Feliz".

Brindis, recollida de trastos, efectes i parades varies i volant a la dutxa per llevar-se la pudor a fumeguera de damunt, preparar la muda nova- brusa inclosa- per amanir-se per l'última: **Desfilada Final i Magdalena Vítol**. Amb Capítol, Esquadra i les nostres xiques, l'incombustible **Domingo Olivares** i acompanyats per la versió més canalla (en el més bon sentit, clar) de la xaranga **Banana Boom**, que ens va empenyar literalment fins la Plaça Major, en eixa carrera impossible i darrera que és la desfilada final de les nostres festes. Un últim alé per donar-ho tot.

Una vegada poscionats a la plaça: traca final,

Vítol i a presenciar l'espectacle de cloenda, enguany tan encertat, bell i efectista com sempre, quan ve de **Xarxa Teatre**. Digna d'esmentar la col.laboració que Xarxa ens va demanar per deixar-los el vestit i l'elm del drac alat del Rei En Jaume I, per tal que poguera lluir-los un dels seus actors que va aparèixer a la façana de la Catedral en un dels moments representatius de la fundació de la ciutat plasmat sobre les històriques pedres de Santa Maria la Major.

I amb l'últim sospir, engolint saliva a dures penes en eixe esclafit final dels focs al cel de la Plana de Castelló, amb les forces que pugueren quedar, al cau per acomiadar-se i tancar la reixa i, amb ella, una vertaderament inoblidable setmana de les nostres festes fundacionals.

Jaume C. Vicent Aguilar

Setmana Santa i Pasqua 2012

A la setmana de la celebració de la mort i Ressurrecció de Nostre Senyor Jesucrist i com des de la fundació de la Confraria de Santa Maria Magdalena, entitat nascuda com a branca religiosa de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta (fundada per cavallers del Capítol vigent a l'època) els membres del Capítol, l'Esquadra d'Honor i Na Violant i la seua Cort van participar en els distints actes organitzats per la Confraria de la Santa Penitent i amb els que es participa en la Setmana Santa local i Diocesana.

A les portes de la setmana de Passió, es celebrava a l'Alcora la Processó Diocesana, amb la participació de totes les germandats, confraries i grups de representacions de la Passió de la Diòcesi de Sogorb-Castelló.

Carmela, Berta, Cristina i Maria, elegantment abillades de rigorós negre i amb la tan elegant i espanyola "teja i mantilla" van desfilars en l'ordre que indiquen per a elles els estatuts de la Confraria de Sta. Maria Magdalena, junt a les cambres, confreres i membres del Capítol pels carrers de la capital de l'Alcalaten.

Carrers que ens portaven a la memòria vells records. Pues allà ja van desfilars els Cavallers- en aquella ocasió vestits d'època- convidats per la Cofradia del Santísimo Cristo del Calvario de l'Alcora l'any 1991 (enguany en farà vint-i-un) portant hatxons i enlairant el penó de **Ximén d'Urrea**, primer Senyor de l'Alcalaten. Eren temps d'intensa i cordial relació i els seus tambors i bombos (puntes aleshores en la província i en terres del Baix Aragó) participaven sempre en les nostres desfilades, algunes històriques i irrepitibles com la de l'Exposició Universal de Sevilla de 1992.

Ja el Divendres Sant, assistència als Sants Oficis de la Parròquia de Sant Vicent Ferrer, el posterior Via Crucis pel claustre i trasllat a la Plaça

Major per la Processó General del Sant Soterrar. Solemnes, elegants i ben polides Na Violant i sa Cort. Santa Maria la de Magdala, escortada com és costum per joves cavallers de l'Esquadra d'Honor esta vegada amb les espases envainades, com requereix l'ocasió.

Un any més, la Germandat present en aquesta ineludible cita amb el recolliment, la penitència i el fervor de la Setmana Santa.

Ja amb l'esclat de l'alegria pasqual celebrat per la Resurrecció de Jesucrist i el bon temps que ens ofrenava la primavera, vam citar als cavallers, Na Violant, Dones de Companya i les seues famílies per passar el dia i menjar la tradicional mona de Pasqua a la ermita de Sant Francesc de la Font, de la que la Germandat n'és custòdia. Va ser el dilluns de Pasqua dia 9 d'abril.

L'ermita va estar oberta tota la vesprada per a qui vullguera visitar-la i els nostres xiquets van gaudir de les llepoleries, els dolços, uns jocs de manualitats que va portar Carmela, Na Violant, per comboiar-los i les corresponents corregudes i balonades per l'entorn.

Cap manera millor per celebrar la joia pasqual.

Jaume C. Vicent

Dei Verbum (Palabra de Dios)

ARTÍCULOS LITÚRGICO RELIGIOSOS:

*Todo para Bodas, Bautizos y Comuniones
Especial Pascua
Cofradías de Semana Santa*

C/ Honorio García i García - bajo 4. 12006 Catellón
Telf. 964 730 033. Móvil 676 404 432 - 649 893 479
deiverbum@deiverbum.es - www.deiverbum.es

Jornadas Magdaleneras

Saborea las fiestas

INTUR
eventos

Ven a las Jornadas Temáticas en uno de nuestros restaurantes o contrata nuestro servicio tanto de comida a domicilio como para llevar.

¡reserva ya!

RESTAURANTE
EL FADRÍ
carta mediterránea

Cocina Tradicional Mediterránea
by Rafa Salvador

RESTAURANTE
**CAFÉ
AUDITORI**

Cocina de Autor
by Juanma Pomer

eventur
intur eventos

Alta gama en la cocina
by José María Guerrero

Ubicado en el interior del emblemático Hotel INTUR Castellón, apuesta por la fusión entre la cocina tradicional con la del momento
Parking Gratuito y Jornada Magdalenera por 18 €

Enmarcado en un entorno privilegiado por su arquitectura vanguardista
Terraza al aire libre, Wifi y Parking Gratuito
Jornada Magdalenera por 13,50 €

Sello de calidad y satisfacción en originales propuestas gastronómicas y espacios con encanto
En Magdalena, llevamos tu menú a casa

Hotel INTUR Castellón
C/ Herrero 20 - 12002 Castellón
964 225 000 - castellon@intur.com

Auditori i Palau de Congressos de Castelló
Av. Lledó 50 - 12003 Castellón
964 231 440 - 964 220 670
cafeauditori@intur.com

C/ Herrero 20 - 12002 Castellón
964 723 890 - info@eventosintur.com
www.eventosintur.com

síguenos en:

Consulta nuestros cursos, jornadas y concursos en
www.cuineo.com

cuineo
aulagastronómica

Más de 20 años de experiencia

prestando servicios a Corredurías de Seguros

- +20 años** Trabajando con las principales compañías Aseguradoras.
- +20 años** Asesorando a nuestros clientes en la elección del mejor Seguro.
- +20 años** Utilizando las más avanzadas herramientas informáticas.
- +20 años** Garantizando los mejores productos a los precios más competitivos.

Visítanos en nuestras Oficinas de Re&al Broker Correduría de Seguros: C/ Cerdán de Tallada, nº 1 Entlo. A Castellón o llámanos al 964 342 650.

**ESPABROK, la seguridad de trabajar
en un gran equipo de profesionales.**

**+20
años**

Espabrok es una organización de corredurías con implantación nacional que trabajan para garantizar el mejor servicio a sus clientes. Espabrok cuenta con la Certificación de Calidad ISO 9001:2008

Festes de la Mare de Déu del Lledó

Arribat el mes de maig i, amb ell, l'esperada primavera, arriba el moment d'ofrenar a la Mare de Déu les nostres millors flors.

La Germandat viu i ha de viure de cara al Lledó, és per això que de nou es va assistir, amb Na Violant i les seues Dones de Companya a les celebracions en honor a la Mare i Patrona, estel, llum i guia del poble de Castelló.

El dissabte 5 de maig, a la porta de la Basílica, la tradicional Serenata a la Mare de Déu. Traslladada a l'interior de la Basílica per una inoportuna pluja que no va impedir l'emocionant ofrena de flaires d'enramada i encens, de cançons i poesia a qui es Reina i bressolera, per ser la Mare de Déu.

Diumenge dia 6, ben mudats ells i també elles, precioses amb el traje de castellonera i la blanca mantellina, per acompanyar la Lledonera en el reso del Rosari, la Sabatina i la solemne celebració Eucarística, i eixir després en processó junt a la resta del poble devot de Castelló, fins al monument a Perot de Granyana, per tal que tothom poguera admirar-la, vitolejar-la, elevar-li les seues oracions i accions de gràcies, mentre Ella, sublim, majestàtica, solcava sobre els muscles adelerats dels seus barreros i

escortada pels portadors del pal.li de respecte, eixe cel inigualable del capvespre a La Plana el mes de Maig.

Jaume C. Vicent

Ronda de Maig

Dissabte 19 de Maig de 2012, recuperant un costum que és molt nostra, molt dels hòmens del nostre Castelló, i gràcies a la generositat i il.lusió del grup **Rosa de Maig**, reconegut i guardonat entre els grups boierístics de la ciutat i veterà a pesar de l'edat dels seus components; gràcies a ells, com diem, i a la necessària col.laboració dels membres de la família **Cuevas Saunders**, es va organitzar a casa de Na Violant 2012 una serenata, una tradicional ronda de dissabte de maig.

Convenientment enganyades i reunides **Berta, Cristina i Maria** i més tard **Carmela**, a casa d'ella, van fer sigilosa aparició al cantó de casa els músics, començant armoniosa i romàntica serenata.

Les xiques, sorpreses –clar- van rebre amb molta il.lusió aguantant des del balcó la romàntica ofrena que després dels primers boierets va seguir dalt, a casa.

Va ser un ratet molt especial. Ha resultat el passat any 2012 un any molt musical, pues les xiques arrancaven amb facilitat amb alguna cançoneta en qualsevol moment i són molt balladores elles... Tant és així que, avançada la festa i compartides cançons, brindis i xarradeta, elles van proposar invertir els papers i baixar al carrer a rondar els rondallers. Acceptada la proposta pels músics de **Rosa de Maig** certament sorpresos, van baixar per cantar dos cançonetes a capela. Elles fent serenata a ells!

Aguaitats al balcó amb els seus instruments, els xics comentaven divertits que després de tants anys rondant balcons era la primera volta que ells eren rondats. Un episodi certament curiós i jovial,

propiciat pel bon ambient creat pels amics de **Rosa de Maig** i per l'envejable espontaneïtat de **Carmela, Berta, Cristina i Maria**. Gràcies als músics, a Kaye i Vicent i a elles, una inoblidable vetllada de nit de maig.

La Germandat, premiada de bell nou

Premi Festa 2012 de Cope Castelló i premi tradició 2013 "9 de Març"

El dia 30 de maig de 2012, el Casino Antic de Castelló va ser l'escenari del lliurament de la II edició dels Premis COPE Castelló.

Els premis constaven d'onze categories i la **Germandat dels Cavallers** de la Conquesta es va vore de nou reconeguda en la categoria "**Festes**" pel jurat.

Els altres guardonats van ser els següents:

- Economia (Patrocinat per BP) a l'Empresa **Quesos Almassora**
- Cultura (Patrocinat per la Fundació Dávalos-Fletcher) al Projecte **Catàleg** de la Diputació de Castelló.
- Innovació Educativa (Patrocinat per la UJI) a l'**I.E.S. Cueva Santa** de Sogorb pel projecte "Integra".
- Solidaritat (Patrocinat per Ajuntament de Castelló) al Centre Social Marillac, que regenta la Companyia de les Filles de la Caritat de Sant Vicent de Paül.
- Joves Emprenedors (Patrocinat per Centre Comercial Salera) a **Hugo Alberto Ferrer**, jove emprenedor de la Universitat Jaume I.
- Medi Ambient (Patrocinat per Lexus) al Servicio de Protección de la Naturaleza (**SEPRONA**) de la **Guàrdia Civil**.
- Esports (Patrocinat per Diputació de Castelló) al **Club l'Illa Grau** de Voleibol.
- Gastronomia (Patrocinat pel Restaurant del Casino Antic) a **Modesto Fabregat**, cuiner i responsable del restaurant **Arbequina**.
- Arts plàstiques (Patrocinat per APEA 9) a **Rossana Zaera**.
- Joventut (Patrocinat per Todojuquete) a **Roberto Merhi**.

En nom de la Germandat, el Prohom, en **Marco A. Esteve Cano**, va rebre el premi de mans del senyor **Ignacio Ferrer Ros de Ursinos**, president de Caixa Rural Castelló.

Un nou reconeixement públic per als Cavallers de la Conquesta al que hem de sumar el concedit enguany per l'**Associació Gregal d'estudis històrics de Castelló** en la categoria **Tradicions** dels seus **premis 9 de Març**. Distinció que, molt agraïts i orgullosos, rebrem passades les

festes de la Magdalena en la cerimònia d'estos prestigiosos premis al Teatre Principal de la ciutat.

Guardons que no són més que nous esperons per animar-nos a seguir (com diu la nostra crida) lligant festa, fe i treball per enaltir Castelló. Gràcies i enhorabona a tots.

En Carroç

Lectura del Tombatossals

Un Dia per a Llegir és una activitat cultural que organitza **Amics de la Natura** tradicionalment en la **Fira del Llibre de Castelló**, invitant tots els assistents a llegir el seu fragment favorit de l'obra seleccionada, o a escoltar a altres fent-ho.

Fomentar la lectura és sempre positiu i este és el motiu que els ha portat a fixar un intens i actiu Dia per a Llegir, triant obres especialment adequades per a invitar els jòvens a endinsar-se en el món de la literatura, perquè ells són els lectors del demà, i comptant en la mesura que siga possible amb atrezzo, figurants, escenografia o altres elements que suposen un atractiu per a fer més amena la lectura. També constituïx un acte de suport als llibrers, perquè ajuda a dinamitzar la Fira del Llibre de la ciutat.

Com en anteriors edicions, convidats per l'associació Amics de la Natura van assistir Na Violant 2012 **Carmela Cuevas** i el Prohom **Marco A. Esteve** que van participar llegint un fragment del **Tombatossals** de **Josep Pascual Tirado**.

Especialment significativa la seua participació en representació de la Germandat, per ser l'homenatge a Tombatossals un dels actes principals de la Setmana del Cavaller que organitza cada any la

Germandat en octubre i que es celebra des de trenta dos anys en el Molí de la Font, al paratge de la Font de la Reina, lloc d'on conta l'apassionant novel·la que va partir i va arribar l'agosarada expedició dels cavallers de l'Ordre de Sant Cristòfol, el gegant Tombatossals i sa conlloga.

MAQUIVER, S.L.

- Señalización vertical y horizontal
- Balizamiento
- Gestión de servicios públicos de bicicletas
- Otros servicios

Polígono Estadio nave, 18 - 12004 Castellón
Telf.: 964 215 403 - Fax: 964 215 360
e-mail: administracion@maquiversl.es

Pregó d'Almassora i VII Entrada Mora i Cristiana al Grau de Castelló

Continuant amb la nostra participació a les diverses desfilades de les que últimament prenem part, La Germandat va participar amb els seus acostumats efectius, el dia 12 de maig de 2012 al pregó de la veïna localitat d'Almassora celebrat amb motiu de les festes de Santa Quitèria i també, el 30 de juny a la VII Entrada Mora i Cristiana del Grau de Castelló, celebrada amb motiu de les festes de Sant Pere i organitzada per l'Associació Cultural Penya El Suret.

Com sempre, amb nosaltres, enaltint el seguici, la nostra Milícia Templària i els tambors i bombos de **Santa Maria Magdalena** i una vegada més els genets **Manuel Vilarroig i Gaspar García** amb els seus preciosos cavalls.

Al Grau, les nostres xiques, Violant i Dones de Companya, tenien la prova de foc. Entrenament intensiu per suportar vestides d'època la calor que ens esperava molt probablement a les costeres de Morella, en la desfilada de la Germandat al LIII Sexenni, a l'agost.

En Carroç

N
NACAR

COMPLEMENTOS DE MODA Y MERCERÍA

C/ Alloza, 17 - 12001 Castellón - Tel. 964 242 478

BOUTIQUE
f
TEJIDOS
EXCLUSIVOS

TRAJES DE FIESTA Y REGIONALES

C/ Vera, 3 - 12001 Castellón - Tel. 964 238 727

Festa de Santa Maria Magdalena

La Confraria de Santa Maria Magdalena de Castelló de la Plana celebra el 22 de Juliol de 2012 la Festivitat en honor a la seua Santa.

La vesprada del 22 de Juliol, de cada any, dia de Santa Maria Magdalena i al Ermitori de la seua adoració situat al Castell Vell, la Confraria celebra la festa de la seua Patrona amb una Missa Solemne en el seu honor.

En primer lloc, i seguint amb el "Cicle de Música en les Ermites 2012", l'Ajuntament de Castelló va organitzar un concert a càrrec de l'associació musical **Temple Ensemble**.

Una vegada finalitzat el concert, i seguint amb el compliment de l'article 4.4 dels Estatuts de la Confraria es va celebrar la tradicional Festivitat Anual de la seua Patrona Santa Maria Magdalena. Aquesta Festivitat té com a principals actes la celebració del Tridu en honor a la Santa els dies 19, 20 i 21 de juliol a la seua Seu Canònica la Parròquia de Sant Vicent Ferrer i la Missa Solemne en Honor a la Santa el dia 22 de juliol a l'Ermitori de la Magdalena.

A les 20:30 es va iniciar la Festa amb la Missa Solemne en honor a Santa Maria Magdalena que va ser concelebrada pel Prior de la Confraria En **Juan Bautista Miralles Agost** i per **Mossèn Josep Miquel Francés Camús**.

Una vegada es va finalitzar la Missa Solemne, el Clavari de la Confraria, En **Jorge Batiste Sanz** i el Prior de la Confraria En **Juan Bautista Miralles Agost**, van fer el lliurament de medalles i insígnies:

- Medalla amb cordó blau i insígnia de plata als nous membres de la Junta de Govern: En **Joaquín Escrig** com a Majoral, successor d' En **David Muñoz**, Na **Laura Martínez** com a Secretaria, successora de N'**Alejandra Llopis**, En **Cristian Forés** com a Vocal de Patges, successor d' En **Joaquín Escrig** i Na **Lledó Archilés** com a Vocal de Cambreres, successora de N' **Eurídice Marmaneu**.

- Insígnia de plata a Na Violant d'Hongria 2012, **Carmela Cuevas**. Per la seua absència, va replegar l' insígnia de Plata de la Confraria el Prohom de la Germandat i Vocal de la Junta de Govern de la Confraria, En **Marco A. Esteve**.

- Insígnia de Color a les Dones de Companya 2012, Na Dolça, **Berta Mas**; Na Margarida, **Cristina Miravete** i Na Rama, **Maria Querol** i a les Madrines i Presidents de l'any 2012 de les gaiates "Hort dels Corders", "Farola Ravalet", "Cor de la Ciutat" i "Sensal".

A l'acte van acudir, autoritats municipals com el regidor de l'Ajuntament de Castelló, En Miquel Soler Barberà, representants de diverses confraries i representants de diverses Festes de Carrer, entre altres personalitats així com nombrosos confreres, cambreres i patges de la Confraria.

L'acte es va concloure amb el tradicional "porrat" a la vora de l'Ermita.

Laura Martínez Peris.

Secretària de la Confraria de Santa Maria Magdalena de Castelló de la Plana.

Dona de Companya de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta. Na Rama 2009 i 2010.

Colchones D'ensueño

**FABRICACIÓN Y MARCA PROPIA
DE COLCHONES MODELOS :**

FADRÍ, PEROT, COLUMBRETES, LLEDÓ, ...

¡ VENGA A CONOCERLOS !

· MEDIDAS ESPECIALES ·

FABRICACIÓN Y PUNTO DE VENTA :

**PLAZA JUEZ BORRULL NÚM. 1
12003 - CASTELLÓN
TELÉFONO 964 235 632 - 670 754 518**

PUNTO DE VENTA :

**CALLE SAN FÉLIX NÚM. 41
12004 - CASTELLÓN
TELÉFONO 964 246 999 - 625 546 933**

**FELICES FIESTAS
Y
BUEN DESCANSO**

XXVIII

Acampada al Castell Vell

El cap de setmana del 28 i 29 de juliol de 2012 es va celebrar la 28a edició de l'Acampada al Castell Vell.

Recuperada la inicial i bona costum de pujar fins el lloc del campament a peu des de Castelló, ens vam citar a primer hora del matí a l'ombra del Fadrí de la vila i ravals de Castelló, a la Plaça Major, per carregar motxilles als cotxes i una vegada complit l'acostumat tràmit de la foto de grup per a la posteritat i l'acomiadament de papis i demés familiars, els membres del Capítol, Na Violant, **Carmela**, i les seues Dones de Companya, **Berta, Cristina i Maria** junt als dinou xiquets i xiquetes participants d'enguany, amb el Penó de la Conquesta al capdavant, portat per ells, mampreniem el camí de la Romeria de les Canyes afrontant animosos el calorós matí de juliol.

Després de la paradeta a Sant Roc de Canet, l'esmorzaret, la important hidratació, la foto i les primeres cures (ja havia entropessat algú) vam creuar la Carretera Nacional 340, auxiliats pels Agents del Subsector de Castelló de l'Agrupació de Trànsit de la Guàrdia Civil, que ens esperaven puntualment a l'encreuament per tallar momentàniament la circulació i facilitar-nos el pas per enfilar el que ens restava de Caminàs per arribar pel Camí Vell de Barcelona als peus del tossal de la Magdalena.

Una última espenteta per a la pujada al Castell Vell a l'hora que més alt estava el sol i... ja hem arribat! Estos xiquets, tots uns campions.

Una vegada recuperades les motxilles, parades les lones per proporcionar alguna ombreta, organitzades les pertanyences i el material, feie la seua aparició en escena –auxiliat per la senyoreta **Mónica Ruiz Alegre** - el cavaller Anfós Montagut, **Alejandro Bernad Salvador**, vertadera ànima i artífex del constant esperit de germanor, respecte pels demés i per l'entorn històric i natural, bon ànim i diversió per als jocs i atenció i aplicació per als tallers de l'acampada.

Àlex va saber comboiar als xiquets amb variats i interessants tallers de manualitats, l'introducció a alguns jocs tradicionals, altres més típics dels campaments i una intrèpida i aventurera marxa topogràfica. Tot amb la inestimable ajuda de **Carmela, Berta, Cristina i Maria** que van estar en tot moment pels xiquets, amb responsabilitat i alegria. Això també és part del saber estar, clar que sí. També alguns membres del Capítol donaven recolzament a esta tasca mentre altres s'ocupaven de la logística: material i alimentació per a que tot estiguera amanit quan arribava l'hora d seure a taula i reposar forces. En aquest apartat, especial menció i sincer agraïment al senyor cuiner en **Vicente Solaz Pavón** que va col.laborar generosament amb el seu treball, esforç i material (què bons els macarrons!)

De vesprada, xino xano, al **Seminari Mater Dei**, a la piscina que tan amablement ens deixen gaudir un ratet cada any. Aigua fresca... a la

bassa! Tot un luxe. Un bàlsam per a l'animal ferèstec.

En pujar, canvi de muda, berenar i a la marxa topogràfica per patrulles! Molt però que molt divertida, sí senyor.

En caure el sol, a sopar. I amb la panxa plena i el cos ja per a poques bromes: pijama i al sac. Demà més, si Déu vol. Ni una veu, tot silent, ja descansen... quin goig!

A l'alba, tots amunt! Endreç personal i després d'un potent desdjuní, s'arreglava el campament i es feie la motxilla. Muda neta i a preparar l'ermita per a la missa de cloenda en acció de gràcies per aquest dia i mig de sana convivència. Missa compartida amb les famílies que van pujar per assistir-hi i arreglar els seus xiquets. Un lloc especial ple de gent especial. Enguany la celebració eucarística va estar oficiada pel mossèn colombià **Ramón de Jesús Torres**, de pas unes setmanes per Espanya. El mossèn va fer participar grans i menuts (autoritats municipals incloses) amb els seus cants i balls i va predicar una homilia ben pedagògica i catequètica, involucrant als xiquets en la celebració. Molt apanyat el capellanet. Gràcies també a ell.

I Cóm no, a totes aquelles institucions, entitats, empreses i persones que han fet possible amb la seua col.laboració la celebració d'una acampada que va camí del seu trenta aniversari. Donem coralment les gràcies, per tant, a **l'Ajuntament de Castelló, la Guàrdia Civil, el Seminari Mater Dei, El Corte Inglés, Aigua de Benassal, Asisa, a Fran Zorrilla i Edu Bosch (Disignes. Diseño, fotografia y web) Vicente Solaz i Àlex Bernad.**

Enguany, si Déu vol, més i millor.

En Carroç

Humor Medieval, per Daniel Aparici "El Keto"

el KETO.

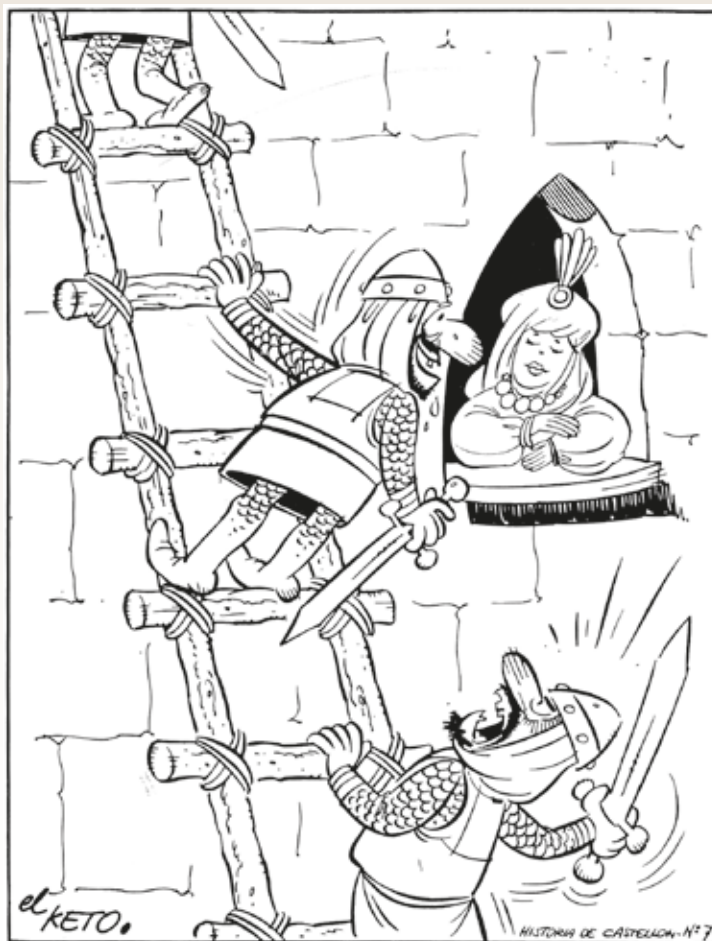
No estic massa segur de que ens obriuen, però com provar-ho no costa res...

Com em fallen la pròxima vegada amb l'ariet, ho hauré d'intentar amb allò de "obri't sèsam!"...

Pot ser vosté no m'ha entés bé quan li he dit que ens anàvem de conquesta...

-Eh, descarat!: deixa't de "lligues" i ataca, que a això hem vingut!!

Del llibre "Castell 1200-1900. L'humor i la història"
Autor: Daniel Aparici Traver Griñó "el Keto" (1931-2008)

Agraïment de nou a la família Aparici Bellés per autoritzar-nos a reproduir estes inigualables vinyetes.

Sopar estival de la Milícia Templària

El 15 de juliol del 2012, va tindre lloc el tradicional sopar d'estiu de la Milícia Templària en el que, com és costum, es presenta a qui serà Guillem de Mont-Rodó, durant l'any següent, a tots els membres de la Milícia.

Amb la presència del Prohom de la Germandat, **Marco A. Esteve**, acompanyat per la seua encantadora esposa, **Marisa**, i la presència de la totalitat dels membres d'este grup Templer, va tindre lloc un agradable sopar en el salons del Restaurant Celebrity Lledó.

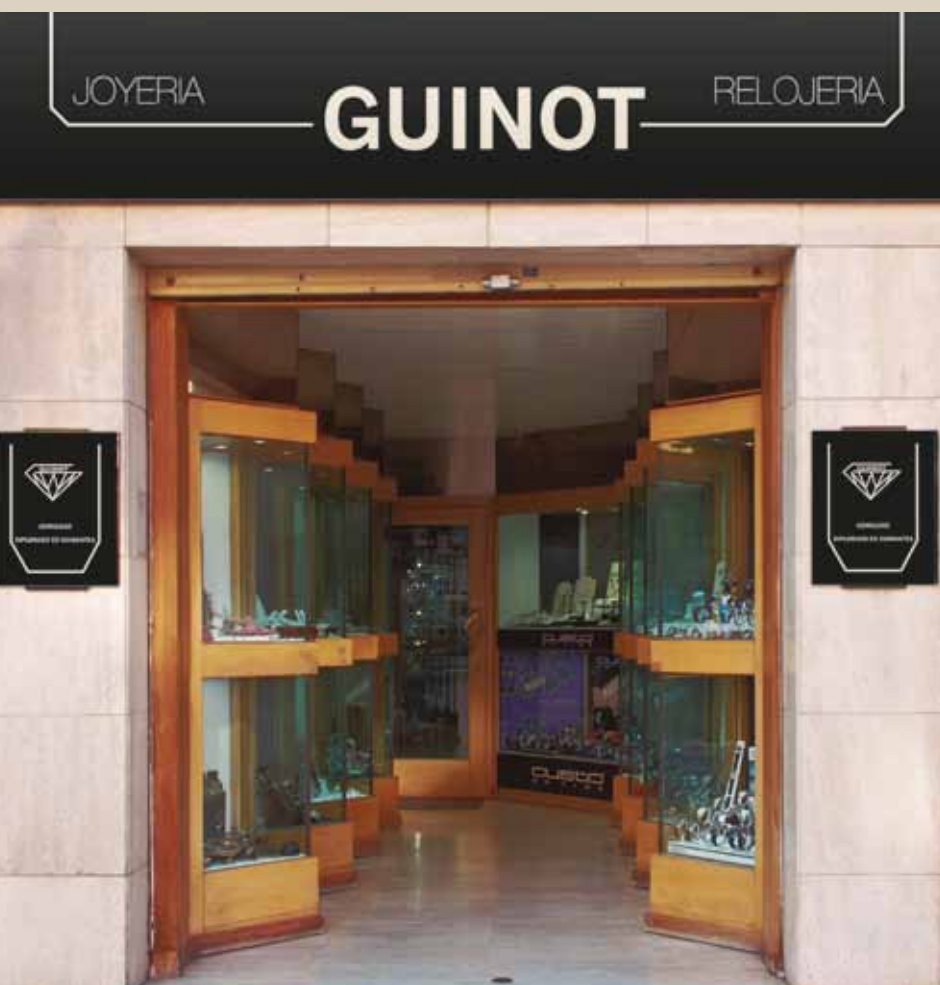
A l'hora dels cafés va prendre la paraula el Mestre de la Milícia, **Eugenio Díaz**, per realitzar en primer lloc, un homenatge als fundadors de la Milícia Templària, **Vicente Esteve** i **Ignacio Piqueras**, lliurant a cadascun d'ells l'escut d'armes de la Milícia, imposant-se la insígnia de plata a les seues dones, **Carmen Cano** i **Fina Salazar**, respectivament.

A continuació, el Mestre va imposar la insígnia d'or i plata a qui serà el XVII Guillem de Mont-Rodó, durant l'any 2013, en **José Gargori Vicent**.

Tancant-se l'acte amb la intervenció el Prohom de la Germandat.

El sopar va donar pas a una agradable sobretaula, que es va allargar fins la matinada.

Eugenio Díaz Carsi
Mestre de la Milícia Templària.

GEMOLOGO DIPLOMADO
EN DIAMANTES

Gran selección en joyas y relojes.
Modelos y precios para satisfacer
a todos los públicos.

AvDA. Rey Don Jaime, 62 - 12001 Castellón
Tel.: 964 210 334

Arte rupestre en la provincia de Castellón; Patrimonio Mundial

Visitar el arte rupestre de la provincia de Castellón es contemplar más de 30.000 años de historia.

El arte rupestre del arco mediterráneo español, y por tanto el de la provincia de Castellón, mereció ser incluido en la lista del Patrimonio Mundial de la Unesco en 1998 debido a su importancia, por aportar un testimonio único y excepcional de una tradición cultural y civilización ya desaparecida y origen de nuestra sociedad.

Su grado de protección, autenticidad y la integridad de las manifestaciones artísticas también son consideraciones esenciales para su declaración como Patrimonio Mundial.

Estas manifestaciones artísticas constituyen un conjunto de excepcional envergadura, en el que se muestra de forma vívida una etapa crucial del desarrollo del ser humano mediante representaciones pictográficas que, por su estilo y temática, son únicas en Europa en su género.

La provincia de Castellón dentro de la península ibérica agrupa un extraordinario número de muestras de arte rupestre y ofrece una imagen excepcional de la vida humana en un periodo inicial de la evolución cultural occidental.

Las cuevas de la provincia de Castellón son una fantástica muestra muestras

de arte rupestre debido a su integración en el paisaje, al alto valor ecológico del frágil entorno y a factores de conservación, como la naturaleza de las cavidades que albergan las pinturas rupestres o las condiciones ambientales específicas.

Las cuevas y abrigos donde se guardan estas extraordinarias muestras artísticas se integran en un paisaje agreste único y espectacular.

Desde principios del s. xx, el descubrimiento y estudio de un arte desconocido hasta el momento, por parte de una comunidad científica pionera, puso en valor y legitimó el arte rupestre. La investigación nos ha ido revelando como los habitantes de estas cuevas hace miles de años fueron capaces de crear obras de arte excelentes y sofisticadas. Estamos ante las primeras muestras de arte europeo y además de una calidad excepcional.

Las pinturas rupestres de la provincia de Castellón se descubren en 1917 cuando ven la luz las pinturas del barranco de la Valltorta, que en 1924 fueron declaradas Monumento histórico – artístico con el ánimo de protegerlas.

Son los grupos humanos y las sociedades tribales que habitaban estas tierras las que realizan estas manifestaciones artísticas por primera vez con el ser humano como protagonista y su relación con el entorno, con la vida, la caza, la religión y las relaciones sociales.

Las pinturas se encuentran en cavidades naturales de la roca, escogidas por su posición estratégica y privilegiada, en zonas soleadas y con una amplia perspectiva del entorno, así como cerca de puntos de agua, lugar de encuentro con la caza, etc. La altitud varía entre los 300 y los 1000 metros y se pueden encontrar tanto en

parajes de difícil acceso como en lugares de relieve suave. Se trata de lugares con un significado especial, lugares de culto o bien de enseñanza, enclaves sagrados por su ubicación, donde rendir culto, llevar a cabo ritos propiciatorios de la caza y lugares de reunión y comprensión de la memoria histórica de la comunidad.

Más de quinientos abrigos con arte rupestre están localizados a lo largo y ancho de la geografía de la provincia de Castellón. Un valioso patrimonio que debemos conocer.

El arte rupestre de la provincia de Castellón muestra una extensa variedad temática con escenas que van desde escenas de caza, hasta el muestrario de animales presentes en la época, mitos ideográficos, combates, escenas de la vida cotidiana, ritos funerarios y esbozos religiosos, o la figura femenina como deidad fértil y continuadora de la vida. Casi siempre con el hombre en muy diferentes posturas, adornos y actitudes como eje principal. Se adivina ya una sociedad de grupos estructurados.

Las pinturas serían una biblioteca de conocimiento, un vehículo para expresar y transmitir sus conocimientos, su cultura y creencias.

Provincia de Castellón de norte a sur y de este a oeste: un museo al aire libre con 30.000 años de antigüedad

Los más de quinientos abrigos y cuevas en los que se representa el arte rupestre de la provincia de Castellón se encuentran dispersos por toda la geografía provincial. Podemos encontrar representaciones artísticas en: la Vall d'Uixó, Serra d'Engarceran, la Serratella, Tírig, Albocàsser, les Coves de Vinromà, Ares del Maestrat, la Pobla de Benifassà, Morella, Vilafamés, Borriol y otros municipios de la provincia.

Las expresiones artísticas del arte rupestre de la provincia de Castellón son accesibles en su mayoría y visitarlos además de ayudarnos a conocer una parte muy importante de la historia y las sociedades primitivas nos acercan a un territorio en el que los paisajes nos sorprenderán por su belleza agreste.

Por otra parte en nuestra visita al arte rupestre de la provincia de Castellón no debemos pasar por alto recorrer los cascos urbanos de estos municipios, muchos de ellos con verdaderas joyas arquitectónicas y culturales.

Parque Cultural y Museo de la Valltorta

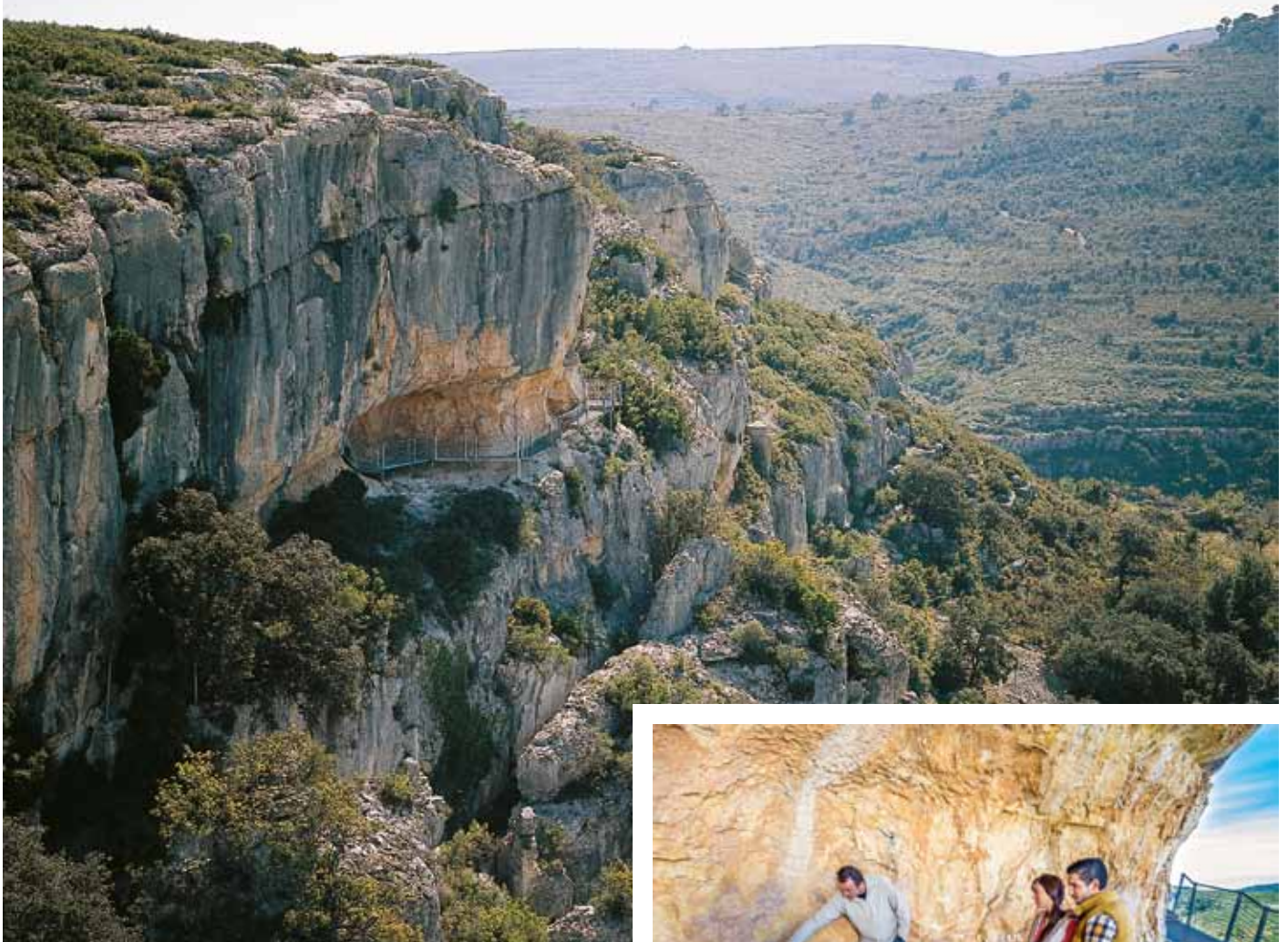
El paisaje del entorno del Parc Cultural de la Valltorta es excepcional y lo era ya en la prehistoria. Los meandros del barranco proporcionaban agua abundante y vegetación para toda clase de fauna, y los abrigos y miradores era oteros de caza donde se desarrollaba todo el ritual de la observación, la persecución y la caza de estos animales. El clima favorece este ecosistema. La orientación de estas covachas y abrigos siempre busca el sol, en una orientación sur, sur-este.

El Parc Cultural de la Valltorta engloba a los municipios de Albocàsser, Ares del Maestrat, Benassal, Catí, Les Coves de Vinromà, Culla, Morella, Tírig y Vilar de Canes. Son todos municipios que agrupan lo mejor del Arte Rupestre Levantino en la provincia de Castellón en un entorno próximo y con una vocación de protección, difusión y puesta en valor de este Patrimonio Mundial único.

El Parc Cultural y el Museo de la Valltorta nos acercan de forma amena y visual a este Patrimonio Mundial que la UNESCO ha incluido en su catálogo.

Un patrimonio que se integra en un paisaje mediterráneo con alturas que oscilan entre los 400 y los 1300 m., que ha permitido la interacción con los grupos humanos desde la prehistoria como lo atestiguan las propias pinturas rupestres, los yacimientos arqueológicos y todas las construcciones de piedra en seco, características de las actividades agrícolas del territorio.

El Parc Cultural de la Valltorta, engloba 39 conjuntos de arte rupestre,

54 yacimientos arqueológicos, en un entorno socioeconómico rural, con una densidad y calidad patrimonial que le otorga un valor incalculable como paisaje cultural, siendo una herramienta fundamental para el desarrollo social, económico y turístico de los municipios que lo integran basado en la conservación y promoción de un patrimonio histórico y cultural único y que será un modelo de gestión integral del Patrimonio.

Museu de la Valltorta

El Museo de la Valltorta, localizado en el municipio de Tírig, a 500 m. del Barranc de la Valltorta y muy cerca del núcleo central de los abrigos con pinturas, actúa como Centro de Visitantes del Parc Cultural Valltorta-Gasulla. Inaugurado en 1994, el museo vela por la conservación, estudio y difusión del arte rupestre, además de espacios para el trabajo como laboratorios y biblioteca, a lo largo de sus Salas podemos descubrir el Arte Rupestre de la provincia de Castellón y Comunitat Valenciana.

Siete salas nos introducen a los aspectos fundamentales del arte rupestre de una forma didáctica, interactiva y visual. Una de las salas está dedicada a la reproducción a tamaño real la Cova de Cavalls y presenta un imprescindible diaporama que nos describe no sólo la vida de las comunidades prehistóricas sino también las técnicas de realización de las pinturas y sus motivos e historia.

Tanto la entrada al museo como la visita a los abrigos de pinturas rupestres de la Valltorta son gratuitas, para más información: Museo de la Valltorta, Partida Pla de l'Om, s/n. 12179, Tírig Tel. 964 336 010 - Fax: 964 336 011

Pueden encontrar información del rico patrimonio rupestre de la provincia de Castellón en la web y en el apartado de publicaciones de: <http://www.turismodecastellon.com>

A woman with long dark hair, wearing a light blue denim jacket and green pants, is sitting on a large rock in a shallow, rocky stream. She is smiling and looking towards the camera. The stream flows over several large, mossy rocks. The surrounding forest is lush with green trees and foliage, with some yellow leaves scattered on the ground. The scene is captured from a high angle, looking down at the woman and the stream.

Castellón
MEDITERRÁNEO

PROVINCIA DE CASTELLÓN

UNA OFERTA TURÍSTICA DE CALIDAD

Castellón Interior: paisajes agrestes, naturaleza viva, pueblos pintorescos, tradiciones y cultura milenaria, gastronomía natural, senderismo, bicicleta de montaña, escalada, fiestas, gente.

... conocerlo es amarlo.

www.turismodecastellon.com

Verge de la Salut - Jaume I. Alcublas

Per segona vegada, també a l'agost, el dia 18 ens vam desplaçar a la localitat valenciana d'Alcublas acudint a la crida de l'Associació Cultural "**Virgen de la Salud-Jaime I**" per a participar en la 5a commemoració del fet històric en el qual el Rei Conqueridor quan s'adreçava al Puig per l'interior, a punt d'assetjar la ciutat de València, va poder evitar una emboscada sarraïna gràcies a un pastor alcublà. La trampa que li tenia preparada a Lliria una l'host mora de l'Adalil Azén que prèviament havia eliminat una avançada cristiana enviada pel Rei per al reconeixement de la zona.

Jaume I, agraït pel gran servei prestat pel pastor, va entregar al poble d'Alcublas una imatge de la Verge que portava amb ell durant les campanyes. Des d'aleshores, la **Virgen de la Salud** es la Patrona dels Alcublans. Ella és objecte de devoció per tots els fills d'este poble de la comarca dels Serrans.

2012 va ser un any fatídic per a tots en aquelles terres. El foc va arrasar quasi tota la comarca i es va encebar especialment amb el poble d'Alcublas. Malgrat això, arribada la cita, no van voler passar per alt la commemoració del pas del Rei En Jaume pel seu poble.

Les hosts de **Miguel Ángel Bustos** (experimentadíssims genets i vertaders extras cinematogràfics) van representar el passatge històric. El Rei Jaume I, representat per un cavaller ben plantat vestia el traje i portava l'elm del drac alat, cedit per la Germandat per a l'ocasió.

Després de la recreació, es va desfilar pels principals carrers del poble fent entrada en l'església parroquial on es van resar unes oracions i es va cantar l'himne dels Alcublans. Tot seguit, el Sr. Alcalde va convidar

la representació de la Germandat a pujar al saló de plens de la Casa de la Vila per tal que Carmela, Na Violant -en esta ocasió acompanyada per dos precioses "Donetes de Companya" (**Mar Esteve Garcia** i **Balma Vicent Iglesias**) signara al llibre d'honor de l'Ajuntament. Nosaltres, com en 2011, quan va sorgir la convidada quasi de forma espontània, improvisada, vam ser exquisitament tractats pels alcublans, en especial pels membres de l'Associació Cultural "**Virgen de la Salud-Jaime I**" amb la seua vertadera "alma mater" al capdavant, **Amparo Civera**, com també pel retor de la parròquia mossén **Miguel Ángel Buendía** i el senyor alcalde d'Alcublas, en **Manuel Civera Salvador**.

Després de compartir sopar amb els organitzadors la resta de participants, es van intercanviar paraules d'agraïments i uns senzillats records. Una senzilla gent, hospitalària, vital i bona. Molt bona gent, certament.

En Carroç

NUEVO LEXUS GS 450h Híbrido

Tecnología Híbrida, de 0-100 Km/h en 5,9 seg.

LEXUS CASTELLÓN

C/ Cuadra Saboner, 190. P. I. Ciudad Transporte II
12006 Castellón de la Plana
Tel. 964 372 327

www.estilolexus.com
www.mundolexus.com/castellon

345 CV

6,1 l/100 km

141 Emisiones g/km

**LEXUS
HYBRID
DRIVE**

La Germandat en el Sexenni de Morella

La Germandat dels Cavallers de la Conquesta el dilluns 20 d'agost de 2012 va estar present a les celebracions del LIII Sexenni de la ciutat de Morella.

Era una visita gestionada uns quants mesos arrere i que pels diversos canvis molt a punt de la data en l'Ajuntament de la localitat, va patir diverses contrarietats i inconvenients que van anar sent solventats sobre la marxa.

Els cavallers que van voler assistir i els seus familiars acompanyants van saber adaptar-se a les diverses vicissituds i incidències logístiques. Malgrat totes elles, la Germandat va estar present al Sexenni com feie 18 anys, quan éssent Prohom de la Germandat en **Carlos Ulldemolins Salvador** i Na Violant d'Hongria **María Monfort Valls** es va pujar a la medieval vila dels Ports per desfilamb amb els membres del Capítol de l'època i altres socis cavallers. Aquell any, la cort de Na Violant estava composta per **Pilar Alcaide** (Na Dolça) **Chelo Asencio** (N'Ermengarda) **Ruth Blasco** (Na Eva) **Zoraida Martínez** (Na Margarida) **Sofia Monfort** (Na Provençal) i **Marta Sánchez** (Na Rama)

Acompanyava el seguici la recent estrenada Secció de Tambors i Bombos de Sta. Maria Magdalena que feie una de les seues primeres eixides amb els seus components abillats d'època, alguns d'ells amb trajes llogats i altres amb el propi.

Enguany l'Ajuntament de Morella va editar un follet que duia per títol "Na Violant i la ciutat de Morella" que il·lustrat amb fotos de la desfilada de l'any 1994, presentava diferents texts sobre la Germandat i la vinculació de la figura històrica de Na Violant amb la ciutat morellana.

El Capítol va tindre el detall de convidar a quantes xiques havien representat a les dones de la cort de Na Violant durant els últims sis anys, per donar-los l'oportunitat de que hi participaren amb el seu traje d'època. Així, tres d'elles no van voler perdre's tan històrica fita. Van ser **Lledó Pascual Bernat** (Na

Margarida 2007) **Patricia Amat Diago** (Na Dolça 2011) i **Leire Martínez Bárcena** (Na Provençal 2011).

El seguici, compost també per cavallers a peu, portadors del símbols que ens són propis, la Milícia Templària, els tambors i bombos de la Confraria de Sta. Maria Magdalena, Na Violant d'Hongria 2012 **Carmela Cuevas Saunders** i les seues Dones de Companya **Berta Mas Agut** (Na Dolça) **Cristina Miravete Arjona** (Na Margarida) i **Maria Querol Vicent** (Na Rama) així com els membres del Capítol i el Prohom, va transcórrer des de la Casa de la Vila fins la Porta del Rei on, una vegada traspasada aquesta, **Carmela Cuevas**, molt emocionada, en presència del públic assistent i de les autoritats municipals, va donar lectura al Laude Arbitral de Na Violant sobre Morella, lliurant una placa en record de la nostra visita al Sr. Alcalde, en **Rhamsés Ripollés** qui va ofrenar a Na Violant una làmina amb una bella imatge de la Mare de Déu de la Vallivana, donant les gràcies a la Germandat pel seu esforç i conreu de la memòria del Rei Conqueridor i sa muller, Na Violant d'Hongria.

Esperem vore pronte el fruit d'eixe compromís adquirit per l'Ajuntament de la ciutat de Morella de posar una placa en memòria de Na Violant junt a la murada de la Porta del Rei.

Així siga.

Laude Arbitral de Na Violant sobre Morella

Sàpien tots que Nos, Violant, per la Gràcia de Déu Reina d'Aragó, València i Mallorca, Comtessa de Barcelona i d'Urgell i Senyora de Montpeller, donem, concedim i atorguem a vosaltres, pobladors de Morella i dels seus termes, presents i futurs, per a pastura o devesa, la totalitat de la muntanya anomenada Vallivana i Salvatoria, delimitada amb els següents confins:

En primer lloc amb terme de Catí, en segon lloc amb el terme d'Ares, en tercer lloc amb la serra de Vallibona i en quart lloc segons aboquen les aigües dels voltants d'aquest terme.

La predita doble muntanya amb totes les seues entrades, eixides i passos, aigües, pastures, caça i totes les seues pertinences, vos ho donem i concedim a vosaltres, els predits pobladors, lliures i francs perquè feu, vosaltres i els vostres, la vostra absoluta voluntat.

Manem per tant, ferm i severament, que cap home, a excepció de vosaltres els aquests pobladors, s'atrevisca o pretenga tallar arbres, cremar, caçar o pasturar en aquesta devesa o es terme segons està definit en les aquestes limitacions.

Donada a Barcelona, a 10 de gener de l'any del Senyor 1241

LA **Llenega**
restaurant

**DISFRUTA DE NUESTROS
MENÚS ESPECIALES
ESTA MAGDALENA**

www.lallenega.com - tfno. 964 05 68 26
C/ CONDE NOROÑA, 27 - CASTELLÓN

Morella, capítol I de la Conquesta

-Senyor, ¿volets haver de tot en tot Morella?

E nós dixem:

-Don Blasco, ben podets entendre que volem que nós la hajam, que a nós fa, e a vós fa l'als que us havem profert.

E ell dix:

-Pus jo veig vostra voluntat que vós la volets haver, e que em proferits tant de bé, que us seguiré, e que em plau que vós l'hajats: e prec-vos d'una cosa: que pus Morella volets haver, que em façats tanta d'amor que jo la tinga per vós, que ben és raó, que pus jo la us ret, que la tinga per vós mills que null hom del regne.

E nós responem-li que ens plaia, e dixem-li:

-Pus així és, anem denant don Pero Ferràndez, e don Atorella, e Aceit Abuceit, e altres cavallers, e sàpien com la tenits per nós.

E ell dix que li plaia. E anam denant ells, e ell dix que nós dixessem primer, e nós dixem:

-Don Blasco, deïts vós, que a vós fa a dir.

E ell dix:

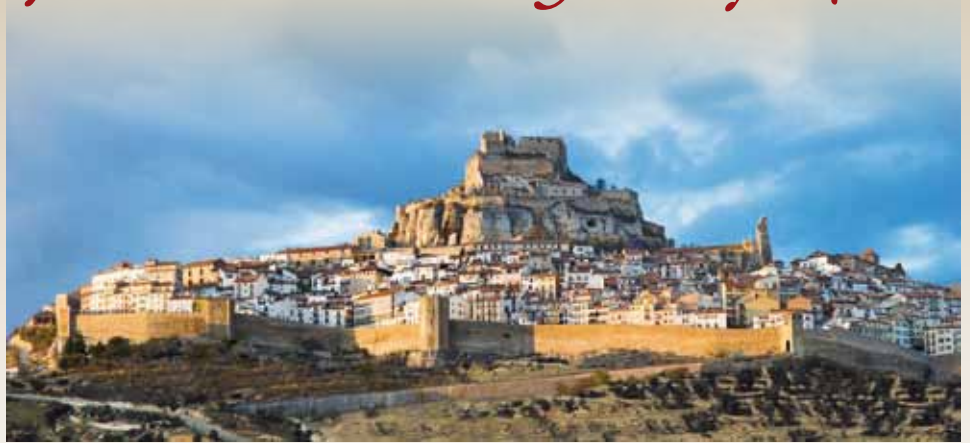
-Senyor, vós me faés carta que, si jo prenia algun llogar de moros que fos meu: però tant és lo bé que vós me havets feit, e el que em deïts que em ferets, que bé és raó que, si jo us pusc fer algun servici, que el vos faça: e és ma voluntat, que pus vós volets que aquest castell sia vostre, que ho sia, e jo que ho vull, e prec-vos que vullats que jo que el tenga per vós, que major raó és que jo el tenga que null hom del vostre regne. E nós dixem-li que li ho grafem, e que li guardonàrem lo servici que ens havia feit. E, en tant, fermà los genolls denant nós, e féu-nos homenatge de mans e de boca com tenia el castell de Morella per nós.

(Llibre dels feits de Jaume I, apartat 137)

La conquesta de Morella va ser una bestreta paradigmàtica del que s'esdevindria posteriorment a la resta del Regne de València, no solament pel fet bèl·lic d'arrabassar una important ciutat als moros, sinò també pel fet polític que posa de manifest l'habilitat de Jaume I per a fer-se seua la ciutat i demostrar des de bon principi la seua preeminència i la voluntat clara i incontrovertible de bastir el nou regne de València sota la forta autoritat reial, posant límit a les ambicions dels senyors feudals que van participar en la conquesta.

Balasc d'Alagó va nàixer el 1190 i pertanyia a un dels llinatges aragonesos més importants de la seua època, raó per la qual tingué accés a l'entorn més pròxim del rei Jaume I, al qual mostrà una gran fidelitat durant els anys de la seua infantesa i li fou de gran ajuda en ocasions crítiques, com van ser l'episodi de Pere Ahonés i la revolta de l'infant Ferran. Formà part de la cort reial com a conseller de Jaume I, el qual li confià un dels oficis més rellevants de la cort: la majordomia d'Aragó.

Home ambiciós i emprenedor, en Balasc havia posat els ulls sobre el Regne de València, objectiu abellidor i que veia prou a l'abast des dels seus dominis a terres de Terol. El 1226, quan encara no s'havia plantejat formalment l'inici d'una campanya militar contra els musulmans valencians, el jove rei Jaume va atendre una petició d'en

Balasc d'Alagó i atorgà un privilegi pel qual li concedia tots els castells, viles i llocs que poguera conquerir en terres musulmanes. Resulta evident que el rei no va mesurar bé les conseqüències que comportaria la seua ingènua donació, cosa que tindria ocasió de comprovar ben aviat.

Balasc d'Alagó coneixia bé les terres valencianes per haver-hi viscut exiliat, i ell va ser un dels cavallers que més insistentment va recomanar al monarca que organitzés la conquesta de València.

És per això que el 1232, només el rei mostrà el seu consentiment, Balasc d'Alagó es va avençar a la host reial i, de manera inesperada i amb una relativa facilitat, va ocupar el castell i vila de Morella amb els seus propis homes. Sembla que en Balasc va aprofitar molt hàbilment els seus coneixements i contactes amb els musulmans valencians, i això explicaria l'aparent facilitat d'aquesta conquesta.

Amb aquell fet d'armes es va plantejar una situació molt difícil i delicada: Morella, a banda de ser la primera conquesta important de la campanya de València, tenia per ella mateixa un enorme valor estratègic i era una plaça forta de primer ordre. Per tot això, el rei Jaume va considerar prioritari el domini reial sobre la ciutat.

Però En Balasc d'Alagó, que era gat vell, comptava amb dos trumfos d'importància decisiva. En primer lloc, tenia Morella; la controlava amb les seues pròpies forces i de cap manera pensava anar-se'n. I en segon lloc, tenia raó; el rei li havia atorgat per escrit que "si prenia algun llogar de moros, que fos seu".

Aquest dilema aparentment insoluble, va posar a prova les capacitats de maniobra d'ambdós protagonistes i el fragment de la Crònica Reial que hem reproduït a la pàgina del costat, ens mostra successivament la forta pressió del monarca, i la intel·ligència d'en Balasc d'Alagó, que davant la possibilitat de perdre-ho tot si es mantenia intransigent, acceptà que la ciutat fora per a la Corona però va demanar a canvi tenir-la ell, en nom del rei. Jaume I -negociador consumat- també hi va acceptar.

Com a conseqüència d'aquest pacte, Morella fou senyorejada per en Balasc d'Alagó fins a la seua mort el 1239, data en què la ciutat passà a dependre directament de l'autoritat reial.

*Albert Sánchez-Pantoja
Rei d'Armes*

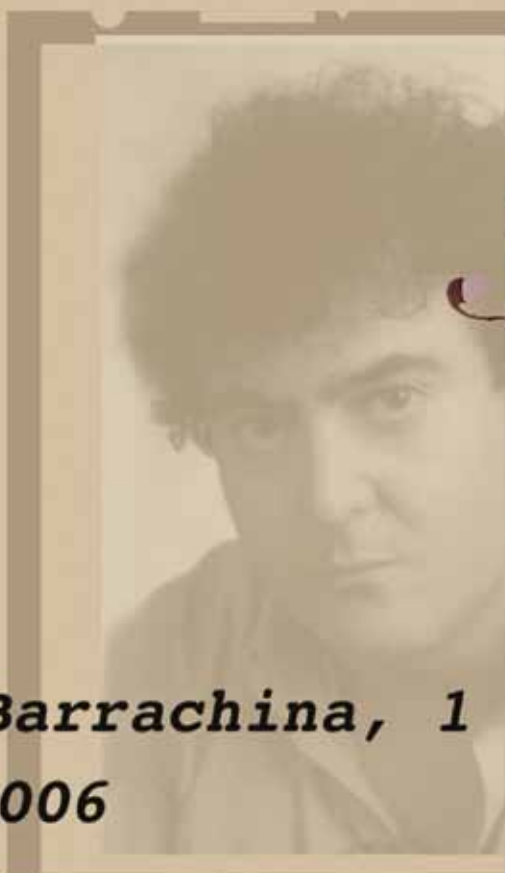
PLA AIS

PROMOCIONES - CONSTRUCCIONES

www.plamais.com

Bulevar Vicente Blasco Ibáñez, 6 bajo izq. 12003 Castellón.
Tel.: 964 722 753 Fax 964 722 754 E-mail: info@plamais.com

fotógrafo

 *Rogelio
Cruella*

**c/ Barrachina, 1
12006**

WWW.fotorogelio.es

**tel.964 244 129
Castellón**

- Reportaje social
- Estudio fotográfico
- Laboratorio fotográfico de última generación en tratamiento de la Imagen, retoque, materiales, etc.

Presentació als mitjans de comunicació de Na Violant D'Hongria i Dones de Companya 2013

Dissabte dia 1 de setembre de 2012, la Germandat dels Cavallers de la Conquesta presentava en societat, als mitjans de comunicació social a la que seria (a la que és) Na Violant d'Hongria 2013 i a les seues Dones de Companya.

L'acte (que abandonava l'acostumada data del 8 de setembre, forçat pel calendari fester) com a 2011, va tornar a tindre lloc en l'incomparable paratge de l'ermita de Sant Francesc de la Font custodiada pels Cavallers i es va celebrar amb l'assistència dels familiars de les dones que enguany assumixen la representació femenina de la Germandat, dels mitjans convocats i de la més alta representació governativa, provincial, municipal i fester. Aquesta última, encapçalada per **María España Novoa** que, com a reina de les festes de Castelló durant 2012 assistia al seu últim acte oficial i ens va acompanyar durant tot l'any sempre amb el seu millor somriure i saber estar.

La presentació, presidida per **Carmela, Berta, Cristina i Maria**, Na Violant i Cort 2012 -des d'eixe moment ja, eixint- va començar amb la

presència d'ambdues representacions al bell escenari amanit per l'ocasió i la lectura, per part del Secretari **Jesús Redón** de l'acte de nomenament de Na Violant d'Hongria 2013 (la LVIII de la Germandat) la senyoreta **Marta Font Ramos**.

Ofrena floral a les donzelles i paraules de l'Alcalde de la ciutat l'Excm. Sr. En **Alfonso Bataller Vicent**, del Prohom **Marco A. Esteve** i de la pròpia **Marta**. Que en acabar l'acte amb el crit tradicional d'aclamació als nostres Sants Patrons passava per primera vegada sota l'arc d'espases de l'Esquadra d'Honor com a Violant d'Hongria 2013.

Després, una agradable vetlada amb les famílies i amics, en alegria i germanor, gaudint d'un generós mosset ofert per la família **Font Ramos**.

Dos anècdotes dignes de menció a l'acte. La primera, que l'ú de setembre presentàvem en societat dos Dones de Companya: Na Eva, **Patricia Blasco Francisco** i Na Provençala, **Cristina Rosell Torner**.

Encara no havíem tingut el feliç encontre amb qui és des d'uns dies després N'Ermengarda, la senyoreta **Noelia López Tomás**. Coses que passen en estos temps...

L'altra va ser la dissortada apagada que vam patir. Ens vam quedar sense llum durant les paraules de l'Alcalde i que ens va costar de recuperar el sumistre però finalment va quedar sol.lucionat per les àgils gestions del Capítol i autoritats presents. Sort que la vesprada al setembre encara és llarga. Res va lograr des lluir la presentació. La llum el color els posaven eixes preciositats que componen les Violants i ses corts 2012 i 2013.

Jornades de Gastronomia Medieval al Caf  Auditori

Dissabte 8 de setembre de 2012, es van inaugurar al Caf  Auditori, de Castelló amb la presència d'una representació de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, les primeres Jornades de Gastronomia Medieval. All  vam ser rebuts per Maria Pascual -sempre tan atenta- i pels excel.lents professionals del Caf  Auditori. Organitzades per l'Aula Gastronòmica Cuineo del grup Intur, les jornades oferien un menú cuidadosament elaborat i extraordinàriament presentat pel chef del Caf  Auditori Juan Manuel Pomer i el seu equip. Un Menú que vam gaudir amb fruici  els presents, atenent a les interessants explicacions que l'amic Juanma es preocupava de fer-nos de cada plat, amb molta cura.

Per xuplar-se els dits.

Instalaciones y reparaciones

Energía Solar

Calefacción

Aire acondicionado

Conductos de fibra

Fontaner a

Gas

Tratamiento de aguas

Aire comprimido

C/ Juan Bta. Foli  Prades, 1 Bjo. Local 7 - 12006 CASTELLON

Telfs.: 652 019 681 / 964 240 218

www.asolcas.com - asolcas@asolcas.com

Visita als Monestirs de Vallbona de les Monges i Poblet

Viatge sempre especial l'excursió als monestirs de Vallbona de les Monges i Poblet. En 2012 plantejat d'una forma distinta per tal d'economitzar temps i, sobre tot, despeses.

Alguns dels lectors recordaran aquells anys en que anaven dos autobusos replets de socis, familiars i amics. Però corren altres temps i es hora d'optimitzar recursos. És per això que el Capítol va decidir fer el viatge corresponent a l'any 2012 també amb Na Violant i cort 2013 i la prova va tindre molt bon resultat i acollida pels participants. Així, d'ara endavant, fer un viatge cada dos anys amb representació eixint i entrant, proporciona una miqueta de treva (econòmica sobre tot) als que mai fallen i serveix perquè l'expedició siga més nodrida.

També s'ha provat que és una ocasió excel·lent per conviure i facilitar la relació amb i entre les famílies de les noves xiques i també –i què important és això- per ajudar a tindre un relleu seré, armoniós i en pau.

Aixina que tots al bus i cap a Lleida! Enguany éssent 30 de setembre, encara va fer un bon dia, amb un solet agradable però sense fiar-se'n massa i prenent les prevencions corresponents, la jaqueta baix del braç, puix estos llocs sagrats de sostres alts i murs grossos, ja se sap...

Primera parada, Vallbona de les Monges, població anomenada així per ser nascuda al voltant del seu primicer embrió: la comunitat religiosa femenina del **Monestir de Santa Maria de Vallbona**. Allà jauen les despulles mortals de la reina Na Violant d'Hongria soterrada

en aquest lloc per voluntat seua i, és per això que acudim els seus cavallers a retre-li homenatge, a honorar la seua memòria.

Feta la corresponent pausa durant la visita en arribar davant el sepulcre de Ioles i les paraules d'introducció

del cavaller presentador, **Marta Font** va donar lectura al Laude Arbitral de Na Violant i **Carmela Cuevas** a un extracte del seu testament. Mentre **Carmela** llegia, per a sorpresa de tots, va fer inesperada aparició al senzill acte d'homenatge la Mare Abadessa del

Monestir, Na **Anna Maria Camprubí i Argany**, que com ella mateixa comentava, era la primera vegada que presenciava el moment de l'homenatge dels Cavallers a la Reina Violant.

Després de l'ofrena del lloer envenzillat amb les quatre barres i les oracions pel descans etern de Na Violant, el prohoms va aprofitar per oferir a la Mare Abadessa els exemplars de les dos últimes Cròniques dels Cavallers, els números 64 i 65, com sempre ha fet el nostre Cronista i cavaller fundador, en **Roberto Pérez de Heredia Valle**.

En acabar la visita, trasllat a la localitat de Poblet per compartir taula, reposant forces i estretint llaços d'amistat. Enguany sense corregudes... quin goig!

De vesprada, com sempre, a Poblet. És asombrós però per més anys que torne ú a estos sagrats llocs no deixen d'impressionar per la seua bellesa, la seua majestuositat i la seua història, així com per la presència de vida espiritual que –gràcies a Déu- encara alberguen.

Al monestir de **Santa Maria de Poblet**, enguany també gaudint d'una espectacular posta de sol, visita guiada i abans de les oracions de Vespres de la comunitat de monjos i als peus de la tomba del gloriós Rei Conqueridor, al panteó dels monarques d'Aragó; lectures del presentador i del Prohom **Marco A. Esteve** (la Carta Pobla) ofrena de lloer amb la senyera, oracions i discret crit tradicional, al volum que requeria el lloc.

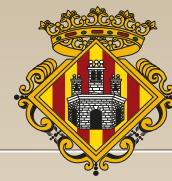
Tot seguit, en acabar la visita, foto de família i au, a casa.

Un any més, hem complit. Fadrell!

J.C. Vicent

Les festes de carrer a Castelló

El cavaller **Manuel Carceller Safont**, Llicenciat en Filologia Valenciana, lletraferit i tenaç escorcollador de tot quant té relació amb les festes i tradicions del nostre Castelló, va oferir el dia 3 d'octubre de 2012 una xerrada sobre les festes de carrer a Castelló.

Una interessant conferència oferida al cau de la Germandat, acompanyada d'un grapat d'imatges d'arxiu molt curioses totes elles i enmarcada dins els actes celebrats per les festes d'octubre, la Setmana del Cavaller.

L'origen, les distintes circumstàncies, vicissituds i anècdotes d'unes festes centenàries, entranyables, vullgudes per tots, que esguiten durant l'any el calendari fester del nostre Castelló, en les quals participa la Germandat sempre que és convidada i els nostres actes ens ho permeten. **Carmela i Marta** van fer entrega al conferenciant

d'una senzilla placa com a record i penyora d'afecte. Després, van donar cloenda a l'acte fent conjuntament el crit d'aclamació als nostres Sants Patrons.

Gala 2013

Premios ARTEBLANCO

Pilares de la Cultura

Provincia de Castellón 2013

Sábado 1 Junio 21 h.

Paranimf UJI

Festa de St. Francesc d'Assís i XXXVI aniversari de la reconstrucció de l'ermita

El dia 4 d'octubre de 2012 es celebrava dins dels actes organitzats pels Cavallers amb motiu de la Setmana del Cavaller la festa del Sant titular de l'ermita de Sant Francesc de la Font: Sant Francesc d'Assís.

Amb l'ermita bellament engalanada com pertoca a l'ocasió i un dia d'octubre més be primaveral, al capvespre, a les 18h, va tindre lloc la solemne celebració eucarística oficiada pel Prior de Lledó i ermità de St. Francesc Mn. **Josep M. Francés** i cantada pel cor **Veus del Lledó** amb l'assistència de les reines Violant i corts eixints i entrants Carmela i Marta amb les seues Dones de Companya **Berta, Cristina, Maria i Patricia, Cristina i Noelia**. També van assistir autoritats municipals, Capítol Permanent, cavallers, famílies i fidels de la contornada, així com els asidus a la missa dels dissabtes de l'estiu.

La sempre emotiva celebració va estar també acompanyada per la **Unió Musical Castellonenca del Cercle Mercantil de Castelló** amb el mestre **Gargori** al capdavant, que va fer sonar els compassos de l'himne nacional en el moment de la Consagració.

En acabar: la creu processional, la bandera de l'ermita, els fidels, el clero i la banda de música al pas de solemnes marxes acompanyaven la peanya amb la imatge del Sant d'Assís fins el paratge de la Font de la Reina per tornar i fer parada al peiró o Creu de Terme a l'encreuament del Camí de Sant Francesc amb el Camí de les Villes, junt a l'ermita, on el mossén procedeix a la solemne Benedicció dels Camps. Després, arribada de la processó a l'ermita, cant dels gojos, vítolos, coeteria adient, bes a la relíquia del sant i un ben franciscà

porradet popular que, a la fi, complix l'objectiu de prendre alguna cosa fresqueta i pegar un mosset per compartir en germanor un ratet de sana conversa.

Quina meravella poder celebrar al **Pare Sant Francesc, a Francesco**, després de 36 anys de la reconstrucció de la nostra bellíssima **Porciúncula** de la partida de Cap del nostre terme!

En Carroç

RELO JOYA

Joyería, relojería, talleres propios.

*Vos desitgem
bones festes*

*Ronda Mijares, 154 - 12002 Castelló - Tel.964 260 866
relojoya@gmail.com*

Vetla d'Armes

El dissabte dia 6 d'octubre va tindre lloc un dels actes més importants, bells i entranyables de la Germandat; el ritus iniciàtic del cavaller que aspira a servir la Cristiandat amb les seues armes al si de la cavalleria del seu rei i senyor i del mateix Senyor Jesucrist: La Vetla d'Armes.

Enguany eren convocats a boqueta nit 7 cavallers per vetlar armes a l'ermita de St. Francesc de la Font. Així, pels camins de l'horta de la partida de Cap del nostre terme, anaven acudint en un reverencial silenci i acompanyats dels seus padrins de jura i tots amb l'hatxó encés a l'ermita que,

sense a penes llum elèctrica i ornada amb les troves, penons i torxes que donaven al lloc eixe aire tan especial de les bones vetles d'armes dels millors temps de la Germandat.

La campana Quiqueta cridava molt pausadament als nostres cavallers que conforme arribaven, entraven a la capella, deixant sa espasa als peus de l'altar i esperant als restants.

Els cavallers que en 2012 van vetlar van ser set; cinc cavallers i dos que renovaven jurament per acollirse a la Milícia Templària de la Germandat. Són els que figuren en la següent relació:

Vicente Cuevas Julve, cavaller Álvaro de Díez
Andreas Koessler, cavaller Ramon Alemany
Rafael Guallart Ulldemolins, cavaller Valero de Rada
Luis Ulldemolins Martín, cavaller Muñoz
Nicolau Salvador Cortés, cavaller Bernat Guillem d'Oms
José Manuel Bartoll Benages, cavaller templer Pere Desprats
Tomàs Amat Artero, cavaller templer Dionisio Sanfeliu

Una vegada tots dins de l'ermita, el membre de l'Esquadra d'Honor que custodiava la porta, en entrar l'ermità, tancava per fora per deixar als nous cavallers en la més absoluta intimitat davant l'altar per escoltar unes paraules de reflexió sobre el moment i el significat d'aquest i resar tots plegats uns preciosos salms.

En acabar, l'ermità (Mn. **Josep M. Francés**) toca la porta des de dins per sol·licitar l'eixida. Tot seguit, a gaudir del sopar que havien amanit els altres cavallers presents a la llum de les torxes. Pollastre i patates al forn. Sense cuberts i a beure en gots i jerres de fang, com Déu mane. Mentre sonaven melodies medievals de fons, el presents van despatxar amb solvència tota la "papussa" trencant el silenci per fer xarradeta mentre es sopava. També enguany, després de molts sense fer-ho, es va col·locar la corriola i el poal obrint el pou. Així, vam poder gaudir de l'aigua clara i fresca del lloc i, en absència de tovallons, ens vam rentar convenientment les mans.

Després, a arregar taula i els protagonistes a signar en el Llibre de les Coses Notables de l'ermita de Sant Francesc on queda reflexat l'acte i els participants.

Tots amanits i tornant al silenci, creu processional al capdavant, Penó de la Conquesta i tambors i bombos de Santa Maria Magdalena, mampreniem camí a peu al tossal del Castell Vell on tindria lloc l'acte de jurament i imposició de les armes dels nous cavallers.

La bona nit que l'octubre ens va ofrenar no ens va estalviar la suada.

Sense passar de llarg del Seminari Mater Dei i fent honor a la tradicional devoció Mariana del nostre poble i del nostre Rei Conqueridor, com sempre, entravem a l'església per cantar una Salve a la Verge Maria en l'advocació del Lledó.

Seguint camí, ve la pujada final. A dalt esperen Na Violant, Carmela; la seua cort Berta, Cristina i Maria, Prohom, Mestre, Rei d'Armes i altres cavallers així com amics i familiars dels cavallers que juren i altre públic assistent.

Un any més, la Germandat va rebre amb els braços i el cor obert a aquells que en eixa nit tan especial fan públic el seu jurament i sota l'històrica porxada de l'ermita de Santa Maria Magdalena del Castell Vell –eixa nit, saló medieval- són solemnement armats cavallers besant la creu de sa espasa, per la seua reina i senyora, Na Violant d'Hongria.

En Carroç

XXXII Homenatge popular a Tombatossals

En 2012, el 7 d'octubre, un any més (i en fan trenta dos) enlairàvem el penó de l'Ordre de Sant Cristòfol i el quatribarrat de la Conquesta i ens adreçàvem al paratge de la Font de la Reina, al Molí de la Font, per retre homenatge de bell nou al gegant **Tombatossals** i sa conlloga, i en ells, a la memòria de l'autor de la novel·la en **Josep Pasqual Tirado**.

l'aclamació als Sants Patrons de la Germandat per part de les nostres Violants **Carmela Cuevas i Marta Font**. En acabar, regrés a l'ermita on vam compartir un porrat molt franciscà.

Agraïment de nou en 2012 als dolçainers José **Manuel Bou i Emili Blanch** que acompanyats pel joveníssim però solvent tabaaler **Oscar Prades** ens van fer gaudir amb els seus tocs alegres i ens van emocionar amb la Marxa de la Ciutat durant l'homenatge. Ho van fer possible com cada any, per la seua inmensa generositat. Gràcies també a la senyora **Teresa Guaita**, que amb la seua bona mà va deixar el ram de llorer més bellament envenzillat que mai, igual que al viatge a Vallbona i Poblet. Haurem d'aprendre'n.

Homenatge a eixa fresca i rica literatura mítica, èpica, elevada i senzilla a l'hora. Tant rica, com ho és la del fill de la Penyeta Roja i el Tossal Gros, i homenatge a les seues gestes, aventures i des ventures. L'acte va ser tan senzill com sempre seguint el seu acostumat guió. La Lectura del passatge relatiu a l'arribada de les naus de l'expedició al Molí de la Font i enguany també del de la partida dels aventurers. Una lectura que van fer **Rafael Lloret i Xelo Aguilar** respectivament. També **Josep Antoni Pradells** va donar lectura al poema **Invocació**, del qual és autor i va voler, abans de fer-ho, tindre un record emocionat per als tres promotors d'aquest homenatge cívic que ret la Germandat en nom de tot el poble de Castelló, que ja no estan entre nosaltres: **Matilde Salvador, Miquel Peris i Francesc Vicent "Quiquet de Castàlia"** i així, va recordar que en 2012 s'acomplien cinc anys, vint-i-cinc i huit de la mort de tots tres respectivament.

La nostra estimada **Fina Irún** llençava el ram de llorer al mirall de les aigües del molí i mentre, emocionats, els presents seguien amb la mirada el camí que el ram -envenzillat amb la senyera- feia cercant la mar nostrada, sonaven sublimes els acords dels **Clarins de la Ciutat**, de **Matilde Salvador**. Per tancar l'acte,

Tornant a l'ermita per l'antic Camí Reial, miràvem al cel de la terra maragda (com li agrada dir a l'amic i poeta **Vicent-Jaume Almela**) i omplint els pulmons d'aire de l'horta castellonenca, tenint en el pensament als que ens van precedir, pensàvem: fem bé de complir...

Pere Ximen C.

TONY CUEROS

- Realizamos todo tipo de trabajos a medida.
- Trabajos personalizados.
- Materiales de primera calidad.
- Artículos para empresa, negocios y particulares.

Contamos con taller propio. ¡ El límite es la imaginación ! WWW.TONYCUEROS.COM

cocinas y baños....de revista.

NUEVO HORARIO COMERCIAL

De Lunes a Viernes

de 08:00 - 13:30

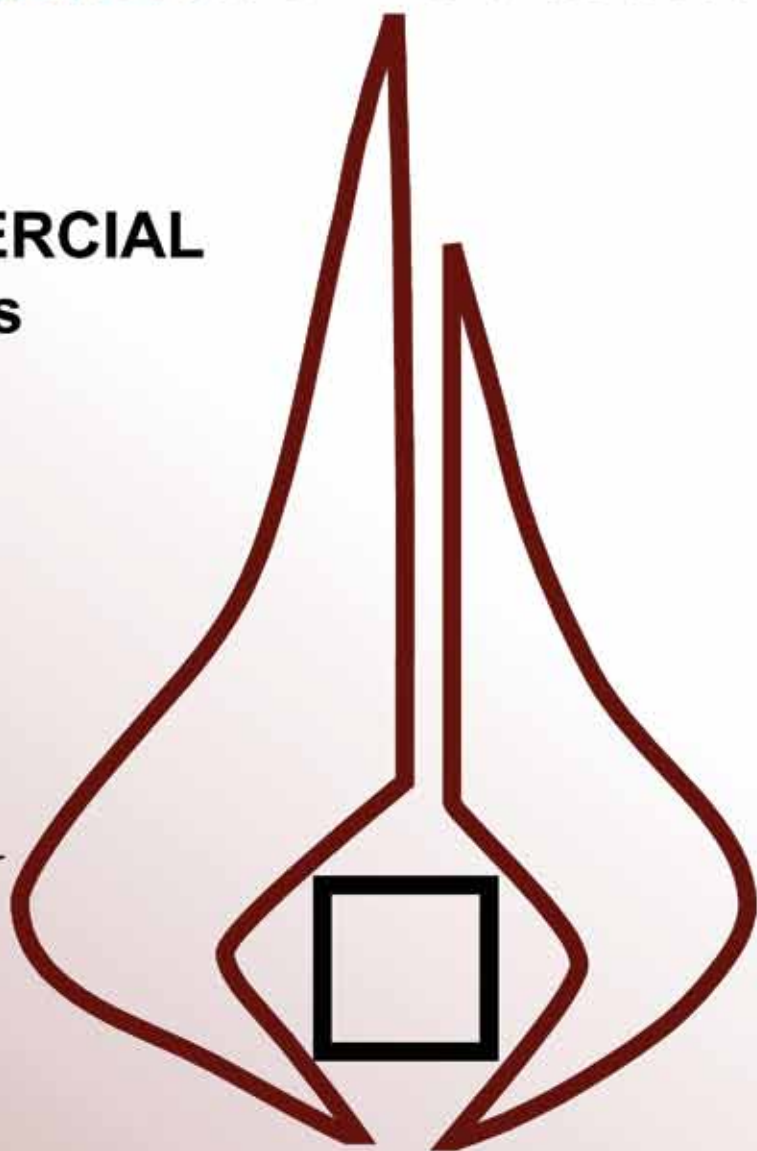
de 15:00 - 20:00

Sabados

de 08:30 - 13:30

SUMITAY

www.sumitay.com

Cuadra Lairón. Ciudad del transporte. Castellón. 964 25 64 69

Fa 25 anys... La Germandat, any 1988

1988 anava a ser un any molt intens per les més diverses circumstàncies. Començava l'any la Germandat encara amb llàgrimes als ulls, puix a les acaballes de l'any 1987 que deixavem, se'ns havien anat dos persones de bé, dos castelleros totals i punters, únics per les seues trajectòries humanes i artístiques, pel seu apassionat amor per Castelló i per les seues aportacions al patrimoni cultural de la nostra Germandat i del nostre poble en general. Eren **Miquel Peris i Segarra** i **Miquel Mulet Ortiz**, el **Senyor de l'Algepsar** i **Rodrigo Ortiz**, respectivament.

Un dels Prohoms més enamorats i més prolífics de la Germandat -**Miquel Mulet Ortiz**- el gran impulsor i alma mater de la reconstrucció de l'ermita de Sant Farnesc de la Font, rescatada pel seu Capítol Permanent i pel posterior (amb **Eduardo Mas del Río** al capdavant) de la ruïna més absoluta. Gran músic com era, entre la seua extensa obra, ens va voler regalar tota la nostra música: la Crida i la Marxa dels Cavallers i la Marxa del Seguici o Marxa Dones de Companya, a les que el nostre Cronista i cavaller fundador, **Roberto Pérez de Heredia Valle** va posar les seues belles i emocionants lletres.

Era precisament tal i com relata **Roberto** en el número 19 de la Crònica dels Cavallers (març de 1988) el matí del dia 10 de novembre de 1987 quan va morir **Miquel Mulet**, apenes unes hores abans de complir amb la cita que tenien els dos per fer l'última revisió de la lletra que el Cronista rematava per la Marxa del Seguici. **Miquel**, -citant textualment a Roberto en el text al que fem referència-

"havia rebut la citació suprema, mamprenent viatge sense retorn devers la reunió eternal". Més bonic no es pot dir.

A la pàgina següent de la Crònica, Roberto s'acomiadava amb un verset dedicat a del seu amic i company **Miquel Mulet**, escrit al dia següent del seu traspàs. Els versos, que transcrivim a continuació, són tot un emocionat cant d'amistat i admiració i mostra de l'amor a la Germandat que sempre els va unir:

*"Adéu, amic Miquell, dels cavallers espill,
fervorós lledoner, provat casteller,
reputat regidor, fester magdalener,
espòs fidel, parot, com cal a digne fill.
Enginyer i joglar, planer, culte, senzill,
masover, caçador, bonàs, gran paeller,
decidit, diligent, tenaç, un pèl torero
que vida i música lligà amb groixut vençill.
La nostra Germandat davant la mort traidora
de l'òptim exProhom, model i vanaglòria,
Aturada de colp, avui esglaiada plora.
I a més de conservar-te viu en la memòria,
vol fer mèrits fins rebre del teu elf tothora
el ferm braó i alé per a seguir la història."*

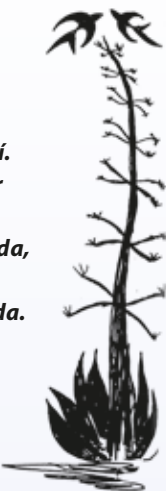
L'altra pèrdua era la del preclar poeta i cavaller **Miquel Peris i Segarra**. L'últim dia de l'any 1987 el cofundador de l'Homenatge Popular a Tombatossals, autor del poema al Rei En Jaume I que encara hui es llig a l'Homenatge a Na Violant, artífex del "crit de guerra" o aclamació tradicional als nostres Sants Patrons, fill predilecte de Castelló, havia partit també per volar cap "al si de l'eterna bressada" com a ell li agradava dir. També ell posant el seu inspirat vers al servei de la Germandat solia dedicar poemes a les dones que encarnaven a Na Violant. Així, a poc més d'un mes per al seu traspàs, ja molt malalt. Encara va dedicar un dels seus versos a Na Violant d'Hongria 1988, la senyoreta **María José Martí Fortea**, l'última Violant a la qui va cantar el Senyor de l'Algepsar.

En aquella Crònica es publicava el poema, orlat amb la pitera i les oronetes tan característiques que ell acostumava a dibuixar. El vers,

sona molt a cansament, a final, a comiat. És pot ser per això, un text històric a més de tendre i bellíssim. Com sempre en Miquel. Deie així: **“A María José Martí Fortea, Na Violant 1988, capollet del roserar del Senyor de l’Algepsar. Tardor 87.- Castelló de la Plana.**

GALANIA

*No sé còm estaré hui per a escriure un poemeta;
l’obligació de poeta és donar-se fins la fi.
Escorcollant el meu si aquest vespre de tardor,
veig que encara resta amor per cabdellar la cançó
que enguany et fa Castelló per ser flor del seu jardí.
Capollet que ara has florit la branqueta d’un roser
pel desig de ser dosser de tot un poble junyit,
que sempre estarà amanit per comboiar a sa amada,
sota la quatribarrada d’En Jaume el Conqueridor,
el nostre gran Rei, Senyor d’aquesta Plana nostrada.
Bella doncella, deler D’un poeta que se’n va
Per fruir l’etern demà al seu bressol primicer.
Recorda a aquest jardiner en la dolça nit vernal,
quan l’oratgell nocturnal esbargeixca la besllum
de l’estel –far, guia, llum-, d’un enamorat pairal.”*

Parlàvem al principi de l’article de la intensitat de l’any 1988 en la Germandat i certament seria un any especial que van tindre la sort de viure, acompanyant a **Maria José** com a Dones de Companya de Na Violant, **Ana Aguilar García** (Na Dolça) **Olga Beltrán Llago** (N’Ermengarda) **Lorena Cadroy Renau** (Na Eva) **Elena Melià Martí** (Na Margarida) **Mª Amparo Pavia Gargallo** (Na Provençala) i **Lledó Viciano Navarro** (Na Rama).

Va ser Reina de les Festes de Castelló **Ana María Alegre Aguilar**, filla del cavaller **Armando Alegre Gómez**, qui com de costum va rebre la visita d’una representació del Capítol Permanent per rebre la felicitació de la Germandat i, amb ella, la rosa cavalleresca.

També va felicitar la Germandat a **Cristina García Alonso** (Na Provençala 1987) i a la filla de l’aleshores Prohom de la Germandat, **Emilio Olucha Rovira** i de la nostra estimada Rosa Varella (al cel estiga), **Rosa Maria Olucha Varella**. Ambdues havien sigut nomenades Dames de la Ciutat.

Dos esdeveniments van marcar l’any 1988: Un, les celebracions del **750 Aniversari de la Conquesta** (1238-1988) i així, del naixement del poble valencià. L’ajuntament de la ciutat va encarregar l’organització dels actes d’aquesta fita històrica als Cavallers. I s’ha de dir que davant el grandíssim repte del Capítol d’**Emili Olucha**, al que s’acabaven d’incorporar **Emilio Aicart Puerto** i **Pepe Bernat Llorens**, no va decebre en absolut. També el Prohom anunciava la creació del càrrec de Vicesecretari el qual passava a ocupar **Enrique Ulldemolins Salvador**. Així, aquell Capítol el formaven junt a ells els cavallers **Alfonso Fajardo Herrero** (Maestre) **Ignasi Piqueras Badia** (Secretari) **José Rovira Balaguer** (Comptador) **Manuel Lleó Jaime** (Tresorer) i junt als més amunt esmentats, els vocals **Paco Vicent Doménech**, **Vicent Traver Martí**, **José Martos Barrachina** i **Joaquín Casañ Navarro** (Alferes de l’Esquadra).

L’altre fet rellevant de l’any va ser la inauguració del monument en honor a Na Violant d’Hongria que s’instal·larà a la plaça que duia el seu nom. L’homenatge a Na Violant del 8 de març de 1988 seria l’últim sense el tan adelerat monument i va ser en aquell acte on un agosarat **Emili Olucha**, es comprometia en públic a no deixar passar l’any sense aconseguir eixe objectiu. Per a eixa difícil empresa, s’obrien tres compters bancaris (Caixa d’Estalvis de Castelló, Caixa Rural de Castelló

i Caixa Rural Provincial) i es cridava a empreses i particulars a que féren aportacions per xicotetes que foren per tal de sufragar les despeses. El projecte va ser encomanat a l’escultor **Lluís Gómez Pons**.

Va ser així com el dia 1 d’octubre de 1988, com a primer dels actes commemoratius del **750 Aniversari del Naixement del Poble Valencià**, s’adreçava solemne comitiva medieval a la plaça de Na Violant i en presència de la més alta representació municipal i provincial, l’Alcalde **Daniel Gozalbo Bellés**, el President de la Diputació **Paco Solsona Garbí** i del Conseller de Cultura de l’Ambaixada d’Hongria a Espanya, el Sr. **Jozsef Stokl**, vingut especialment per a l’ocasió; el senyor Alcalde i **María José Martí**, Na Violant 1988 van retirar la senyera quatribarrada que cobria el bust quedant així inaugurat per fi el monument a la primera reina dels valencians.

Pegant una ullada al programa de celebracions culturals, festeres, religioses i cíviques organitzades pels Cavallers per a aquelles especials feste d’octubre, a més de les pròpies de la Germandat, resulta impressionant comprovar la quantitat, la varietat i la qualitat de tots dels actes celebrats en ocasió d’aquell 750 aniversari. El nivell era insuperable.

Ressaltar que després d’un concert ofert l’11 d’octubre de 1988 per la coral **Vicent Ripollés** on es va interpretar un programa de polifonia medieval i popular de la Plana al saló Gòtic de l’ermita de **Sant Jaume de Fadrell**, la Germandat va voler imposar la seua insígnia d’argent a l’ermita de Sant Jaume; el servicial, polifacètic i entranyable Paco Esteve (al cel estiga).

Aquell any també es va anar a desfilar a Vila-real per tal d’inaugurar un carrer al que per iniciativa d’uns veïns, l’ajuntament de la ciutat li havia donat el nom de la Reina Violant. Nomenar també que 1988 va ser l’any en que la Germandat dels Cavallers i la **Dehena del Centenar de la Ploma de Barcelona**, començaven un vincul fratern que, gràcies a Déu, perdura fins els nostres dies i del qual també s’acomplix enguany el 25 aniversari.

Abans de tancar l’any era nomenada i presentada en societat Na Violant d’Hongria 1989, la senyoreta **María Llopis Rambla** i, amb ella, les seues Dones de Companya. Però això ho deixem per l’any que ve, que ja en farà vint-i-cinc...

1988, un any veritablement especial del que poder sentir-nos orgullosos i agraïts per la gran tasca del Prohom **Emili Olucha** i aquell esforçat Capítol Permanent.

Jaume C. Vicent Aguilar

Membres del Capítol amb Na Violant i Dones de Companya 1988

Ràdio Castelló. Programa 533 de Castelloneries (20-09-1975)

Tenim el gust d'oferir-los enguany en esta Crònica la transcripció d'un arxiu sonor que és una verdadera joia. Una entrevista relitzada per al programa de ràdio **Castelloneries de Ràdio Castelló**, pel seu creador i director **Paco Vicent Doménech**, "**Quiquet de Castàlia**" -castellonero de pro i actiu cavaller- a alguns membres del Capítol de la reconstrucció de l'ermita de Sant

Francesc Vicent, Quiquet, als estudis de Ràdio Castelló, al maig del 1971.

Franc de la Font. Parlen **Eduardo Mas del Río** (Prohom), **Benjamín Garcés Edo** (Tresorer) **Vicent Ramón Mateu Ferrís** -"el Xato Mateu"-† (Maestre) i **Manuel Lleó Jaime** (Vocal).

Era el dia 20 de setembre de 1975. Cap d'ells havia complit els trenta anys. L'arxiu comença amb l'entrevista ja encetada. Transcrivim l'àudio que es conserva.

Tot un tresor recuperat gràcies a la generositat de la família de **Quiquet**, a l'ajuda de l'**Ajuntament de Castelló**, la gran tasca de **Manuel Carceller** i l'auxili de l'**Universitat Jaume I de Castelló**. Podreu escoltar-lo al repositori de l'UJI en el següent enllaç: <http://repositori.uji.es/xmlui/handle/10234/21635> així com altres molts arxius sonors d'aquell programa de ràdio. Història viva. Memòria del nostre Castelló contemporani. No pergeu l'oportunitat de visitar el lloc.

- **EDUARDO MAS (E.MAS)**: "[...] que es diu, precisament el títol és "Pro reconstrucció ermita de St. Francesc de la Font" i aleshores anem a obrir -pràcticament està oberta ja- una subscripció popular per a que le gent ens ajude. Els Cavallers i a més, tot el poble de Castelló que vullgue col.laborar. Sobre això tinc que dir-te una cosa molt important i que és un exemple que pot cundir i és que una persona que vol seguir en l'anonimat, ens ha obert eixe comptar amb cinquanta mil pessetes.

Això és molt important perquè eixe comptar pot ser decisiu. Pot ser decisiu perquè la Germandat, de moment, no té molts diners que diguem. De totes maneres, ací està el Tresorer i també li pots preguntar sobre l'assumpte dels diners, perquè com ja t'he dit abans, ací estem carregant rajoletes tot el Capítol. Aleshores això serà una ajuda importantíssima perquè nosaltres volem l'any que ve ja tindre fet açò i quan més pronte ho fem, millor, comprens?"

- **QUIQUET**: "Me pareix molt bé. Benjamín Garcés Edo, Tresorer de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, és just que vingue cap ací per a dir-nos si evidentment tu confies en la generositat del poble de Castelló i en les entitats castellonenques que deuen, crec, d'ajudar a la Germandat en esta gran obra".

- **BENJAMÍN GARCÉS (B.GARCÉS)**: "Pues jo crec sincerament que és una cosa que estem fent per al poble, aleshores, el més normal es que... no sé, ens ajuden, col.laboren i ens donen diners. Siguen amb nom o sense nom; el que ells vullguen fer però... el cas és que ens solten la pasta i avant.

- **QUIQUET**: "Benjamín, anem a vore, jo després de la bona nova que ens ha donat Eduardo Mas del Río, eixa notícia que estava flotant gojosament en l'ambient, d'eixes cinquanta mil primeres pessetes, vullguere que remarques com a Cap monetari de la Germandat, la importància que tenen també els xicotets donatius, o sigue, tu creus -i jo crec que és aixina- que a part d'estos donatius -que certament són importants, encomiables i dignes de tot elogi, i a més són anònims- qualsevol quantitat pot ser efectiva per a..."

- **B. GARCÉS**: "Sí, sí, sí... nosaltres, diguem, a partir de cent pessetes, cinquanta, dos- centes, mil... la cosa de que un granet sobre un granet fa una paella d'arròs"

- **QUIQUET**: "Exactament..."

- **B. GARCÉS**: "Aleshores, creiem sincerament que a poc que ens donen, pues podem fer moltes coses.

- **QUIQUET**: "A part d'açò, també es donarà, crec que en els pròxims dies, una circular a tots els Cavallers de la Conquesta convidant-los directament a esta empresa, no?"

- **B. GARCÉS**: "Pues sí, perquè la quota que paguen anualment diguem que ens la gastem en ells, en esmorzars, llibres (com hem fet enguany) el ball dels cavallers i clar, no ens done per a fer la reconstrucció, aleshores crec que devien d'ajudar-nos també tots.

- **QUIQUET**: "Pues han d'ajudar tots perquè açò és una obra que a tots incumbeix; a la Germandat, en primer lloc, que ha tingut la valentia de rescatar de la ruina, del vergonyós estat actual esta xicoteta joia, estacom diria Gonzalo Puerto, el nostre entranyable amic i cavaller, Hugo de Folcalquier- dirie: "Una flor mística de devoción castellonense" que ell ha cantat tantes vegades.

Benjamín, no sé... alguna sugerència més cara a l'assumpte recaudatori..."

- **B. GARCÉS**: "Home pues una miqueta també, demanariem la col.laboració de les entitats oficials que fins ara, llevat de la Diputació, les demés, començant per l'Ajuntament, la Caixa d'Estalvis, que tenim el comptar allí, que ens hem portat sempre molt bé amb ells... Han fet alguna col.laboració deixant-nos els salons per a pel.lícules i tal, però de diners, no. Sabem que la Caixa d'Estalvis de València -concretament en Vila-real- està fent una labor molt gran en coses d'estes i està donant molts diners en tota la regió. I esta que és nostra, què és de casa; que no ens ajude, pues... no és molt correcte."

- **QUIQUET**: "Pues em pareix molt bé. Saps parlar molt clar i com a bon Leví, com a bon administrador de la perra, t'estàs comportant de categoria. Gràcies, Benjamín Garcés.

El Prohom té alguna cosa que dir-nos, a pesar de tot el que ha dit?,

però com este home és una caixa de sorpreses, acabant de dir "caixa d'estalvis", es una caixa de sorpreses i també te alguna cosa que dir-nos."

- **E. MAS:** "Únicament volie recordar que jo pense també fa alguns anys, amb motiu de l'ofrena del manto a la Mare de Déu vam fer una recaudació entre els cavallers i vam traure aleshores -d'això me pareix que fa tres o quatre anys- seixanta mil pessetes, només entre els cavallers, lo qual vol dir que enguany, ja no per l'augment del cost de la vida sino, a una mitja de quaranta duros per cavaller, pues eixirien vora els vint mil duros lo qual vol dir que una quota tan insignificant com són dos-centes pessetes per a una cosa que és per a tota la vida... pràcticament amb això, amb dos o tres subvencions fortes i el que ens puguen deixar (ojalá siga aixina) les entitats oficials, la Caixa d'Estalvis, etc, pues tindriem pràcticament reconstruït això, açò que n'hi ha ací davant i tot el demés, tots els voltants.

- **QUIQUET:** "És molt d'observar. Ací, Eduardo, evidentment, quan "despejeu" tot açò va també una xicoteta parcela de jardineria, diguem-ho aixina. Plantareu uns arbres per a ambientar açò un poc també, no?"

- **E. MAS:** "Arbres, un paellero també i més coses però això t'ho dirà el Maestre que està més assabentat que jo."

- **QUIQUET:** "Vicente Ramón Mateu Ferrís, que d'això de paelles entén amuntó, anem a vore què ens pot dir. Vicente Ramón, ací - Maestrevan uns paellers, no? per als aplecs nostres i tot això."

- **VICENT RAMON MATEU FERRÍS (XATO MATEU):** "Home clar, aixina no tindrem que anar a demanar res i tindrem ací lo nostre. Farem el concurs de paelles que ja ha de ser tradicional per a tots els anys i, clar, el paellero és importantíssim. Si no el tenim no podem fer el concurs i tot açò, i apart d'això que cada vegada que vinguen -si algú vol vindre d'excursió- perquè tots els cavallers podran vindre ací també, pues si algú vol fer algo, pues també pot fer exactament igual ús de l'ermita perquè açò és per a tots els cavallers, no exclusivament per a unes persones que estem ací.

- **QUIQUET:** "Exactament. O sigue que és evident que açò serà en usufructe de tots els Cavallers de la Conquesta i, en definitiva, de tot el poble de Castelló que algún dia vullgue unir-se a nosaltres en algún d'estos actes, no?"

- **XATO MATEU:** "Molt bé. Això és".

"Pues moltes gràcies per les teues manifestacions, gran Maestre, estupendo cavaller, Vicent Ramon Mateu Ferrís. Quina trova tens, Vicent Ramon?"

- **XATO MATEU:** "Jo? Joan Matosses sóc"

- **QUIQUET:** "Joan Matosses, sí senyor. Pues moltes gràcies a Joan Matosses.

No sé... a fi, està tot el Cabildo, gent també de la Germandat que s'ha volgut agregar, inclús n'hi ha una "vieja gloria", Manolo Lleó, el dibuixant oficial de la Germandat, crec que volie dir algo. Manolo Lleó,

per favor, al primer plànol de Castelloneries.

Ú que no es eixint ni entrant, un home que sincerament, arrime sempre el muscle i això és lo que té mèrit en esta terra. Manolo Lleó, està il.lusionat en aquest projecte que va nàixer ja en l'antic Cabildo?

- **MANOLO LLEÓ (M.LLEÓ):** " Uy! Pues... Amb açò amuntó. Amuntó i portaré tot el que pugue per la meua part."

- **QUIQUET:** " Tu creus que açò pot arribar a ser la reconstrucció d'una xicoteta joia que creiem ja perduda per a tots, per voluntat de tots els cavallers?"

- **M. LLEÓ:** "Pues sí. En principi es la recuperació del que era una muntonada d'escombros i que nosaltres procurarem que torne a ser el que va ser en el seu dia.

Il.lusió en tenim, ganes de treballar també; ara, com die Benjamín abans, falte molta ajuda económica."

- **QUIQUET:** "Ja remarquem que, evidentment falten perres. Falten perres i ja han començat a arribar però falte la il.lusió de tots els cavallers. Creiem que la tenen i falte que eixa il.lusió es faça efectiva en la Caixa d'Estalvis, en la central de la Caixa d'Estalvis, però això més ens ho dirà l'amic Eduardo Mas.

On pot anar tota la gent que vullgue col.laborar amb vosaltres?"

- **E. MAS:** "Poden anar quan vullguen, a partir d'ara mateix -bé, ara mateix no perquè de vesprada està tancat- però el dilluns ja poden anar a la Caixa d'Estalvis i allí n'hi ha un compteur en la tercera o quarta finestreta, ara mateix no me'n recorde, perquè jo estava pensant només en el compteur i no me'n he adonat de la finestreta que ere. Però el que sí et puc dir es que allí poden anar els qui vullguen i poden donar el seu óbolo, la seua col.laboració per a que efectivament esta ermita del segle XVII me pareix que és, pugue ser una realitat, la puguem reconstruir i tindre el patrimoni que la Germandat volia tindre ja des de fa amuntó anys.

- **QUIQUET:** "Gràcies Eduardo Mas, gràcies bons amics que ací vos heu vist pencant, suant la camisa -no mai millor dita eixa paraula com ara- Gràcies entranyables amics del Cabildo que heu sabut suar, que vos heu sabut sacrificar i gràcies també -cóm no- a esta distingida senyora que ha volgut acompanyar-nos; la senyora de Serra, que ha estat ací formant com una descendent entranyable de Na Violant d'Hongria.

Moltes gràcies a tots, amics, perquè heu donat ací, en mig de l'horta de Castelló, un testimoni del vostre amor a la nostra llar pairal.

Gràcies des del micròfon entranyable de Castelloneries."

2 de març de 1975, el Capítol Permanent en la Tornada de la Romeria

La Germandat amb les Forces i Cossos de Seguretat

La Germandat del Cavallers de la Conquesta representada per Na Violant d'Hongria **Marta Font Ramos** i el Prohom **Marco A. Esteve**, van assistir a les celebracions de Sant Miquel Arcàngel i la Verge del Pilar, patrons de la Policia Local de Castelló i la Guardia Civil respectivament. El Cuerpo Nacional de Policía, adduint raons d'austeritat, en 2012 no va voler celebrar els Ángeles Custodios amb celebració pública.

Estes celebracions serveixen per recordar el treball que els custodis de la llei i l'ordre realitzen cada dia en els carrers dels nostres pobles i ciutats i durant els quals s'homenatja a aquells que, en l'exercici de les seues funcions destaquen per la seua professionalitat i valor, com també a aquells ciutadans que, sense pertànyer a estos cossos policials, col·laboren de forma desinteressada en mantindre i preservar la seguretat de tots nosaltres.

Ambdúes celebracions van constar d'una santa Missa oficiada pel Bisbe de la Diòcesi Sogorb-Castelló Sr. En **Casimiro López Llorente**, i en el cas de la Guardia Civil, com a moment més emocionant i emotiu, l'ofrena i homenatge als caiguts en acte de servici i una vistosa i marcial desfilada pel carrer Benicarló, enfront de les dependències de la Comandància de Castelló, presidida pel Tte. Coronel Jefe de l'Unitat **l'Im. Sr. Juan José Miralles Bagán**.

Des d'ací el nostre més afectuós abraç per a tots els Agents que componen les Unitats desplegades a Castelló i província i l'agraïment per, any rere any, tenir la deferència de convidar la Germandat amb Na Violant d'Hongria al capdavant, al que és el seu dia gran.

Sopar de Gala

El 27 d'octubre de 2012, donant fi als actes de la Setmana del Cavaller, es va celebrar en els salons de l'Hotel Intur de Castelló el sopar de gala de comiat i benvinguda de les corts 2012 i 2013 respectivament. Acte en el que es fa ja efectiu el relleu entre Carmela, Berta, Cristina i Maria, i Marta, Patricia, Cristina i Noelia, després d'un parell de mesos i un grapat d'actes compartits.

L'Alfa i l'Omega d'un any fester especial i únic a les seues vides per unes i altres.

Abans del sopar es va tornar a celebrar un acte de reconeixement, en esta ocasió a un soci cavaller que havia acomplert ja els cinquanta anys de militància. Va ser el senyor En **José Luis Aguilar Ripollés** (cavaller Guillem Albanell) qui va rebre la insígnia d'or de la Germandat i un diploma acreditatiu en record de la commemoració.

A l'acte van assistir l'Il.lma. Sra. **Marta Gallen**, Primera Tinent d'Alcalde de la Ciutat i l'Il.lm. Sr. **Vicent Sales**, Regidor de Cultura així com el Sr. **José Pons**, Comandante 2º Jefe de la Comandancia de la Guardia Civil de Castelló.

Però abans d'eixe emotiu reconeixement hi van haver dos més:

Un, la imposició de la insígnia d'or dels Cavallers a **José Antonio Balfagó Carballo**, cavaller Ximen Peralta, com a predecessor en el càrrec de Prohom de **Marco A. Esteve**, la qual va rebre de les mans d'aquest. Van ser mencionades les difícils circumstàncies en les que va exercir el seu càrrec i la seua pertanyença al Consell d'Honor i a la Milícia Templària de la Germandat.

El segon dels reconeixements va ser de caire històric.

Per iniciativa del Prohom, la Germandat va començar l'any passat a fer públics i periòdics reconeixements a diferents associacions, institucions, ens festers, empreses, persones físiques, etc... que en la seua trajectòria s'hajen destacat pels seus serveis a la cultura del nostre Castelló i, en especial, per la col.laboració, afecte i recolzament cap als Cavallers de la Conquesta. En esta ocasió, no havia estat gens difícil, com va comentar el cavaller presentador.

Per ser una associació nascuda fa 34 anys del vell tronc pairal de la Germandat, per haver mostrat sempre una disposició total, una constant col.laboració i una sempiterna generositat cap a ella, per la bonhomia i la talla humana del seu fundador i de totes aquelles persones que componen l'associació, el **Grup de Danses el Forcat** de Castelló, va rebre aquesta distinció materialitzada en una senzilla placa que van rebre **Joan, el Xato Prades** i la senyora **Asun Gozalbo** de mans de Na Violant 2012, **Carmela Cuevas**.

Va ser després quan es va retre homenatge al cavaller **José Luis Aguilar Ripollés**. Homenatge que va estar precedit d'una bonica vídeo presentació de fotos d'arxiu, recordant vells temps cavallerescs. Homenatge que va tindre sorpresa, perquè després d'imposar-li a **José Luis Aguilar** (soci número 17 de la Germandat) la insígnia i

donar-li el pergamí, es va cridar a la palestra a la seua esposa per a que, com a Na Violant d'Hongria 1971, la Sra. **Teresa Amparo Royo Fabregat**, rebera la rosa cavalleresca de mans de Na Violant d'Hongria 2013, la srta. **Marta Font Ramos**. Ovació tancada per a cavaller i Violant per part del públic assistent.

En acabar aquest primer acte, es va passar al saló on va tindre lloc el sopar i una vegada despatxats els postres donà començament l'acte protocolari de comiat i benvinguda que va transcórrer entre les emocions acostumades, acompanyades per un emotiu vídeo amb imatges de l'any fester que acabava i rematades pel vers inspirat i amorós del poeta, eixa nit trovador, En **Vicent-Jaume Almela i Eixua** qui va delectar als presents oferint els seus poemes a la Violant i Cort 2012 col.lectivament, i a Na Violant i Dones 2013 de forma individual. Versos que poden gaudir llegint vostès a les primeres planes d'esta Crònica dels Cavallers.

També va tindre paraules carinyoses i agràides per ambdúes corts el Prohom de la Germandat i el Secretari, en Jesús Redón va procedir a la lectura de l'acta de nomenament de **Marta Font Ramos** com a Na Violant d'Hongria 2013 a qui acompanyen en esta singular singladura festera **Patricia Blasco Francisco** (Na Eva), **Cristina Rosell Torner** (Na Provençal) i **Noelia López Tomás** (N'Ermengarda).

Les xiques de la cort eixint, per a disgust del presentador, van trencar el protocol després de les emocionants paraules de comiat de **Carmela Cuevas Saunders**, Na Violant 2012, quan van voler fer una sèrie de reconeixements als membres del Capítol i fins i tot a l'esforçat portador del Penó de la Conquesta, Domingo Olivares, el nostre Dominguet.

Reconduït l'acte al guió establert, aclamats els Sants Patrons per Carmela i Marta i vitolejats pels presents, als compasos de la Marxa dels Cavallers deixaven l'escenari les Dones de Companya de 2012 i 2013 i les seues Violants i amb elles, tots els assistents van gaudir de copeta, xarradeta i "balloteo" fins la matinada.

Homenatge a Seidia

Al mes de novembre de 2012 i dins dels actes de la **31ª Fira del Llibre Antic i d'Ocasí de Castelló** va tindre lloc la celebració del **Dia de les Lletres Valencianes** amb un homenatge a **Seidia**, obra teatral del sacerdot benassalenc **Joaquim Garcia Girona**. Va ser el dissabte dia 17 de novembre i estava prevista la col·laboració de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta participant en una desfilada prèvia a l'acte que havia d'anar des del cantó del carrer d'Amunt (Alloza) amb el carrer Colón fins la plaça de Santa Clara, on es celebraria l'acte. Però la persistent pluja que ens portava el mati va obligar a suspendre el seguici dels cavallers i de Na Violant i ses Dones de Companya, que devia de transcórrer pels carrers junt als actors, els dansaires i la Unió Musical Castellonenca.

Tot i això l'acte d'homenatge, que era una recreació teatral on participaven diversos actors adientment caracteritzats, es va poder celebrar aixoplugats sota la caseta de les presentacions dels llibres a la fira.

Un entranyable guió amb l'intervenció de la germana de mossèn **Garcia Girona** interpretada per **Maria Bassedas** d'alguns personatges de l'obra i del propi autor, encarnat pel cavaller **Manuel Carceller Safont** (promotor de la creació de la sèrie radiofònica Seidia en Vox UJI Ràdio, la ràdio de la Universitat Jaume I) que va sorprendre tots els presents amb la seua vessant actoral i una declamació de perfecta dicció i apassionat sentiment.

El poema èpic **Seidia** va ser guardonat als Jocs Florals de València de 1919 i va obtenir immediatament un gran èxit. L'obra narra els

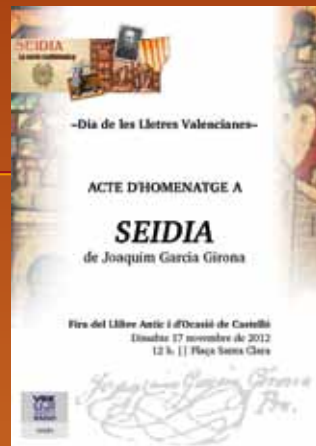
primers moments de la Reconquesta del Regne de València pel rei **Jaume I**. El poema té gran intensitat expressiva, s'adherix objectivament als fets històrics i trau profit de la riquesa lèxica popular en forma de dites i refranys.

Actualment s'està emetent per VoxUJI Ràdio una interessant sèrie amb els capítols de l'obra.

Els actors i actrius allí presents, que donen veu als personatges de la sèrie radiofònica Seidia van ser: **Cuca Badal** (dida de Seidia), **Maria Bassedas** (Seidia), **Rosabel Canós** (bruixa Boia), **Manuel Carceller** (Joaquim Garcia Girona), **Dolors Gallén** (joglaressa), **Rafael Lloret Porcar** (cavaller Artal), **Rafael Lloret Teruel** (narrador), **Xavier Manzanet** (Alf), **Enric Nomdedéu** (morabit Ariel), **Joan Prades** (Abú Seid), **Laura Prades** (Ores, mare de Seidia) i **Miquel Àngel Prades** (Al-Hadrí, valí de Borriana).

Un senzill i emotiu acte de reconeixement i divulgació de l'obra de Mn. **Joaquim Garcia Girona** al que malgrat la suspensió de la desfilada van assistir el Prohom de la Germandat, Na Violant 2012 i 2013, **Carmela i Marta**, les Dones de Companya i alguns membres del Capítol, així com alguns familiars de tots ells.

Ximen de Carroç

José Luis Alé S.L.

reinventando / los seguros

**C/ Tenerías 4 12003 Castellón.
Tfno: 964.226880 info@segurosale.com**

Fira Medieval de Mascarell i Mercat Medieval de Castelló

Fira Medieval de Mascarell

Per primera vegada, la Germandat dels Cavallers de la Conquesta va ser invitada per l'Ajuntament de Nules a participar junt amb els Barbarescos de la Colla Bacalao de Castelló en la inauguració de la Fira Medieval de Mascarell que enguany celebrava la seua VIa edició. Una fira diferent de les moltes que es celebren a la província per la significació del entorn de Mascarell que ha mantingut la configuració murallada de la vila.

Per tal de representar a la Germandat es van desplaçar nombrosos Cavallers i membres de la Milícia Templària de la Germandat, especialment singular va ser la inauguració, ja que es va representar una invasió de la ciutat murallada per part del Barbarescos on van fer captius a diferents membres de la nostra Germandat que van ser rescatats quan que les nostres hosts van reconquerir la ciutat fent fugir els pirates sarraïns.

Mercat Medieval de Castelló

Com cada any la Germandat va inaugurar el Mercat Medieval de Castelló que com anunci de les festes nadalenes organitza la Associació Amics de la Natura.

Enguany a més la desfilada que va partir des de la porta del Sol,

continuant pels carrers Enmig i Colón ho va fer per dins de la plaça Major a on estava instal·lada la fira Nadalena que l'Ajuntament va promoure enguany per primera volta. A la comitiva es van afegir les principals autoritats de la ciutat per acabar en la plaça de les Aules, on les integrants de la representació mora van fer una exhibició de dansa oriental.

Per finalitzar la organització va oferir als participants una degustació dels productes culinàries que a la fira s'oferien.

B. d'Esplugues

La Germandat, amb la Creu Roja

El dia 8 de novembre de 2012, com no podia ser menys, la Germandat va tornar a atendre la petició de la **Creu Roja Espanyola** per col.laborar en la recaptació popular de donatius en la festa coneguda com "el dia de la bandereta".

Van estar, com sempre, Na Violant **Marta Font** i les seues Dones de Companya, **Patricia** i **Cristina**, a la taula parada a l'efecte enfront la plaça de Na Violant durant tot el matí, junt al Prohom i altres membres del Capítol, així com alguns voluntaris de Creu Roja.

La Creu Roja, de la que la Germandat n'és soci d'honor des de 1990, va citar al Prohom amb anterioritat a un acte en el que van ser lliurats diplomes de reconeixement per les seues habituals col.laboracions a distintes institucions i associacions. Distinció que va arrebregar **Marco A. Esteve** en nom de la Germandat, oferint-se en nom de tots a col.laborar en qualsevol cosa que siga precís, mitjançant els seus membres.

Des d'estes pàgines de nou el nostre agraïment a la Creu Roja, puntal d'entre les institucions benèfiques que en la situació dramàtica actual, com resa eixe lema seu, segueix estant "**cada vegada, més a prop de les persones**".

Estrena de la Marxa Guillem de Mont-Rodón

El dia 1 de desembre de 2012, el Mestre **José Gargori Vicent**, al capdavant de la **Unió Musical Castellonenca**, va estrenar, entre altres peces de la seua creació, la **Marxa en Guillem de Mont-Rodón**, en honor a tan insigne personatge al que ell mateix representarà durant l'any 2013.

Una vegada magistralment interpretada la Marxa, el Mestre **Gargori** va entregar una còpia de la partitura, magníficament enmarcada, al Mestre de la Milícia, **Eugenio Díaz**, i al XVI Guillem de Mont-Rodón, **Raúl Puchol**, en representació de tots ells.

Van estar presents en el concert Na Violant 2013, la Srta. **Marta Font**, dos de les seues Dones de Companya, el Prohom de la Germandat i diversos membres del Capítol Permanent, així com el Mestre de la Milícia Templària, alguns dels seus components i una nombrosa representació de les persones que han encarnat el Gran Mestre Guillem de Mont-Rodón durant les 16 edicions anteriors.

La prolífica creació del Mestre Gargori ha enriquit, una vegada més, els fons de la Milícia Templària de la Germandat que ja comptava amb la composició de la marxa del seu nom, estrenada l'any 2001.

Eugenio Díaz Carsi
Mestre de la Milícia Templària

La Saga de Guillem de Mont-rodón

Milícia Templària de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta

Luís Viciano
I - Guillem de Mont-rodón
1997

Jesús Montesinos
II - Guillem de Mont-rodón
1998

Carlos Ulldemolins Salvador
III - Guillem de Mont-rodón
1999

Vicente Miralles Troncho ✠
IV - Guillem de Mont-rodón
2000

Francisco Vicent Doménech ✠
V - Guillem de Mont-rodón
2001

Joaquín Borrás Llorens
VI - Guillem de Mont-rodón
2002

José Vicente Ramón Moreno
VII - Guillem de Mont-rodón
2003

Miguel Angel Mulet Taló
VIII - Guillem de Mont-rodón
2004

Javier Vicente Queralt
IX - Guillem de Mont-rodón
2005

Juan José Monzonís Martínez
X - Guillem de Mont-rodón
2006

Fernando Castelló Boronat
XI - Guillem de Mont-rodón
2007

Francisco Toledo Lobo
XII - Guillem de Mont-rodón
2008

Antonio José Gascó Sidro
XIII - Guillem de Mont-rodón
2009

Àlvar Monferrer Monfort
XIV - Guillem de Mont-rodón
2010

Federico García Moliner
XV - Guillem de Mont-rodón
2011

Raül Puchol Guinot
XVI - Guillem de Mont-rodón
2012

José Gargori Vicent
XVII - Guillem de Mont-rodón
2013

La Hispano del Cid, S.A.

HICIDsa

TRANSPORTE DE VIAJEROS POR CARRETERA

SERVICIOS REGULARES DE VIAJEROS
EXCURSIONES, COLEGIOS Y EMPRESAS

Gran Vía Tárrega Monteblanco, s/n · 12006 CASTELLÓN
Telf.: 964 20 01 22 · Fax: 964 20 76 11

Beltrán

Tu tienda de decoración **online**

6 tiendas **online**, más de 15.000 artículos
para decorar con estilo tu hogar, **¡a un sólo clic!**

www.decoracionbeltran.com

C/ Maestro Ripollés, nº 3. 12003 Castellón de la Plana. Tlfnos. 964 237 234 / 902 929 959

sigue todas las noticias en

vivecastellon.com[®]

EL MEJOR ESCAPARATE DE EMPRESAS, PRODUCTOS Y SERVICIOS DE CASTELLÓN

y su provincia

más que un portal

Mossén Joan Baptista Cardona Vives

MOSSÉN JOAN BAPTISTA CARDONA VIVES

✠ 2 Desembre, 1890

(Prior de Lledó, 1863 – 1890)

Arxipreste de Castelló i Fill Predilecte de la Ciutat

1814. agost, 3. Naix a Castelló, fill del morellà Antonio Cardona Beneyto i de la castellanenca Josefa Vives Giner. Va ser el tercer de sis germans, que en morir sense successió li van permetre disposar de quantiosos béns familiars, destinant-los al servei de l'església castellanenca.

1857. juny, 6. Ordenat sacerdot en l'església de Santa Eulàlia de Barcelona. El **18 de juny** celebra la seua primera missa en Santa Maria de Castelló. Tenia quaranta-tres anys d'edat.

1858. Per la gestió de Cardona Vives, arriben a l'Hospital Provincial les religioses de la Consolació.

1863. setembre, 12. Nomenament de Cardona Vives com a nou Arxipreste de Castelló i Prior del Santuari de Lledó.

1866. setembre, 2. A iniciativa del nou Prior se celebra per primera vegada, amb grans festes, la troballa de la Verge del Lledó. És el V Centenari de "la Troballa". Nomenament com a membre de la Real Acadèmia de la Història i Vicepresident de la Comissió Provincial de Monuments Històrics.

1869. Conclouen les obres de reforma de l'Església Arxiprestal, promogudes pel nou Arxipreste, sota la direcció dels arquitectes Manuel Montesinos i Godofredo Ros de Ursinos. En retirar el revestiment barroc, va aparèixer tota l'estructura gòtica.

Cardona Vives va sufragar personalment el retaule major, l'òrgan, les cancel·les i la gran reixa de la porta de la Plaça Major, que encara subsisteix en el seu lloc.

1874. Amb el seu prestigi allunyà de Castelló als militars i al general Martínez Campos, que anaven a proclamar en la ciutat a Alfonso XII, de greus conseqüències pels inevitables enfrontaments entre monàrquics i republicans.

1878. abril, 12. Arriben a Castelló les "Hermanitas de los Ancianos Desamparados" per a fundar l'Asil. La seua vinguda va ser propiciada per l'arxipreste Cardona Vives.

- El prior compon una Novena en honor de la Verge del Lledó.

1883. març, 2. Testament de Cardona Vives. Destina fons per a les Conferències de Sant Vicent de Paül i la seua atenció als pobres, al Col·legi de Xiquets Orfes, a la Religioses Oblates de Benicàssim per a l'acolliment de prostitutes, al Col·legi de Vocacions Eclesiàstiques Sant Josep de Tortosa, al Convent de les Caputxines, a les esglésies de Sant Miquel, Puríssima Sang, Sant Agustí, Sant Pere del Grau i al Santuari del Lledó.

1885. agost, 20. Per la seua caritativa i delicada atenció als malalts, pobres i desvalguts en l'epidèmia de còlera, l'Ajuntament acorda nomenar Fill Predilecte de la Ciutat a don Joan Cardona Vives.

1888. Fundació del Monte de Piedad de Castelló per a evitar la usura amb les famílies pobres. Sobre la seua casa familiar, cantonada de Cavallers amb el carrer de Colón es va construir posteriorment l'edifici central de la "Caixa d'Estalvis de Castelló".

1890. desembre, 2. Mor en la seua casa del carrer Cavallers, 6. Era Prelat d'Honor del Papa i Cavaller de la Creu de Carlos II i Isabel la Catòlica.

1894. novembre, 4. Col·locació de la primera pedra de l'Església de la Santíssima Trinitat, sota la direcció de l'arquitecte Montesinos. Es complia amb açò la voluntat dels seus germans Francisco i Manuel, de construir dues esglésies en els ravals de la ciutat.

1895. Comença la construcció de l'altra església, la Sagrada Família sota l'adreça de l'arquitecte Godofredo Ros de Ursinos.

1897. març, 20. Inauguració del monument al Rei En Jaume I en l'avinguda del seu nom, erigit amb el testament i per voluntat de Cardona Vives. En el pedestal, un relleu de bronze amb el retrat de l'arxipreste, recorda la seua generositat. L'escultura del Rei és obra de Josep Viciano Martí.

1898, febrer, 3. Col·locació de la primera pedra del Col·legi de l'Escola Pia, dirigit per l'arquitecte Montesinos. Va ser construït amb el testament dels germans Cardona Vives.

1922. El pintor Vicente Castell realitza el retrat de Cardona Vives per a la galeria municipal de Fills Predilectes de la Ciutat. La pintura es conserva en el Saló de Plens de l'Ajuntament.

1957. L'escultor Adsuara modela i fon en bronze el bust de Cardona Vives. Una rèplica va ser lliurada per a l'Asil d'Ancians.

1963. novembre, 2. Inauguració del monument a Cardona Vives en la plaça de l'Escola Pia. Amb la reforma, el bust va ser traslladat al Grup Cardona Vives en l'Avinguda de València. Després de nombroses agressions i per a evitar el seu greu deteriorament, es va decidir traslladar-ho a la plaça Cardona Vives, encara que mai es va dur a terme.

1990. desembre, 2. Centenari de la mort. Trasllat de les restes mortals des del Cementeri Municipal a l'altar del Crist del Perdó de la Parròquia de la Trinitat.

1996. A la missa oficiada cada any en la Trinitat el dia de l'aniversari, el Prior de la Basílica del Lledó i en aquell moment també de la Real Confraria i la Junta de Govern adopten el compromís de recordar anualment al seu prior, amb una missa en la Basílica, el diumenge posterior.

1999. La imatge de la Verge del Lledó visita la Parròquia de la Trinitat, sent situada al costat del sepulcre del seu prior, Cardona Vives.

2012. El Prior de la Basílica del Lledó, el Regidor- Procurador Municipal, l'Associació Cultural "Cardona Vives", la Germandat dels Cavallers de la Conquesta i la Comanda de Fadrell s'uneixen per a commemorar a Joan Baptista Cardona Vives en el 122 aniversari de la seua mort i també a mossèn Antonio Prades Safont amb ocasió del 50 aniversari del seu traspàs. Dos dels més grans priors del Lledó i "castelloneros" exemplars.

Josep Miquel Francés Camús

Joan Baptista Cardona Vives L'homenatge senzill d'un Castelló agrait

Passat 3 de desembre de 2012, un significatiu nombre de castellonencs vam tornar un any més a l'església de la Santíssima Trinitat per a retre homenatge al fill predilecte de Castelló Joan Baptista Cardona Vives (Castelló de la Plana 1814 - 1890), les restes mortals del qual jauen al sol d'aquest temple –com diu la pedra que cobreix la seua sepultura– embolcallades per l'amor del seu poble.

Enguany ens acostàvem a la tomba de Cardona Vives com a membres d'un poble ferit per l'egoisme, que enriqueix a unes poques persones mentre condemna a la pobresa a milers d'elles; que fa trontollar els principis i valors de la nostra societat i la desorienta; que a sovint ens furta la veritat de les coses per a confondre'ns i que arrabassa la dignitat de tantes i tantes ànimes, en fer-les perdre la salut, el treball, el sostre, els drets més bàsics, l'aliment i, fins i tot, l'esperança. La crisi —les seues causes i conseqüències i les actituds morals que dia a dia ens desvetlla— no va romandre aliena a la reflexió dels que vam participar en l'homenatge anual a Cardona Vives, en confrontar tantes actituds que enfonsen avui la nostra civilització amb el testimoni d'una personalitat històrica, home just i bo, nascut al si d'una família rica de la qual va heretar una gran fortuna que va repartir de manera intel·ligent entre els seus conciutadans més desvalguts. Poques necessitats del seu poble li van passar inadvertides a mossèn Joan Cardona Vives en atendre la promoció de la cultura nostrada i la protecció de la convivència en una societat ideològicament plural, l'atenció de malalts i ancians deseparats, l'educació dels xiquets pobres, l'acollida als orfes, la rehabilitació i integració de prostitutes i dones en situació d'exclusió social, la formació dels seminaristes, el manteniment de les parròquies i els convents o les dificultats econòmiques de les famílies humils.

La celebració eucarística per l'ànima de qui va ser una de les personalitats cabdals del progrés econòmic i moral del Castelló contemporani va comptar entre altres amb un nodrit grup de sacerdots, entre els quals hi havia els arxiprests de la ciutat, el prior de Lledó, el superior dels Escolapis i els rectors de les parròquies que es van construir amb l'herència dels germans Cardona Vives, la Santíssima Trinitat i la Sagrada Família. Així mateix van assistir a l'homenatge representacions de l'alcalde de Castelló i dels tres principals grups polítics municipals, de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, de l'associació Cardona Vives, de les cambres de la Reial Confraria del Lledó, de l'associació de veïns Raval de la Trinitat i de les Escoles Pies. La missa i posterior homenatge davant la seua tomba va començar amb la invitació a tots els participants a agrair a Déu un any més la vida, la fe i el testimoni del nostre fill predilecte, que va trobar en Jesucrist una font tan abundant d'amor valent i radical que es va consagrar com a sacerdot al servei i l'estima pels altres, als quals va tractar, seduït per l'Evangeli, com a vertaders germans; a unir-nos tots en acció de gràcies per qui va sentir, com el jove ric, al Senyor que li ho demanava tot i -ell sí- tot ho va donar per una vida plena de sentit; acció de gràcies per qui, com el servent bo i fidel de la paràbola, va posar a treballar el seu talent pel bé de tothom, per qui com el Bon Pastor va eixir a cercar l'ovella perduda per acaronar-la sobre els seus muscles.

El temps ha custodiat testimonis escrits de la bonhomia de Cardona Vives que van ser llegits en l'homenatge, com ara el del diari El Liberal,

que va publicar arran de la seua mort: "... ni en vida, ni després de la seua mort, no ningú amagarà el seu gran amor que a tots professava el millor dels nostres conciudadans. El pobre li deu molts favors, perquè ningú entrava en sa casa sense eixir amb el que demanava. Allò que era de Cardona era de tots". També el diari republicà El Clamor escrivia fa 122 anys "En Joan Cardona Vives ha mort, però viu i viurà per a sempre el seu nom en la memòria i el cor de tots; del pobre, del ric, del monàrquic, del republicà i del socialista. Era ric, immensament ric, i vivia en la indignència..."

Fernando Vilar Moreno

Mossén Antonio Prades Safont

MOSSÉN ANTONIO PRADES SAFONT

✠ 19 Novembre, 1962
(Prior de Lledó, 1956 – 1962)

Ha sigut un dels grans priors en la història del Lledó del segle XX. El seu pas per la Basílica encara es recorda amb agraiement. Sent seminarista va patir persecució i presó per odi a la fe. Ordenat sacerdot en 1941 i després de servir a les parròquies de Moncofa, Xilxes, Orpesa, Xodos i Artana el bisbe de Tortosa el va nomenar en 1956 Prior del Santuari del Lledó. En amb prou faenes sis anys, fins a la seua prematura mort al novembre de 1962 als quaranta-vuit anys, **Mossèn Tónico Prades Safont**, com era conegut afectuosament pels castellonencs, va marcar la vida religiosa de la ciutat, des del temple de la Patrona, a través d'una pastoral evangelitzadora i propera.

Els nous altars dels patrons, la font i els bancs exteriors per al descans i la trobada familiar, el monument a Perot de Granyana o la creu de terme van ser alguns dels seus assoliments materials.

Des del seu priorat, tots els dissabtes de l'any es canta en la Basílica la Sabatina a la Inmaculada Concepció. Com a responsable de la secció religiosa del diari "Mediterráneo" va fer molt populars els seus llegits "dissabtes de Lledó".

Ràdio Castelló també va comptar de forma regular amb els seus guions radiofònics sobre temes d'espiritualitat, vinculats a la cultura popular castellonenca, que ell va utilitzar adequadament en la seua pastoral.

Va ser mestre de Religió en Mestratge Industrial, Majordom del Seminari de Tortosa fins a la creació de Sogorb-Castelló i Habilitat del Clergat.

Vuit dies abans de morir va rebre la visita a Lledó del Nunci del Papa a Espanya Mons. Antonio Riberi, que el va animar a sol·licitar a la Santa Seu la declaració com a Basílica.

La seua imatge en sotana, desplaçant-se a Lledó muntat en la seua moto Vespa, va quedar en el record de molts dels seus contemporanis que cantaven aquesta cobleta:

"He vist un sant en sotana/ baixar en Vespa a Lledó / Tónico Prades li deien / i era fill de Castelló".

Josep Miquel Francés Camús

Recepció de l'Alcalde al Cronista i Capítol de la Germandat

Després d'haver-nos unit als actes de commemoració del 25^è aniversari del traspàs de **Miquel Peris i Segarra**; a la missa celebrada a la Basílica del Lledó el diumenge 30 de desembre de 2012 i al posterior acte amb ofrena floral, lectura de poemes i música de la Colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló al cementiri de Sant Josep de la ciutat; la Germandat, el dia 3 de gener de 2013 va voler afegir el seu particular homenatge a un dels fills predilectes de la nostra ciutat, recent complit eixe 25^è aniversari.

Bon cavaller, compromès amb la tradició, va ser l'organitzador del Pregó en dos ocasions, a més de ser un dels principals poetes que han col·laborat amb la Germandat, autor també del "crit de guerra" invocat per Na Violant amb el que finalitzem tots els nostres actes. Es va tractar d'un homenatge simbòlic, impulsat pel nostre volgut Cronista i històric cavaller en **Roberto Pérez de Heredia Valle** i materialitzat amb l'entrega d'un fascicle d'edició limitada elaborat per ell, a l'Excel·lentíssim senyor Alcalde de Castelló en **Alfonso Bataller**, que va rebre a alguns membres del Capítol i a l'autor del llibre al seu despatx junt al Regidor de cultura en **Vicent Sales**. Tots dos van escoltar amb gran interès i curiositat l'explicació de l'autor de tot el que recopila el follet, començant per la vida de **Miquel Peris** dins de la Germandat, els seus fets dins de la mateixa i finalitzant per la recopilació de diversos poemes del protagonista cap a les Violants de l'època.

La visita va concloure l'agraïment de les autoritats presents per la nostra compromesa tasca de difusió de la cultura del nostre poble, i amb l'oferiment de la seua ajuda cap a la nostra associació en qualsevol acte pròxim que organitzem de caràcter cultural.

Reproduïm el contingut de l'obra del cavaller Pere de Perea perquè pugua arribar a tots vostès.

*Cavaller Joan Vicent
S. U. J.*

AGUA DE BENASSAL

agua mineral natural manantial Fuente en Segures
Minero-Medicinal desde 1928

Homenatge al Senyor de l'Algepsar

Als antics Llibres de Socis dels Cavallers consta que Miquel Peris Segarra, fadrí, mestre, natural i veí de Castelló, c/Comte Pestagua nº6-pis 2on, va ingressar a la nostra Germandat l'1 de gener de 1959 i li va ser atorgat el personatge històric, a representar dins de la mateixa, el del saxó CARROZ, oriund d'Alemanya que, amb la seua nau vingué a la conquesta de les Mallorques i de València, lluint per divisa escut d'argent orlat d'or, amb quatre escudets i en cadascú d'ells tres faixes de gules, segons s'explica a la Troba 136 de les de Mossén Febrer. En Carroz va ser el primer dels cinc testimonis que el 8 de setembre de 1251, a Lleida, ratificà el privilegi atorgat per Jaume I en concedir a Ximén Pérez d'Arenós llicència i permís per traslladar la vila de Castelló de Borriana al lloc que ell triès, dins del terme del seu Castell.

Jo vaig conèixer en Miquel, en un estatge d'estiu per a estudiants de l'Institut Francesc Ribalta, amb alguns professors, celebrat al Campament Jaume I d'Alcossebre. Després, el juny del 1962, quan al si de la Junta Central de Festes de la Magdalena van encomanar a Miquel el càrrec de President de la Comissió del Pregó de les següents festes i jo, per haver estat elegit Prohom al setembre, havia d'encarnar a la Cavalcada al rei Jaume, respondre de la part històrica (a càrrec de la Germandat) i, a més, passar a ser membre de la Junta Central, vaig convertir-me en directe col·laborador seu als preparatius; viatges amb ell per la província buscant dades, organització i muntatge de la Cavalcada a celebrar el 16-III-63 i el seu Programa Oficial (al qual es va incloure un primer Grup Mitològic amb personatges del Tombatossals); per més que al final, el Llibret oficial del Pregó va patir una errada a la transcripció del text del Pregó d'Artola i, al seu penúltim vers digués "gaita" per comptes de "gaiata". Tal relació de treball em va permetre ser privilegiat testimoni del naixement de la seua exquisida vena poètica, quan orgullós em llegia inspirats versos en castellà ("gota de rocío...!" em va impactar) que, molt aviat i ja en la llengua vernacla, causarien sensació a la Gala de la revista "Clima" de 1965 i culminarien quan, amb el seu "Dissabte de maig" (la part 1ª era un exultant cant a la Reina de les Reines: "La Lledonera", des de 1960 "Co-Patrona dels Cavallers"), va guanyar la Flor Natural al XXII Certamen Literari de 1966, incloent-lo en "Aiguamoll i Senill", el primer llibre que va publicar el desembre de 1967 i que, a mi em dedicà amb afecte.

Per aquest temps Miquel, en la Germandat, va canviar el seu personatge de En Carroz (que va heretar el cavaller Paco Vicent) i el substituï pel de "Senyor de l'Algepsar"; i inicià la seua famosa sèrie de Galanies, dedicades als "capolls del roserar del Senyor de l'Algepsar", precisament amb una bella poesia per a Carmela Virgili, la Reina de les Festes (a qui va oferir la seua primera Flor Natural). I mostrà ja una clara predilecció cap a les Dames dels Cavallers i el personatge històric que elles encarnaven: Na Violant d'Hongria; sub sèrie que inicià amb Mª Luisa Peláez, Na Violant'67. L'any 1968 tornà a encarregar-se del Pregó i el formà amb tres espectaculars grups: Història (sensacional, amb les "Noces reials de Jaume I i Na Violant"), Provincial i Fadrell. Acabada la Cavalcada, tingué el gest de regalar a la Reina de les Festes i a les Dames de la seua Cort d'Honor uns mocadors magdalenencs de seda, preciosos, que duïen gravats alusius versets de la seua collita i, ja de nit, encara es desplaçà fins

l'ermita de la Magdalena on la Germandat celebrava la 1ª Vetlla d'Armes, per lliurar el seu mocador a Mª Paz Sánchez, Na Violant 1968. El 22 de març, amb el seu "Plany a un amic", va emocionar a tots els qui vam assistir a l'Homenatge en record de Manolo Peláez, ex-Prohom i ex-directiu de la Junta Central, mort un any abans. I aquell mateix any 1968, per a la seua major glòria, amb el "Tríptic de primavera", va guanyar la seua segona Flor Natural al XXIV Certamen Literari.

L'any 1969, amb data 10 de març, per la seua obra "Motiló", van concedir a Miquel la Rosa d'Or al XXV Certamen Literari.

Al novembre, va dedicar la seua Galania a Elena Rodríguez, Na Violant'70. El desembre de 1970 la seua Galania va ser per a Mª Teresa Royo, Na Violant'71. I en el XXVII Certamen Literari de 1971, el seu magnífic "Preludi primaveral" li procurà la seua tercera Flor Natural i la consegüent consagració com a Mestre en Gai Saber. El desembre de 1972 regalà una Galania a Mª Elena Mulet, Na Violant'73 i el mateix mes de 1973 la va compondre per a Mª Obdulia Pérez, Na Violant'74.

Del 2 al 4 de març de 1974, la Germandat, presidida pel Prohom Mulet, celebrà la III Setmana del Cavaller i, durant la mateixa, el Senyor de l'Algepsar va ser un destacat protagonista. El matí del diumenge dia 3, després de la missa celebrada a l'ermita de la Magdalena i en un moment del Capítol General reunit a la terrassa superior de l'ermitori, va oferir als assistents una selecció dels millors versos de la seua inspirada collita poètica i a la vesprada del divendres dia 6, a la Casa de Cultura, va anar al seu càrrec un selecte i aplaudit recital poètic. El desembre d'aquell any 1974, la Galania va ser per a Mª Assumpció Adsuara Segarra, Na Violant'75, precisament la XXª Dama dels Cavallers, nomenada l'any que es complia el XXV aniversari de la fundació de la Germandat.

La tarda del 20 de març de 1976, Miquel Peris participà a la Cavalcada del Pregó, abillat amb la indumentària pròpia del llaurador castellanenc, encarnant el seu personatge, el Senyor de l'Algepsar, junt als "Consellers i amics del rei" que precedien la carrossa de Na Violant'76, Lledó Cros, dins de l'apartat D), "Seguici reial conquistador", del Grup II, "Història fundacional", a càrrec de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta. Aquell any, amb les seues "Trobades d'amor i de mort" fou, a més, guanyador del "Premi de Poesia Ciutat de Castelló 1976". El 1979, participà al I Congrés Magdalener. I va compondre el poema "Al nostre rei Jaume I", que publicà "MEDITERRANEO" el 9-III-80, dia de la Magdalena, amb aquesta dedicatòria: "A Verónica Dauffé Ribés, Na Violant 1980, amb cordialitat i afecte. Cavaller de l'Algepsar", poema que, tradicionalment i des de 1982, ha estat llegit pel Cavaller Pradells en tots els homenatges que la Germandat ha celebrat les vesprades dels dimarts de Magdalena honorant la reina Violant d'Hongria davant del seu monument. Aquell mateix any 1982 va ser un dels promotors, organitzadors i realitzadors de "l'Homenatge anual a Tombatossals", que es celebra al Molí de la Font, partint des de l'ermita de Sant Francesc. El mes de març de 1984 dedicà una Galania a Mª del Carmen Puig, Na Violant'84 i aquell mateix any l'Ajuntament de la capital concedí a Miquel el títol i honor de "Fill predilecte de Castelló de la Plana".

L'Addenda de la seua Obra Completa, editada per la Societat Castellonenca de Cultura la vespra de Tots Sants de 1984, no inclou cap altra Galania de la sèrie "Als capolls del roserar...". Però l'Arxiu de la Germandat dóna fe, almenys, de 4 Galanies més, dedicades a altres tantes Violants que, a més a més, es van publicar a les pàgines de "Crònica dels Cavallers". Veja'm:

1ª- Amb data gener 1985 (Entre quatre oronetes i una pitera) a Blanca Martínez Tomás, Na Violant 1985. Signada. Pàgina 57 de Crònica dels Cavallers, Any III, nº8, extra Magdalena 1985. Primavera 1985.

2ª- Galania M. P. S. Impresa (Dues oronetes) a Na Violant 1986 (Amalia Gómez Lauterio). Pàgina 49 de Crònica dels Cavallers. Any IV, nº12, extra Magdalena 1986. Primavera 1986.

3ª- Galania datada: Tardor 1986 (Entre 8 oronetes) a Sílvia Pitarch Francisco, Na Violant 1987. Pàgina 35 de Crònica dels Cavallers. Any V, nº16, extra Magdalena 1987. Primavera 1987.

4ª- Galania datada: Tardor 1987, Castelló de la Plana. (Entre una pitera i cinc oronetes), a Mª José Martí Fortea, Na Violant 1988. Signada M.P.S. Pàgina 31 de Crònica dels Cavallers, Any VI, nº19, extra Magdalena 1988.

El 1987 la Fundació Huguet elegí a Miquel "Valencià de l'any".

El 4 d'octubre d'aquell mateix any, malgrat trobar-se prou malalt, Miquel assistí a l'Eucaristia celebrada a Sant Francesc de la Font i s'uní a la comitiva que anà fins al Molí de la Font per retre el tradicional VI Homenatge a Tombatossals, acte que aprofità la Germandat, presidida pel Prohom Emili Olucha, amb Sílvia Pitarch i Mª José Martí, Na Violants 1987 i 1988, i llurs respectives Dones de Companya, per a imposar amb tota solemnitat a Miquel Peris, la Insígnia d'Or de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta.

I encara que per al 27 de desembre d'aquell any hi havia projectat un ltre extraordinari Homenatge commemoratiu del 50 aniversari de la mort de l'autor de la mitològica història de Tombatossals, En Josep Pascual Tirado, mort el 31 de desembre de 1937, a Miquel Peris ja li resultà impossible d'assistir-hi. La seua dolència no experimentava cap millora, ans al contrari, el nostre gran Cavaller i bon amic va faltar aquell mateix any, precisament el mateix 31 de desembre en què mig segle abans havia mort el creador de Tombatossals.

El profund amor manifestat per Miquel envers la Mare de Déu del Lledó, la seua devoció a Sant Jaume i Sant Cristòfol i les oracions dels seus múltiples amics i familiars, ens garanteixen que es va guanyar un lloc a la Glòria amb l'acompanyament dels tres Sants Patrons de la Germandat.

ADDENDA

Cap a l'any 1974, éssent Prohom Miquel Mulet, sorgí la "Invocació" o "Crit guerrer" propi de la Germandat, del qual Miquel Peris fou explícitament un dels seus creadors, amb el següent text, al complet:

Na Violant: Per Madonna Santa Maria!
Tots: Santa Maria!
Na Violant: Per Madonna Santa Maria!
Tots: Santa Maria!
Na Violant: Cavallers!... Vergonya!
Tots: Collons!!!
Na Violant: Més vergonya!
Tots: Més collons!

I la segona "Invocació", als Sants Patrons de la Germandat:

Na Violant: Cavallers!... Per la Mare de Déu del Lledó, Sant Jaume i Sant Cristòfol!
Tots: FADRELL!!!

Des d'aleshores, fins avui dia, el text de la segona Invocació ha estat usat sempre per a tancar, amb la màxima solemnitat, totes i cadascuna de les celebracions i actes, tant públics com privats, promoguts per la nostra Germandat.

Roberto Pérez de Heredia Valle
Cavaller Pere de Perea - Cronista

GOTA DE ROCIO

Gota de rocío...!
Lágrima furtiva de una flor que llora
luna desleída, risa de un lucero,
palacio encantado donde mi amor mora
por el maleficio de un genio hechicero.
Cristalino aliento del abril florido,
de una estrella blanca nocturnal gemido,
nana para el sueño de un jazmín dormido
que abrirá su cáliz al nacer la aurora
Gota de rocío...!
¿Quieres ser refugio de mi ardiente estío?

Bellíssim vers de Miquel Peris Segarra, inclòs a "Viento y velamen", primera part de les seues "Vivencias de mi andadura".

ENDREÇA A LA REGINA DE REGINES

(Amb motiu del VIé Centenari de la Santa Troballa)

Per cantar-li a la Verge ferma albada,
Jo vull ser, aquesta nit, ben rondaller...!
Vull fer-me rossinyol, de matinada,
per comboiar a la flor del meu Voler...!

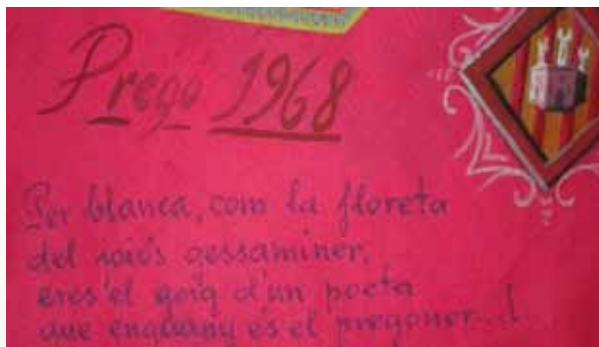
MARE I REGINA: Vull desfullar-te flor
de petals ben vermells...! La flor vermella
farcida de passió, esclata en mon cor
per Tu, bonica Flor sempre novella...!

Tu ets, Mare de Déu, ¡Nostra MARETA!
per als teus fills, ¡què dolça bressolera!
Iluminós FAR i ESTEL de la terreta,
perquè et volem al Grau, ets MARINERA...!

Sempre seràs, ¡SENYORA DE LA VILA!
dels dos volguts Ravals, ¡LA RAVALERA!
per ser l'Ama de Cel, ¡ets la REGINA!
per viure a Castelló, ¡CASTELLONERA!

Blanc capollet d'Eterna Primavera
de tants i quants Perots, la llepolía...!
Font eternal d'Amor i Poesia,
Per sempre i per a tots, ¡LA LLEDONERA!

(I Part de la composició "Dissabte de maig", per la qual a en Miquel Peris Segarra li fou atorgada la Flor Natural als XXII Jocs Florals celebrats a Castelló durant les Festes de la Magdalena de l'any 1966.)

Mocado Magdalenenc que el Senyor de l'Algepsar regalà a Paz Sánchez, Na Violant '68, la nit del 16-III-1968, a la finalització del Pregó, portant-li'l a la Magdalena, on els Cavallers celebraven la I Vetlla d'Armes.

Detall de la dedicatòria que conté l'esmentat mocado.

3-III-1974: Explanada superior de la Magdalena. Miquel Peris amollà la seua vena poètica, durant el Capítol que obrí la III Setmana del Cavaller.

20-III-1976: En la Cavalcada del Pregó i precedint la carrossa de Na Violant '76, Miquel Peris re-presentà amb orgull al Senyor de l'Algepsar.

Davant d'aquestes fotos que vaig fer a l'amic Miquel, li dedico aquest

Zéjel

Eres fadrí, mestre, asceta...
 I lliure, com l'oroneta.
 Dalt del cim dels llocs pairals
 i en versos clars, musicals,
 cantes vols primaverals
 amb la veu i amb la vareta.
 Al "pregó" vas, sense por
 i, amb orgull;... més va pel cor
 la processó del "senyor
 de l'algepsar",... del poeta.

(Robert P. d'Heredia Valle: estiu de 1976)

t seguros **torres**
 torresbrok, correduría de seguros

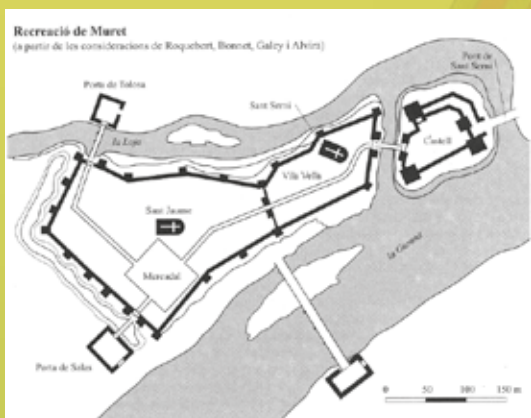
t asesoria **torres**
 Organizadores y Consulting

8é centenari de la Batalla de Muret (1213-2013)

MURET, 12 de setembre de 1213

«Dieu nous aide! Grand mal nous est advenu, car le bon roi d'Aragon est vaincu et mort. Jamais si grande perte n'avait été éprouvée!»¹

Amb aquest crit el cavaller català Dalmau de Creixell comunicava als aliats tolosans la mort del rei Pere II el Catòlic un dijous de setembre de l'any 1213 en un fet històric conegut com la desfeta de Muret.

Muret representa la fi del domini occità de la Corona d'Aragó, que s'inicià amb l'adquisició dels drets del comtat de Provença per part de Ramon Berenguer III de Barcelona al 1113, però alhora significà un canvi de rumb en la geopolítica de la monarquia que començà a mirar amb ulls la mar Mediterrània. Tanmateix, el fet de Muret tingué una gran resonància en el contexte internacional perquè a la batalla va perdre la vida un rei, cosa gens habitual. Però que va ocórrer a Muret fa ara vuit-cents anys.

Muret no és un fet aïllat en la Història sino que resta inmers en un procés més complex que es coneix com la guerra contra el Càtars o croada Albigesa. Aquest conflicte bèl·lic s'inicià al 1209 i finalitzà el 1229 i fou desenvolupat pel papat juntament amb l'adquiescència del rei de França per tal d'acabar amb el catarisme i sotmetre als nobles occitans que l'amparaven.² Amb la proclamació d'aquesta Guerra Santa, el Papa va fer que a la tardor de 1212 el rei Pere II, que havia obtingut una gran victòria a la Batalla de las Navas de Tolosa, intervingués finalment en el conflicte per frenar la presió militar a la que Simó de

Montfort havia sotmés les terres dels seus vasalls.³ Malgrat els intents de una resolució pacífica al conflicte, l'ofensiva diplomàtica que el rei va fer tant a Roma com al Concili de Lavaur tardaren en donar fruits i el rei Pere acceptà el vasallatge que li feren el comte de Tolosa, el comte de Foix, el comte de Comenge i el vescomte de Bearn. Aquest vasallatge conegut com els Juraments de Tolosa va crear, durant vuit mesos, una Gran Corona d'Aragó al cap de la qual restava Pere II i el Casal d'Aragó.⁴ Va ésser el gran moment polític del pare de Jaume I.

El Papa Inocenci III acceptà el plà de pau del rei Pere, aturava la croada i obligava Simó de Montfort a obeir al seu nou senyor Pere II per les terres dels Trencavell. Les hostilitats començaren de nou amb més força degut a que Simó de Montfort continuà combatent als vasalls del rei Pere i un gran nombre de bisbes presionaren a Inocenci III donant-li una visió apocalíptica d'aquesta situació. El Papa donà via lliure de nou a la croada: el conflicte obert amb el rei Pere II era inevitable.

La batalla doncs, va ser el resultat de l'ambició de Simó de Montfort, recolzada per el Papat, de crear-se un principat a l'Occitània a costa del Comte de Tolosa i altres senyors que havien sigut condemnats com herètics.⁵

Al plà, davant del castell i poble de Muret es produí la batalla entre els dos bàndols. D'un costat el rei Pere II amb una força de 1.000 a 2.000 cavallers amb les tropes occitanes amb una quantitat de cavallers semblant i 4.000 peons i de l'altre Simó de Montfort amb uns 800 o 1.000 cavallers i 700 peons (aquests darrers dins de Muret).⁶

L'enfrontament fou un combat de cavalleria entre dos exèrcits amb ordres de combat molt pareguts perquè el que volien tant els croats com el rei Pere II era un xoc de cavallers de grans proporcions, es a dir, una batalla campal.⁷ La batalla començà quan els dos primers cossos de croats entraren en combat amb les tropes sota el comandament del comte de Foix i quan les desbarataren, carregaren contra el segon cos de cavalleria on es trobava el rei d'Aragó. En la mêlée que ocorregué tot seguit el rei Pere II no podia

ésser reconegut, ja que s'havia abillat amb un arnés que no era el seu i, en un moment del combat, un cavaller croat el va ferir de mort amb la llança quan va carregar contra ell. Pere II va caure del seu cavall i, sepultat pel fragor de la batalla, morí anònimament. La mainada reial intentà protegir al rei, però no ho aconseguí i durant el combat la major part dels cavallers aragonesos que la conformaven moriren amb el seu senyor.⁸

En aquest punt Jaume I ens informa que «altres lo desemparen en la batayla e se'n fugiren-hi de Catalunya En Dalmau de Creixell e N'Uch de Mataplana e En Guillem d'Orta e En Bernat de Castel Bisbal; e aquels fugiren ab los altres»,⁹ es a dir, que molts cavallers que havien acompanyat a Pere II fugiren del camp de batalla per salvar llurs vides. La mort del rei produí una fugida generalitzada i la derrota, que significà la pèrdua de l'influència que havia mantingut el Casal d'Aragó al sud de França.

Els motius pels que es va perdre la batalla de Muret van ser diversos: la mala ubicació de Pere II en el camp de batalla desde la qual no podia dirigir el combat; la mala disposició i disciplina de les forces comandades pel rei davant els cavallers de Montfort que, inferiors en nombre, foren més efectius en combat i la mort del rei al començament del combat restà als aliats occitans i les tropes del rei d'un cabdill que deuria de haver dirigit l'estratègia.¹⁰

Pablo Castellet Marqués
Cavaller Jaume Castelló

1 - GUILLAUME DE TUDELE, *La Chanson de la croisade contre les Albigeois*, Paris, 1879, Laisse CXLI; JANET SHIRLEY, *The Song of the Cathar Wars. A History of the Albigensian Crusade*, Ashgate, 2000, p. 71; W.A. SIBLY - M.D. SIBLY, *The Chronicle of William of Puylarens. The Albigensian crusade and its Aftermath*, Boydell Press, 2004, pp. 47-49.

2 - MARTÍN ALVIRA CABRER, *12 de Septiembre de 1213. El jueves de Muret*, Universitat de Barcelona, 2002, p. 102.

3 - Els vescomtes de Trencavell i el comte de Tolosa, principalment.

4 - ALVIRA CABRER, *Op. Cit.*, pp. 158-170.

5 - JOHN FRANCE, *Western warfare in the Age of the crusades (1000-1300)*, Cornell University Press, 1999, p. 167.

6 - ALVIRA CABRER, *Op. Cit.*, pp. 282-321.

7 - *Ibidem*, *Op. Cit.*, pp. 308-309.

8 - Cavallers de la mainada morts a Muret foren Miquel de Luesi, Açnar Pardo I el seu fill Pere Pardo, Gómez de Luna i Miquel de Roda entre altres molts. *Ibidem*, *Op. Cit.*, pp. 331-334 i 340-341; F. XAVIER HERNÁNDEZ, *Història Militar de Catalunya. Temps de conquesta*, Barcelona, Dalmau Editor, 2004, Vol. II, pp. 77-80.

9 - JORDI BRUGUERA, (Ed.), *Llibre del Fets del Rei En Jaume*, Barcelona, Editorial Barcino, 1991, § 9.

10 - FRANCE, *Op. Cit.*, pp. 168-169; DAMIAN J. SMITH, *Crusade, Heresy and Inquisition in the lands of the Crown of Aragon (c. 1167-1276)*, Brill, 2010, pp. 13-39.

Montpeller i el record de le Roi Jacques.

Escut de Montpeller

Escut dels Senyors de Montpeller

A Castelló guardem un gran i respectuós record de qui fou el nostre fundador, el Rei Jaume I. Podríem pensar, que si en Castelló honrem la memòria del rei tots els anys en diferents actes, molts a iniciativa de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, en la ciutat de naixement d'aquesta il·lustre figura la memòria d'un dels seus fills més importants també deuria ser semblant. El cas és que a l'any 2008, essent Prohom de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, vaig tenir la possibilitat de, aprofitant les vacances de l'estiu, visitar la ciutat de Montpeller. No va ser un visita casual, en tant que aquest any és celebrava el 800 aniversari del naixement del nostre rei Jaume I, acostar-me a Montpeller suposava poder conèixer la ciutat natal del nostre rei, i aprendre un poc més sobre aquesta figura històrica tant important per a nosaltres. Al menys eixa era la meva intenció.

Però com sol passar, les expectatives no es van complir. Montpeller, amb ocasió d'aquest aniversari, tan sols facilitava als seus veïns una xicoteta exposició al voltant del nostre rei Jaume, per als francesos és "le Roi Jacques", i pocs records li dedicà a un dels seus il·lustres fills (també Sant Roc, molt lligat a Castelló, és nat en aquesta ciutat).

Al menys eixa va ser la meva impressió, encara que el Periòdic Levante, el 27 d'octubre de 2008 publicava la següent notícia:

A. G. de Francisco, Montpellier. efe

El 800 aniversari del nacimiento de Jaime I el Conquistador se ha vivido en su ciudad natal de Montpellier con una reivindicación del occitano -una lengua muy cercana al catalán que apenas hablan de forma habitual unas decenas de personas en la ciudad y algunas más en los alrededores- y de los lazos de esta región del sureste francés con Cataluña y Valencia. Y es que un pequeño grupo de asociaciones francesas y catalanas han desplegado sus banderas, cánticos y danzas ante la mirada curiosa de los viandantes que asistían escépticos a la celebración del nacimiento de este rey que, según sus defensores franceses, es el ciudadano de Montpellier más famoso de la historia, al que ellos denominan "le roi Jacques".

Hijo del rey Pedro II de Aragón y de María de Montpellier, nacido Jacques y de lengua materna el occitano, pasaría a la posteridad como Jaime I el Conquistador, tan famoso por sus conquistas como por ser el impulsor del catalán.

Su origen desarrolló además unos lazos entre el reino de Aragón y Occitania que se perderían con el tiempo y que ahora diversas asociaciones tratan de recuperar a pesar de que pocos en esta zona del sureste de Francia recuerdan su figura. La conmemoración comenzó el pasado 2 de febrero, día en el que nació "le roi Jacques", pero fue este fin de semana cuando se desarrollaron los actos más importantes, que culminaron con la celebración de una misa celebrada ayer en la catedral de la ciudad, a la que asistieron unas 500 personas, y que se ofició mezclando el catalán y el occitano (que no se utilizaba en la catedral desde 1908).

Relación histórica

El presidente de la asociación Hijos del Exilio, Christophe Gourmand-Bonet, aseguró que el objetivo de la entidad -creada hace un año- es "recuperar esa relación histórica entre el noreste de España y el sureste de Francia que tuvo su punto álgido en el siglo XIII durante el reinado de Jaime I". Paseando por las calles con una enorme Senyera de Valencia, regalo de la Generalitat valenciana, Gourmand explicó que al menos un tercio de los habitantes de Montpellier y de la región de Languedoc-Roussillon "son de origen español y, en su mayoría, sus raíces están en Cataluña, Valencia y Murcia".

Una tercera o cuarta generación de inmigrantes españoles trata ahora de recuperar las raíces que sus padres perdieron en aras de una total integración en Francia. Y para hacer descubrir a toda la gente de la región sus orígenes culturales y familiares decidieron crear la asociación y elegir como símbolo a Jaime I, la figura más representativa de la mezcla y trasvase cultural entre ambos lados de la frontera.

Desde su creación han desarrollado lazos con diversas asociaciones similares en Cataluña y Valencia, como lo demostró la asistencia ayer a la misa del presidente del Círculo de Hermanamiento Occitano de Barcelona, Enric Garriga, que destacó la importancia de estos actos para impulsar la relación entre Occitania y Cataluña.

Y como parte de ese impulso, también se celebró este fin de semana el I Encuentro internacional del patrimonio histórico de Montpellier, con conferencias a cargo de expertos de las universidades de Toulouse, Montpellier y Zaragoza. Toda una serie de eventos que -con la excepción de la misa en la catedral- han contado con una escasa participación, algo que lamenta Gourmand-Bonet, pero que no le hace renunciar a su sueño de recuperar parte de la historia.

És possible que la meua visita a Montpeller no fos en el moment adequat, però la conclusió és que en la ciutat natal de "le Roi Jacques", el seu record és ben poc. De fet, l'única activitat que al voltant del seu aniversari vaig trobar fou una exposició al Museu Local d'Història, i

que tan sol ocupava un parell d'estances. En ella es mostraven diferents segells, documents i alguna recreació d'armes i escenes pròpies de l'època. El que si que vaig poder trobar va ser la placa que a l'any 1985 la Germandat dels Cavallers de la Conquesta va col·locar en record del nostre Rei, i que es troba prop de la que en llengua occitana li dedicà la ciutat en les restes ben escasses d'un ja no existent palau de Tornamira.

Guillem VI, succeït pel seu fill Guillem VII i aquest pel seu fill Guillem VIII, pare de Maria de Montpeller.

Una altra, diu que de Guiu, el fundador de la dinastia dels Guillem de Montpeller, tenia dos successors: Guillem II i Bernat-Guillem, qui va prendre el nom de Guillem III en succeir a Guillem II, mort sense fills, al qual li varen succeir Guillem IV i Guillem V.

Com vaig comprendre amb les meves indagacions, l'interès per la història de França s'inicià amb la revolució francesa. Tot temps anterior tant sols és de relativa importància per als interessats, en aquest cas, en l'època medieval.

Malgrat això vaig dedicar-li el temps d'estança en Montpeller en documentar-me sobre la ciutat i els seus orígens. Aquest article, per motius que no venen al cas, no es va publicar en el seu moment. Però sempre es millor tard que mai.

Per als que no coneguen Montpeller direm que Montpeller, en occità Montpelhièr i en francès Montpellier, que és el seu nom oficial, és una ciutat del sud de l'estat francès, capital del departament de l'Erau (Hérault en francès) i de la regió de Llenguadoc-Rosselló. La ciutat té un altre nom popular: lo Clapàs. Va ser la capital de la Senyoria de Montpeller que forma part de la Corona d'Aragó. La ciutat té uns 250.000 veïns i la seva àrea urbana ronda els 500.000. És la 8a ciutat més poblada de França, mentre que la seua àrea urbana és la 15a.

El seu origen, doncs, hi ha que buscar-lo en la Senyoria de Montpeller, però anem per parts.

La història de Montpeller

Montpeller és una de les poques ciutats de la part occitana de l'estat francès que no té un origen romà. A l'alta edat mitjana la veïna ciutat episcopal de Magalona era la població principal de la zona, però els atacs dels pirates probablement van afavorir un assentament més cap a l'interior. La ciutat es va fundar al segle VIII, però no fou fins al segle X que va adquirir una certa importància com a centre comercial en poder dels comtes de Tolosa.

El que a nosaltres és interessa és que la ciutat va esdevenir una possessió dels reis catalans mitjançant el casament de Pere el Catòlic amb Maria de Montpeller el 1204. Quatre anys després va néixer l'Infant Jaume, del qual tots coneixem la seva història i llegendes, i que no es objecte d'aquest article. El 1349 Jaume III de Mallorca va vendre la senyoria de Montpeller al rei francès Felip el Bell per recaptar fons per a la seva lluita amb Pere el Cerimoniós.

Els orígens medievals de la ciutat: la senyoria de Montpeller

La senyoria de Montpeller fou una jurisdicció feudal del Llenguadoc amb centre a la ciutat de Montpeller. La història no és clara i hi ha diferències en les publicacions existents. El bisbe de Melguelh o Magalona Ricuí va donar aquestes terres en feu a un cavaller anomenat Guiu I. Li va succeir el seu fill Guillem (985-1025) que va rebre més terres al voltant de la ciutat i morí sense fills; l'herència va passar al seu nebot Guillem II, fill de Trudgarda (germana de Guillem) i de Bernat. Guillem II va morir el 1042 i li va succeir el seu fill Guillem III, mort el 1068, i a aquest el seu germà Bernat, que va governar com a Guillem IV, mort el 1077. Una altra versió, recolça que Guillem I o Guiu I va ser succeït pels seus fills Bernat-Guillem i Guillem II, i aquest segon pel seu fill Guillem III, que va ser succeït pel seu cosí (fill de Bernat-Guillem) Guillem IV amb qui compartí la senyoria, succeït per Guillem V (fill de Guillem III) i seguidament, l'hauria succeït el seu fill

Guillem V de Montpeller (1077-1121) va pledejar amb el bisbe de Melguelh i va cuidar perdre la senyoria, però va arribar a un acord (1090) que la hi va salvar, i a més va rebre la senyoria d'Omèlades (1093); el 1114 va participar en Croada pisanocatalana contra les balears musulmanes. Guillem V de Montpeller va deixar dos fills: Guillem VI de Montpeller i Guillem d'Omèlades, casat amb Tiburga I d'Aureja, comtessa hereva del comtat d'Aurenja i cap de la dinastia de comtes i prínceps d'Aurenja i barons d'Omèlades.

Guillem VI de Montpeller, que posseïa molts castells a les terres de Montpeller que formaven una baronia amb capital a Frontinhan, va mirar de fer que la vegueria de Montpeller, en mans d'una branca secundària de la dinastia (dita els Aimon), deixés de ser hereditària però es va haver de fer enrere davant de la revolta popular el 1141, fins el 1143 quan va recuperar la ciutat amb ajuda genovesa i catalana, va participar en la Croada contra al-Mariyya el 1147 i va morir el 1162. El va succeir el seu fill Guillem VII de Montpeller, mort deu anys després, que va comprar l'Omèlades i les seves dependències el 1168. El

següent senyor fou el seu fill Guillem VIII de Montpeller, que fruit del seu primer matrimoni fou pare de Maria de Montpeller; però Guillem es va casar en segones noces (sense anul·lació del matrimoni anterior) amb Agnès de Manzanedo i va tenir mes fills, que tractà de legitimar. El 1197 Maria de Montpeller va renunciar a la successió i el 1202 el seu germà Guillem IX de Montpeller fou proclamat senyor; fou depositat però el 1204 per decisió del Papa, que el va declarar bastard. Maria de Montpeller va recuperar el seus drets i es va casar amb el rei Pere II d'Aragó «el Catòlic».

El 1252 el rei de França va declarar que Montpeller era feu francès. El 1276 Jaume I d'Aragó, fill del rei Pere el Catòlic, va donar en testament la senyoria i el regne de Mallorca al seu fill Jaume II de Mallorca, a qui exigiren vassallatge tant el seu germà el rei Pere III d'Aragó «el Gran», com el rei de França. El 1293 el bisbe va cedir el seus drets feudals sobre Montpeller al rei de França, i el rei mallorquí va esdevenir feudatari immediat del rei francès. Finalment el 1342 el rei de Mallorca va retre homenatge per la senyoria al rei francès i quan fou desposseït del seu regne el 1344 només li va restar Montpeller.

Com ja hem dit abans, el 13 d'abril de 1349 Jaume III de Mallorca va vendre la senyoria i baronia de Montpeller i la baronia d'Omeladès al rei de França. El rei Pere el Cerimoniós va renunciar als seus drets el 1351.

El 1371 el rei de França va cedir la senyoria a Carles II de Navarra que la va posseir efectivament tan sols el 1372, i el 1378 en fou desposseït. El 1381 el rei la va retornar a Carles, fill de Carles II de Navarra, però un any després li va confiscar i es va reincorporar a la corona francesa (Carles hi va renunciar pel Tractat de París de 1404).

Un breu resum de la història posterior a la edat mitjana de la ciutat.

Durant l'època de la Reforma, molts dels seus habitants es van fer protestants (o hugonots, tal com foren coneguts a França) i va esdevenir un feu de la resistència protestant a la Corona francesa, amb domini majoritàriament catòlic. El 1622, el rei Lluís XIII va prendre la ciutat després d'un setge de vuit mesos.

Durant el segle XIX el desenvolupament de la ciutat la va convertir en un centre industrial. A la dècada de 1960, la seva població va experimentar un fort creixement a causa de l'arribada dels antics colons francesos que van haver de marxar d'Algèria arran de la independència del país magribí.

Avui, destaca Montpeller per la seva Universitat, una de les més antigues de l'estat francès, ja que fou fundada el 1220 pel cardenal

Conrad i confirmada pel papa Nicolau IV en una butlla de 1289. Fou suprimida durant la Revolució Francesa però es va restablir el 1896.

La Facultat de Medicina de Montpeller, és la més antiga en activitat del món (la de Salerno va desaparèixer a

començaments del segle XIX). Existeix a la pràctica des del segle XII, encara que el seu primer marc institucional el va obtenir l'any 1220. Avui en dia pertany a la universitat de Montpeller, anomenada l'Université Montpellier.

Malgrat el poc record que la ciutat dedica al seu fill Jaume, senyor de Montpeller, el cas és que la ciutat mereix la pena visitar, i per a qualsevol cavaller endinsar-se pels seus carrers i buscar el que queda d'una història que lliga amb la de la ciutat de Castelló.

Vicent Montolio Beltrán
Cavaller Joan Cubells

Bibliografia:

Guia de turisme de la ciutat de Montpeller.

Guía Turística de Provenza y Languedoc.

Jacques le Conquerant roi d'Aragon et Montepellier sa ville natal. Edició especial amb motiu del 800 aniversari del Rei Jaume. Museu local. Montpeller 2008.

Facultat de Medicina de Montpeller

SC SERVICIOS
Edificio Gumbau Center
C/ José Mª Guinot Galán, 5 Local 6-A
12003 - Castellón
www.scservicios.es

ENAC
CALIBRACIÓN
N° 187/LC10.134

1ER LABORATORIO DE CALIBRACIÓN ACREDITADO POR ENAC EN CASTELLÓN

Magnitudes de Calibración:

- **Masa:** balanzas, básculas, masas patrón, ...
- **Longitud:** calibres pie de rey, placas patrón, micrómetros, ...
- **Temperatura:** sondas temperatura, termopares, hornos mufla, cámaras refrigeración, ...
- **Fuerza:** flexímetros, prensas, crómetros, llaves dinámicas, ...
- **Presión:** manómetros, autoclaves, transductores y transmisores de presión, ...
- **Electricidad:** indicadores, multimetros, pinzas amperimétricas, calibradores de procesos, ...
- **Otras:** péndulos de fricción, analizadores de gases, colorímetros, pHmetros, viscosímetros, ...

Confíe la calibración de sus equipos a **SC SERVICIOS**, empresa líder en el sector provincial.
Comprobará su calidad de servicio y capacidad técnica.

Teléfono: 964 199 254 - Fax: 964 199 247 - email: scservicios@scservicios.es

Abillats per a la guerra; L'arnès del cavaller al segle XIII

Al segle XIII l'armament del cavaller no evolucionà massa respecte al dels segles anteriors. A les fonts medievals es reflecteix tota una varietat de noms per a cadascun dels elements que formaven l'arnès d'un cavaller i les font iconogràfiques ens mostren un ampli catàleg d'equipaments per a combatre. El Llibre dels Feits de Jaume I no serà cap excepció ja que es un catàleg de vocabulari militar de primer ordre.¹ A l'Edat Mitjana el mot armes s'assignava al equipament ofensiu i al defensiu, malgrat que Alfons X el Savi en les seues Partidas intentà fer una distinció de «todo aquello que visten o ponen sobre sí para defender sus cuerpos es dicha armadura; e todo lo ál, que es para ferir, ha nome armas».²

Si ens centrem en l'equip defensiu, la peça fonamental era la **cota de malles** o **gonió** que es tractava d'una camisa d'anells de ferro que cobria el cos des de la base del coll fins a mitja cama, amb una obertura recta al davant i al darrere per facilitar la munta a cavall. Aquest gonió, normalment, era de mànega llarga, però també hi podia ésser de mànega curta. El guerrer se'l ficava pel cap i no sense ajuda.³ Per poder cobrir les parts més exposades del cos, el

cavaller podia dur unes **calces de ferro** que li cobrien la cama des del peu fins la part alta de la cuixa. El cap es protegia amb una capellina enconxada sobre la que es posava el **batut o capmall**, una caputxa de malles que cobria tot el cap deixant la cara descoberta que es resguardava amb la ventalla deixant no més a l'aire els ulls, el nas i la boca (en alguns casos). Aquest capmall formava una peça amb el gonió o podia anar-hi separada. Les mans també anaven cobertes amb manyoples de malla (unides a les manegues del gonió), que en un moment donat es podien retirar de la ma per tindre més mobilitat tal i com s'aprecia a les miniatures de la Bíblia Macejowsky.⁴

La cosa que més caracteritzava l'arnès del cavaller de l'època de Jaume I era el **perpunt**. El perpunt era una túnica enconxada i repuntejada que, oferint una protecció extra al cos, es duia sota el gonió.⁵ Aquest perpunt podia posar-se pel cap, com una túnica o podia estar obert per un costat o l'esquena i ajustar-se amb una cordonera o amb sivelles.⁶ Però els cavallers de la Corona d'Aragó els

duien a sobre del gonió i per damunt del sobresenyal tal i com es pot veure a les pintures murals de la conquesta de Mallorca del Palau Aguilar o a les del Saló del Tinell. Si ens fixem en aquestes pintures el cavallers porten el gonió i a sobre duen el **sobresenyal** amb els elements heràldics que els permeten identificar-los, del qual només es veuen les mànegues per què va tapat pel perpunt. De totes maneres el perpunt podia portar o no mànegues i era una de les proteccions emprades pels peons com equip defensiu en lloc del gonió, molt més car de comprar i mantindre.⁷

El cap era cobert amb el **capell de ferro** o amb la **cervellera**, sent els cascs més emprats pels guerrers peninsulars de qualsevol categoria al llarg del segle XIII. L'elm tancat que cobria el cap sencer no era molt emprat als territoris de la Corona d'Aragó fins a finals del segle XIII i a les Cantigues tampoc es representa massa sovint. Així doncs, la peça preferida pels cavallers i que més és cita al LF es el capell de ferro, tractant-se d'un casc amb unes ales amples i un poc caigudes. Era més lleuger i eficaç que l'elm, amb facilitat per posar-se'l i llevar-se'l i que deixava a l'aire la cara, millorant el camp de visió. La cervellera era un casc rodó que cobria el crani i que solia anar folrat exteriorment amb una tela que a més de protegir-lo del sol permetia disposar-ne els senyals heràldics del propietari. Per exemple, a les pintures de la conquesta de Mallorca els cavallers porten cervellera.

Segons les dades oferides en el Llibre dels Feits un cavaller coetani a Jaume I es vestiria així: primer una camisa per cobrir la pell del cos, seguidament es posaria la gonella i per damunt el gonió amb el capmall. A les cames s'ajustaria les calces de ferro per damunt d'unes calces de tela. Seguidament vindria el sobresenyal i per damunt d'aquest el perpunt. Per fi, es ficaria el capell de ferro o la cervellera.

Pablo Castellet Marqués
Cavaller Jaume Castelló

1- D'ara endavant LF. L'edició emprada es l'edició a cura de JORDI BRUGUERA, *Llibre dels Feits del Rei En Jaume*, Barcelona, Editorial Barcino, 1991.

2- MARTÍ DE RIQUER, *L'arnès de cavaller. Armes i armadures catalanes medievals*. Barcelona, 2011, p. 46.

3- ADA BRUHN DE HOFFMEYER, *Arms and Armour in Spain. A short survey*. Instituto de Estudios sobre Armas Antiguas, Vol. II, CSIC, 1982, pp. 119-128; PHILIP CONTAMINE, *La Guerra en la Edad Media*. Barcelona, Editorial Labor, 1984, pp. 235-238; JOHN FRANCE, *Western warfare in the age of the crusades (1100-1300)*. Cornell University Press, New York, 1999, pp. 17-20.

4- Per a les calces de ferro MARTÍ DE RIQUER, op. cit., pp. 59-61; per al batut o capmall, ibidem, pp. 58-59; per a les manyoples o guants, ibidem, pp. 61-62.

5- En moments de procurar-se una ràpida protecció el perpunt n'era lo mes adient i fàcil de posar-se. «E nós sempre de mantinent vestim-nos lo perpunt sobre la camisa, que anc no esperam que-ns vestíssem la gonella» LF, § 172.

6- El fet que el perpunt tingué cordonera ho demostra Jaume I quan explica que durant el setge de Borriana dorm «ab nostre perpunt deslaçat», LF, § 174

7- MARTÍ DE RIQUER, op. cit., pp. 51-55; BRUHN DE HOFFMEYER, op. cit., pp. 128-132.

8- Per al capell de ferro i la cervellera veure MARTÍ DE RIQUER, op. cit., pp. 69-71; BRUHN DE HOFFMEYER ofereix un estudi més ampli sobre els elms, capells de ferro i cervelleres, op. cit., pp. 137-152.

El fructífer tronc pairal de la Germandat

Diverses són les associacions que han nascut de la Germandat per la inquietud dels seus socis o per les relacions creades en els distints capítols que l'han dirigit, moltes d'elles segueixen després dels anys funcionant i mantenint d'una manera o d'una altra fins complementaris o semblants als que la Germandat persegueix. Algunes més conegudes com els **Moros d'Alqueria**, la **Confraria de Santa Maria Magdalena**, el **Grup de Danses El Forcat**, la **Host del Castell Vell** o El **Col·legi Apostòlic**, altres més modestes com les colles Bombeja Agustinet o Ja no pintem res.

En alguns casos els seus fundadors continuen sent membres de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta i orgullosos dels seus inicis mantenen d'una o altra manera la relació amb la Germandat que els va vore nàixer, **Els Moros d'Alqueria** relataven en el llibre commemoratiu del XXV aniversari de la seua fundació, com el Prohom **Eduardo Mas** els va donar el seu permís per a segregat la part Mora de la Germandat i crear esta associació, que any rere any, convida a Na Violant a distints festejos, així diu el resum de la seua creació "Se consiguió la cesión por parte de **La Germandat dels Cavallers** de la Conquesta de la gestión de la aportación de 50.000 pesetas, que ya tenía adjudicada el Pregó para los vestidos que iban a usarse ... para representar al antiguo Castellón Árabe" [...] " Recordemos que Los Cavallers eran la única asociación autorizada por el ayuntamiento para la gestión en exclusiva de la parte histórica del Pregó. Se nos concedió este honor y siempre agradeceremos esta cesión basada en la amistad, y por la confianza que se depositó en nosotros, confianza a la que hemos respondido con absoluto sentimiento a nuestra tierra".

La Host del Castell Vell, fundada al si del capítol que encapçalava el Prohom **José Luis Alé**, sent els membres fundadors tots ells Cavallers, un grup que participa de manera activa en el pregó de les festes de la Magdalena dins de la formació de La Germandat, com a mostra del seu vincle, de la mateixa manera, la màxima representació de la Germandat assistix invitada als seus més destacats esdeveniments.

Què dir de la **Confraria de Santa Maria Magdalena**, creada com va dir el Prior de la Confraria i de la Germandat **Joaquín Guillamón** en l'escrit que va dirigir al Prohom **Carlos Ulldemolins** "Con el fin de hacer realidad el deseo de ser la representación religiosa de la

Germandat" on el seu emblema reproduïx l'espasa, la llança i el penó de la conquesta, armes de la Germandat. El Prohom és membre nat de la Junta de Govern segons l'art. 22 dels estatuts, Na Violant, les seues Dones de Companya i l'Esquadra Jove desfilen en Setmana Santa tal com ho recullen les seues ordenances en l'article 27é i de la mateixa manera la secció interna de bombos i tambors creada en el si de la confraria per uns jóvens Cavallers a qui els seus primers uniformes per les desfilades cíviqes medievals, els va sufragar la Germandat encapçalada per el Prohom **Carlos Ulldemolins**. És per això que des de l'any següent a la seua creació la Germandat segueix invitant-los a participar a les seues desfilades.

El **Grup de Danses El Forcat**, assidu de les proclamacions de Na Violant celebrades en el Teatre Principal així com en altres actes, va ser format inicialment per membres del capítol. El seu president, **Joan (el Xato) Prades** és membre del Consell d'Honor de la Germandat i el natural recorregut del grup va fer que s'independitzara reglamentàriament per a donar merescuda autonomia a les seues inquietuds.

El **Col·legi Apostòlic**, que encara que no fóra en els seus inicis creat al si de la Germandat, si va ser rescatat d'una possible desaparició per un grup d'il·lusionats Cavallers que fins a la data mantenen viu el grup que al principi dels anys 70 estava format per hòmens representatius de Castelló com **Francisco Villalba**, **Eduardo Codina** (sant Mateu), **Jaime Nos Ruiz**, **Luis Castells Gimeno**, **José Armengot**, **Carlos Fabra Andrés**, **Josep Barberà Ceprià** (sant Bertomeu), **Francisco Navarro Juan**, **Francisco Fabregat Fabregat**, **Carlos Múrrria Arnau** i **Vicente Tàrrega Mor**.

De la mateixa manera, a causa de la intensa relació que genera entre les famílies l'exercici dels càrrec de Na Violant i de les Dones de Companya, han nascut diverses colles com "**Bombeja Agustinet**" o "**Ja no pintem res**" entre d'altres i la relació de les quals es manté al llarg dels anys, reforçant sobretot a la Germandat en la setmana de les festes de la Magdalena.

Berenguer d'Esplugues

Sanchis Miralles, un músic del poble

Francesc Vicent, Quiquet †

Si bé tota la seua vida professional i bona part de la familiar es va forjar en terres castellonenques, Joaquín Sanchis Miralles, el mestre Sanchis, va nàixer el 8 de setembre del 1910 a Enguera (València). Als cinc anys ja tocava el triangle a la banda de música del seu poble, que dirigia el seu pare. Als sis tocava el requint, i continuava en la banda del seu poble fins que als 18 anys va vindre a Castelló, per fer el servei militar ocupant una plaça de músic de tercera en la banda del Regiment d'Infanteria Tetuan nº45. A finals del 1930 es va llicenciar i poc després, el 1931, va ingressar en la Banda Municipal de Castelló com a interí, per a tocar aleshores el clarinet.

El mestre Sanchis Miralles (primer, per l'esquerra) amb la banda de la Creu Roja de Castelló a la porta de l'església de la Trinitat, en una festa de Sant Blai de principis dels anys setanta.

L'any 1932, ja en plena República, el mestre Sanchis va guanyar les oposicions a una plaça de músic de tercera classe, i el 1936 aconseguix la plaça de segona. Després de la fi de la guerra civil va aconseguir la consideració laboral de músic de primera, com a intèrpret de requint. Amb gran eficàcia va ocupar aquesta plaça durant més de trenta anys, en la Banda Municipal de Castelló, fins que un poc abans de la seua jubilació va passar a interpretar-hi el clarinet. Paral·lelament, l'any 1945 va ingressar al regiment d'infanteria Tetuan 14, amb seu a Castelló, amb la graduació de Sergent músic.

El seu apostolat musical entre les bandes rurals el va dur a viatjar als pobles, sempre amb bicicleta -tant a l'hivern com a l'estiu-, ensenyant i dirigint sense subvencions, ni ajudes oficials de cap tipus. El 1950 va començar a fer-se càrrec de la banda de Amics de la Música, de Sant Joan de Moró. A banda de l'esforç i dels coneixements, hi aportava el paper pautat, les partitures per als distints instruments i es preocupava de la promoció. Per iniciativa del periodista i amic Gonzalo Puerto Mezquita, en la seua etapa d'alcalde de Llucena, el mestre Sanchis va acceptar, el 1972, la direcció de la banda de música d'aquella població, coneguda com a la Perla de la muntanya. El 1973 va ser requerit per l'ajuntament de Vilafamés per tal de reorganitzar la banda, que feia dos anys que havia deixat de fer actuacions musicals. Com a docent, el 1950 es va fer càrrec de l'ensenyament del solfeig al Front de joventuts, a Castelló, on va impartir els seus coneixements a més de dos-cents joves. Encara anys després, va ser professor de solfeig de l'Escola de Belles Arts, des del 1966 fins a ben entrada la dècada dels setanta.

Una altra mostra de l'activitat del mestre Joaquín Sanchis Miralles va ser, des del 1968, la tasca com a subdirector de la Banda de la 14 Brigada de tropes socorristes de la Creu Roja, amb seu a Castelló. Era una banda fundada i dirigida per aquell gran artista gaiater, entre

altres coses, que va ser Miquel de Sanmillán i Arquimbau. L'any 1980 Sanchis seria membre cofundador de la Unió Musical Castellonenca, dirigida pel seu deixeble predilecte, el mestre Josep Gargori Vicent.

La inspiració del mestre Sanchis es va manifestar en una gran quantitat de pasdobles i marxes, moltes compostes amb ocasió de les festes de les poblacions on va dirigir. Gaiates i traques és potser el seu pasdoble més valorat, per l'encant de la inspiració i la varietat del color instrumental. Però caldria parlar també d'uns altres pasdobles dedicats a les poblacions relacionades amb la seua trajectòria, com ara Moró en festes, De Moró a Vilafamés, Benlloch, o relacionades amb persones, com és el cas de Quiquet de Castàlia.

El prolífic compositor i músic va morir nonagenari, al juliol del 2004, quan tenia 94 anys. Dos anys abans havia rebut un homenatge en l'11 Festival de bandes de música Ciutat de Castelló, dins els actes del 750 aniversari de la fundació de la ciutat. El 1975, quan el mestre Sanchis Miralles va rebre un altre reconeixement, amb motiu dels vint-i-cinc anys com a director de la banda de Sant Joan de Moró, el seu deixeble, Josep Gargori, davant el micròfon del programa radiofònic Castelloneries, va caracteritzar el mestre: «Com a músic és una gran persona. I com a persona és un gran músic».

Documentació i transcripció: *Manuel Carceller Safont*

Bibliografia:

- Discurs de presentació de la IX Trobada de la Plana Alta i XI Festival de bandes de música Ciutat de Castelló, a la plaça Major, 25-5-2002
- "Fallece el compositor y músico Joaquín Sanchis Miralles", El Mundo/Castellón al día, 30-7-2004.

Dansant a la llum del Nadal

Grup de danses El Forcat

Dissabte 14 de Desembre, en acte organitzat per la **Germandat dels Cavallers de la Conquesta** i amb el **patrocini de la Fundació Dávalos-Fletcher**, es va celebrar a la plaça Hort dels Corders, baix les mans de la característica font del artista castellanenc J. Ripollés, l'espectacle de ball regional **"Dansant a la llum del Nadal"**.

En aquesta primera edició vam tindre l'honor de veure dalt de l'entarima't al grup de dansa amb més relació amb la nostra Germandat, **El Forcat**, els quals han col·laborat amb la nostra entitat en diversos actes, dins dels quals, predominen les proclamacions a

moltes de les nostres Violants al Teatre Principal de la nostra ciutat.

Amb una participació notable del poble de Castelló, **El Forcat** va oferir als presents una mostra variada i rica de música i dansa d'arreu de la nostra regió que va rebre intensos aplaudiments per part del públic.

Una gustosa llesqueta amb mel per guarnir una freda vesprada d'Advent, esperant el Nadal al centre de la vila.

Gràcies, amics!

Ball de la Dama

El dia 21 de desembre a les 20:00 hores en el Casino Antic de Castelló, va tenir lloc el Ball de la Dama, un acte organitzat pels joves de la Germandat dels Cavallers: l'Esquadra d'Honor.

L'acte va estar presentat pel cavaller Ferran Casanova qui ens va oferir unes belles paraules sobre els valors i la importància de formar part de l'Esquadra de la Germandat, i el difícil que es fa hui dia reunir a joves perquè segueixen amb les nostres tradicions.

Van assistir els membres del Capítol, Na Violant i les seues Dones de Companya i els seus amics i familiars.

Com és costum l'Alferes de la Germandat, Adrián Ortiz, li va imposar la insígnia amb l'emblema de l'Esquadra i li va ofrenar la rosa cavalleresca a Marta Font Ramos, Na Violant d'Hongria 2013. Igualment, els membres de l'Esquadra li les van imposar a les seues Dones de Companya, Na Eva, Patricia Blasco Francisco, Na Provençala Cristina Rosell Torner i N'Ermengarda Noelia López Tomás.

Al crit de Fadrell! va concloure aquest acte que amb tant esforç van realitzar els membres de l'Esquadra.

Adrián Ortiz Doñate

**Mutua
Levante**
SEGUROS

...con las fiestas de Castellón!

Atención Cliente 965 549 724
Contratación 618 136 699

mutualevante.com

PATROCINADOR OFICIAL VALENCIA CF

Raúl Babiloni Llidó, Cavaller de la Conquesta

Rei Jaume I 2013

El passat dia 11 de gener de 2013, en el Grau de Castelló es va fer efectiu el nomenament del cavaller que, designat pel Prohom de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta conforme a la potestat que li atorguen els nostres estatuts, tindrà l'honor d'encarnar al Rei En Jaume I el Conqueridor en el Pregó de les festes de la Magdalena 2013. El senyor **Raúl Babiloni Llidó** -cavaller Villarragut- va rebre de mans del cavaller **Vicent Farnós de los Santos** el casc del drac alat, com a simbòlic relleu en tal honor i del Prohom de la Germandat Marco A. Esteve, un preciós exemplar de la "Llicència de Trasllat" document fundacional de la ciutat de Castelló.

En Raúl va mostrar el seu agraïment i il·lusió i sentint-se honorat, va voler complimentar als presents amb un exquisit sopar molt mariner.

A l'acte van assistir familiars i amics del designat, membres del Capítol de la Germandat i diverses autoritats, entre d'altres, el Sr. Vicepresident primer de la Diputació Provincial, En **Francisco Martínez** i l'Il·lm. Sr. Tinent Coronel de la Comandància de la Guàrdia Civil de Castelló, En **Juan José Miralles**.

Des de les pàgines de la Crònica dels Cavallers li desitjem a En **Raúl Babiloni Llidó** un any fester feliç per que pugui gaudir-lo plenament.

Fadrell!

Raúl Babiloni Llidó al Pregó de l'any 2005, éssent Mestre de la Germandat

Ediciones Digitales

Fotografía y Video
964 551749
666 820 581 / 671 676723
www.edimuphy.com

Murphy

Bodas
Bautizos
Comuniones
Fiestas populares

C/ León XIII 18 bajo 12550 Almassora (Castellón)

Comiat a Jaume I 2013

La Germandat dels Cavallers de la Conquesta representa per a mi, com per a la majoria dels castellonencs, un dels símbols més característics i volguts de les nostres Festes de La Magdalena, les festes fundacionals de la nostra ciutat. Cal dir que forme part de la Germandat des de la meua infància quan el meu iaio **Vicente Farnós**, que com a tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Castelló va formar part de l'antiga Junta Central de Festes, em va apuntar en l'entitat.

Vaig formar part de l'Esquadra Jove i com a tal vaig participar, amb la troba de cavaller **Pere de Moncada**, en el Pregó i en la primera proclamació de Na Violant que es va celebrar en el Teatre Principal al febrer de 1976 sent dama de la Germandat la meua cosina **Lledó Cros Pérez Melero**. Posteriorment vaig ser membre del Capítol i en 1985, el prohò, **José Luis Alé**, em va proposar ser mestre de l'entitat.

A més, he tingut el privilegi d'encarnar al rei Jaume I el passat any, com ja ho vaig fer 25 anys abans per primera vegada. Este fet suposa un dels esdeveniments que m'omplin de major orgull. És una experiència inoblidable que quedarà en la meua memòria per sempre i que suposa, sens dubte, el millor regal que en esta vida pot tindre qui, com jo, sent amb intensitat els arrels del seu passat. El fet de poder viure este privilegi en dos moments tan importants de la meua vida com el de la joventut i el de la maduresa m'ha permés poder disfrutar de tots els matisos que comporta l'immens honor de representar el rei a qui devem el nostre naixement com a poble.

Sens dubte, un dels moments emotius del meu càrrec com Jaume I va ser la participació en l'homenatge al monarca en l'estàtua i que, cada any, marca l'inici de la nostra setmana gran per a la Germandat. És un reconeixement a la nostra història, a la nostra tradició i als nostres arrels en un acte que és al mateix temps molt emotiu i solemne. Els bombos i tambors de la Confraria de Santa Magdalena anuncien l'arribada de la comitiva. I un dels moments que per a mi te un major significat emocional és quan m'entreguen el document de llicència de trasllat, que implica el naixement real de la nostra ciutat.

Junt amb este acte, el gran element central de la participació de la Germandat dels Cavallers és, per descomptat, el Pregó. En l'edició del passat any vaig tindre a mes l'especial orgull que el meu fill **José**, que també és cavaller, m'acompanyara durant tot el trajecte a cavall amb l'espasa del Rei Conqueridor, simbolitzant així el compromís futur de la meua família amb la festa, en una projecció cap al demà que garanteix la continuïtat de les nostres millors tradicions.

El Pregó és un museu vivent de la mitologia, història, folklore, tradicions, artesanía, indústria, agricultura i festa de la nostra ciutat i la nostra província. És un retaule etnogràfic únic, que permet un

recorregut pel millor de la nostra geografia i la nostra història, una mostra costumista única que permet a l'espectador realitzar un recorregut pel passat i present de les nostres terres. Amb les seues tres parts ben diferenciades, l'espectador se sorprén primer amb la reconstrucció de la nostra "Mitologia i Història Fundacional" per a passar a continuació a conèixer una "Representació Provincial" i, finalment, a delectar-se amb la desfilada de la "Ciutat i terme de Castelló". A continuació és precisament la nostra institució, venerable i benemèrita, "Els Cavallers de la Conquesta", l'encarregada de recordar el passat medieval de la ciutat en època de la seua fundació, apareixent com a figura central el Rei Jaume I el Conqueridor precedit per estampes de cavallers i dames abillades amb indumentària de l'època. Este moment és especialment significatiu, ja que inclou la lectura de la Carta Poble davant les autoritats, verdader punt d'arrancada de la nostra història al representar el moment fundacional i del que vaig tindre la immensa fortuna de poder ser protagonista en dos moments molt destacats de la meua vida.

Per tot això, voldria aprofitar estes línies per a agrair a la Germandat dels Cavallers de la Conquesta la generositat que han tingut en les dos ocasions en què em van oferir l'oportunitat de representar el nostre rei i, des d'estes pàgines, saludar amb tot el meu afecte a tots els seus membres i amics i desitjar-vos a tots uns feliços i intensos dies de les festes de la Magdalena 2013.

Enguany el veterà cavaller **Raúl Babiloni Llidó** actuarà com a nou rei Jaume I. Des d'ací vull transmetre-li els meus millors desitjos per a aquest 2013. Estic segur que **Babiloni** demostrarà les virtuts dels Cavallers de la Conquesta amb la mateixa dignitat que ho va fer com a Mestre de la Germandat.

Per la Mare de Déu del Lledó, Sant Jaume i Sant Cristòfol, Fadrell!

Visca Castelló!

*Vicent Farnós de los Santos
Cavaller Pere de Moncada*

Consell d'Honor

Roberto Pérez d'Heredia i Valle
José Antonio Godes Royo
Fernando Sanchis Segarra
Alfonso Fajardo Herrero
Benjamín Garcés Edo
Manuel Peláez de Cruells
Manuel Lleó Jaime
Eduardo Mas del Río
Emilio Pérez Salvador
Joan Prades Garcia
Vicent del Río Díaz
Jose Luis Alé Revest
Carlos Ulldemolins Salvador
José Guillén Franco

Miguel Monfort Casañ
Carlos Del Río Díaz
Enrique Palazón Granchell
Vicent Montolio Beltrán
José Antonio Balfagó Carballo
Fernando Ulldemolins Salvador

Clemente Aparici Torrent †
Fernando Arrufat Noviembre †
Luís Braulio Escribano †
Ramón Godes Bengoechea †
Rafael Ribes Plà †
Fernando Sánchez Colón †
Francesc Vicent Doménech †

Cavallers que han encarnat a Jaume I al Pregó

1951 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1952 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1953 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1954 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1955 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1956 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1957 – JOAQUIN OLUCHA MARZÁ
1958 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1959 – JOSE A. GODES ROYO
1960 – JUAN ANTONIO BELTRÁN ÚBEDA
1961 – FRANCISCO MARTINEZ DÍAZ
1962 – DOMINGO TÁRREGA MOR
1963 – ROBERTO PEREZ DE HEREDIA I VALLE
1964 – MANUEL BREVA NEBOT
1965 – JACINTO CHERMA BERNAT
1966 – FERNANDO SANCHIS SEGARRA
1967 – EDUARDO ROSELL BATALLA
1968 – FRANCISCO VALLS GARCIA
1969 – LUIS BRAULIO ESCRIBANO
1970 – JACINTO CHERMA BERNAT
1971 – JUAN MANUEL TOSCA SOLSONA

1972 – JUAN MANUEL TOSCA SOLSONA
1973 – LUIS BRAULIO ESCRIBANO
1974 – PETER MULET TALÓ
1975 – BENJAMIN GARCÉS EDO
1976 – BENJAMIN GARCÉS EDO
1977 – BENJAMIN GARCÉS EDO
1978 – BENJAMIN GARCÉS EDO
1979 – JUAN VTE. BELLÉS ESCRIG
1980 – JOAN PRADES GARCIA
1981 – JOAN PRADES GARCIA
1982 – BENJAMIN GARCÉS EDO
1983 – MIQUEL SOLER BARBERÁ
1984 – BENJAMIN GARCÉS EDO
1985 – FERNANDO ULLDEMOLINS SALVADOR
1986 – VICENT FARNÓS DE LOS SANTOS
1987 – JOSE LUIS ALÉ REVEST
1988 – EMILIO OLUCHA ROVIRA
1989 – JOSÉ ROVIRA BALAGUER
1990 – JOSÉ BERNAT LLORENS
1991 – EMILIO OLUCHA ROVIRA
1992 – CARLOS ULLDEMOLINS SALVADOR

1993 – CARLOS ULLDEMOLINS SALVADOR
1994 – LUIS BRAULIO ESCRIBANO
1995 – CARLOS ULLDEMOLINS SALVADOR
1996 – JOSÉ GUILLEN FRANCO
1997 – IGNACIO PIQUERAS BADÍA
1998 – MIGUEL MONFORT CASAÑ
1999 – JOSÉ GUILLEN FRANCO
2000 – CARLOS DEL RÍO DÍAZ
2001 – EDUARDO MAS DEL RÍO
2002 – BENJAMIN GARCÉS SAURA
2003 – FRANCISCO ROCA REALP
2004 – FERNANDO SALVADOR VENTURA
2005 – VICENTE GUILLAMÓN CELADES
2006 – FRANCISCO MARTÍNEZ CAPDEVILA
2007 – MIGUEL ANGEL MULET TALÓ
2008 – RUBÉN IBÁÑEZ BORDONAU
2009 – DOMINGO QUESADA AGUILERA
2010 – FERNANDO ULLDEMOLINS SALVADOR
2011 – MANUEL ALTAVA LAVALL
2012 – VICENT FARNÓS DE LOS SANTOS
2013 – RAÚL BABILONI LLIDÓ

Viatge dels Cavallers a Montpel·lier. Setembre de 1985

Na Violant Blanca Martínez, José Gallén, Agustín Branchadell (d'esquena), Albert Sánchez-Pantoja, el Prohom José Luis Alé amb elm reial i barba, el Maestre Vicent Farnós i el Tresorer Manuel Verchili

La Tinent d'Alcalde de Castelló Carmen Belenguier, el Prohom Alé, Na Violant, Blanca Martínez i el tinent d'Alcalde de Montpel·lier, Vicent Calvo

Capítol Permanent

Prohom: Marco Antonio Esteve Cano, cavaller Berenguer d'Esplugues
Mestre: Jesús Redón Gallardo, cavaller Redón
Secretari: Manuel Lleó Piquer, cavaller Jaume Claramunt
Tresorer: Víctor Camacho Fernández, cavaller Ferran Díaz
Comptador: Jaume C. Vicent Aguilar, cavaller Pere Ximen de Carroç

Vocals: Matías Ibáñez Cabedo, cavaller Berenguer de Cardona
Javier Lluch Miralles, cavaller Bernat de Naya
José Soto Grajera, cavaller Alfonso de Soto
Sergio Ulldemolins Juesas, cavaller Joan Vicent
Luis Ulldemolins Salvador, cavaller Raimon d'Abella

Esquadra d'Honor

Art. 36 dels Estatuts de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta:

L'Esquadra de Cavallers Joves, o Esquadra d'Honor, és l'agrupació formada per un número indeterminat de Cavallers menors de 25 anys que, voluntàriament, opten per formar-ne part. Estarà sota el comandament del Cavaller Alferes que, com a tal, serà també Vocal del Capítol Permanent, tal com s'indica a l'Article 21.

Seràn funcions de l'Esquadra de Cavallers Joves:

- Marxar en desfilades i cavalcades com a escorta d'honor del Penó de la Conquesta, la Reina Violant, les Dones de Companya i el Capítol Permanent.
- Actuar també com a escorta d'honor en actes protocolaris i cerimònies tals com la proclamació i nomenament de la Reina Violant, la Vetlla d'Armes, homenatges, actes cívics en què participe la Germandat, etc.
- Les missions que li puguin ser encomanades pel Capítol Permanent.

En l'actualitat, està al front de l'Esquadra d'Honor l'Alferes Adrián Ortiz Doñate, cavaller Mateu II.

Alferes:

Adrián Ortiz Doñate
Jorge Blasco Gómez
Nicolás Gas Nebot
Víctor Meseguer Safon
Cristóbal García Soler
Ferran Casanova Portolés
Santiago Quiroga Alegre
Luis Ulldemolins Martín
Rafa Guallart Ulldemolins
José Luis Ramos Pacios

**GRUPO
BOSTON**

MEJORANDO AMBIENTES

Rehabilitación y Mantenimiento de Edificios

RUIZ VILA, 7 - 1º - 6ª - 12001 CASTELLÓN
TEL.: 964 23 78 20 - FAX: 964 23 49 66
E-mail: bostong@grupoboston.net.

Els Òrgans Complementaris de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta

Prior

És el responsable de la direcció espiritual de la Germandat. Actua, en matèria religiosa, en tots els actes de l'Associació. És membre nat del Consell d'Honor, del Capítol General i del Capítol Permanent, als quals té veu, vet en matèria religiosa, però no vot (Articles 63é i 64é dels Estatuts de la Germandat).

Degudament designat exerceix les funcions de Prior de la Germandat Mossén Joaquim Guillamon i Alcon.

Cronista

És el conservador de l'Arxiu General i Servei de Documentació de la Germandat. Amb tots els documents rebuts cada any, deu anar redactant la Crònica de tots els fets i actuacions de la Germandat. És també membre del capítol Permanent (Articles 69é a 72é dels Estatuts).

Designat conforme a l'Estatut actua com a Cronista de la Germandat el Cavaller Robert Pérez d'Heredia i Valle, ex_prohom i membre del Consell d'Honor.

Ermità

Te al seu càrrec la conservació i custòdia de l'Ermita de Sant Francesc de la font i, com a tal, és responsable de la clau, Llibre-crònica, inventari i arxiu de l'Ermita. És membre nat del Capítol Permanent (Articles 65é a 68é dels Estatuts).

Elegit reglamentàriament ocupa el càrrec d'Ermità el Cavaller Josep Miquel Francés i Camús, que era ja Ermità en funcions uns anys abans.

Rei d'Armes

És l'encarregat d'organitzar i ordenar la vinculació dels Cavallers amb els personatges històrics corresponents. Mantindrà un registre actualitzat de les trobes i les anirà assignant als nous Cavallers quan vetllen armes. És membre nat del Capítol Permanent (Articles 73é a 76é dels Estatuts).

Anomenat com cal, assumeix les funcions de rei d'Armes de la Germandat el Cavaller Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez.

TEXTILES-HOGAR

Miralles

**PARA SU APARTAMENTO...
...EN POCOS DIAS**

**CORTINAS • ESTORES • PERSIANAS •
JAPONESAS • ALMOHADONES •
ALFOMBRAS • TAPIZADOS • ETC.**

MAYOR, 48 - CASTELLÓN - Tel./Fax 964 22 48 33

Les meues minicròniques

I.- La 1ª Banda de la nostra Dama

La 2ª accepció (sentit o significat) de la paraula BANDA (del francès antic "bande", faixa, i aquest del francònic "binda"; substantiu femení del segle XII al XX, cenyidor, com era usada del segle XVI al XX), és admesa, per norma, a totes les enciclopèdies de la llengua espanyola, com a "cinta ampla de colors determinats què, com a distintiu d'alguns òrdens militars o civils, hom du travessada des d'un muscle fins al costat oposat".

La primera banda, amb la que va ser proclamada la nostra Dama l'any 1961

Quan el 22-XII-1966, la Germandat dirigida pel Prohom **Joaquim Olucha**, va proclamar

Salomé Calduch com a 1ª Dama dels Cavallers en una gran festa al Savoy, seguint l'exemple de l'Organisme Central i de les Gaiates, ho va fer oferint-li una Banda quadrabarrada, amb aquesta llegenda brodada amb or: "Dama de la Germandat dels Cavallers 1967" què, amb solemnitat, li va imposar en **Vicent Adsuara**, President de la Junta Central de Festes, i el Prohom la va obsequiar amb la insígnia d'or dels Cavallers, a més d'un gran ram de flors, entre l'aclamació general.

Similar proclamació amb l'esmentada banda de Dama dels Cavallers van viure les següents: **Rosario Fonollosa** (1958), **Ana Maria Alegret** (1959), **Maria del Carmen Alé** (1960) i, successivament any rere any, les altres, incloses **Rosa Varella** (1962) que, per la mort d'un familiar va haver de deixar el càrrec després d'haver estat proclamada, i **Inés Barreda** (1962 bis) que la va substituir, van rebre el mateix distintiu, al qual només es va afegir brodada la insígnia de l'associació, atorgada igualment a la nostra 20ª Dama, **Asun Adsuara** (1975). I així ininterrompudament en aquests primers vint anys, a les nostres 21 Dames, representació femenina anual dels Cavallers, les va ser atorgada i imposada la mateixa banda, rebuda, acceptada i ostentada per totes elles amb satisfacció, orgull i sana alegria.

II.- La segona i definitiva banda

Les nostres Dames, des de la primera, van començar a participar, joioses, a la Cavalcada del Pregó, formant part de la seua "I Part Històrica", dedicada a exaltar l'ègèrgia figura del Rei en Jaume I, fundador de la ciutat, i dels cavallers que el van acompanyar en la conquesta (de l'organització de la qual era responsable la Germandat) i situant-la, amb les seues Dones, sobre la gran carrossa que tancava el Grup, interpretant la seua presència com a simple i indefinida "escena de la Cort".

Però l'any 1960 ja es va puntualitzar, fent-lo constar al programa oficial de la Cavalcada, que a la gran carrossa (aquell any "de la marina reial", que tancava el nostre "I Grup Epopeia"), **Maria del Carmen Alé** (4ª Dama dels Cavallers) encarnava a "la Reina Na Violant, amb les seues dones, cavallers i patges".

Amb aquest mateix nom o títol històric, cadascuna de les nostres Dames participaria ja a totes les Cavalcades del Pregó dels anys següents. I tant va penetrar la idea en el poble que, en veure-la desfilar, sempre era reconeguda i aclamada com a Na Violant. I així es va arribar a l'any 1976, el primer d'**Eduardo Mas** com a Prohom. De moment, es va decidir que al si de la Germandat es nomenaria a unes Dones acompanyants de la Dama en tots els actes socials a què, sota la influència de la popularitat del títol històric pel què havia arribat a ser reconeguda, havia d'assistir,

Perla lluint la segona banda com a Dama de la Germandat 1979

i se les va nomenar "Les Dones de Companya de Na Violant". I, el més important en el tema que tractem, per idèntic motiu es va decidir implantar una segona i definitiva banda com a nou distintiu que havia de lluir la nostra Dama amb ocasió del seu nomenament i proclamació, amb el següent argument:

"Utilitzant com a base la mateixa cinta quadrabarrada, a l'alçada del muscle dret es va afegir un quadre de tela, color verd (de la ciutat), en el qual anava brodat amb fil d'or la insígnia de la Germandat, el títol de Na Violant d'Hongria i l'any corresponent de les Festes de la Magdalena, conservant a la resta inferior de la part frontal de la banda, sota l'esmentat quadre verd, l'antiga i tradicional inscripció "Dama de la Germandat dels Cavallers".

Aquest nou format el va estrenar la 22ª Dama, **Maria Lledó Cros** (1976) i el van ostentar les 35 següents. La darrera, **Estefania Bartoll** (2011). Per tant, i en conjunt, 21 Dames amb la primera banda i 35 amb la segona i definitiva, sumen un total de 56, proclamades degudament al llarg de 55 Magdalenes (més de mig segle) amb el distintiu que va implantar oficialment la Germandat. I encara que no existeix acord oficial per a establir-lo i definir-lo, ja sabem que "si els costums són lleis i les lleis respectem..." el definitiu model usat constitueix una Llei de la Germandat, Llei que mentre no es canvie o modifiqui reglamentàriament i expressament s'haurà de respectar i mantenir.

III.- Les altres bandes "blanques"

La Junta Central de Festes va acceptar la nostra Dama, incloent-la a la cort de la Reina de les Festes, atorgant-li el privilegi i obligació de rebre i usar una banda blanca de les utilitzades a l'acte anual de Proclamació i Imposició de Bandes per nomenar les Dames de la Ciutat i dels sectors gaiaters i, fins i tot, ocupar el seu escó en la solemne cerimònia.

Doncs bé, en el cas la nostra primera Dama, **Salomé Calduch** (1957), la van acceptar en l'esmentada Cort amb el rang protocolari de "Madrina de la Germandat"; però ella no va poder ser present a l'acte solemne de la Proclamació perquè el dia que la van nomenar els Cavallers ja estaven designades totes les integrants de la Cort, si bé la Junta acordà lliurar-li l'emblema i els atributs amb l'específic rang de "Madrina". En el de la tercera, **Ana Maria Alegret** (1959), el dia 9-I-1959, l'Alcalde D. **José Ferrer** la va nomenar dins del si de la Cort d'Honor de la Reina de les Festes, **Maria Antonia Ribés Fernandez**, com a Dama de la Ciutat en representació de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, de ple dret, càrrec que va exercir junt a sis Dames més, representants de diferents estaments socials, i en tal concepte i qualitat va assistir i va ser proclamada a l'acte solemne del Teatre Principal.

Llevat dels dos casos esmentats, a totes les altres proclamacions i imposició de bandes prèvies a l'inici de les Festes de la Magdalena, les nostres Dames van rebre la seua banda oficial blanca amb el seu títol particular de "Madrina dels Cavallers". Així va succeir (inclosa la 6^a **Inés Barreda** (1962 bis) amb totes les restants, fins a la 21^a, **Mª Lledó Cros** (1976).

16-03-1963 cavalcada del Pregó. El Rei En Jaume I

Perquè durant aquest temps, havia estat tanta la simpatia, popularitat i transcendència pública assolides pel personatge històric de Na Violant d'Hongria, interpretat i encarnat per les esmentades Dames dels Cavallers a totes les seues aparicions públiques, sota la seua règia indumentària medieval, que acabà per guanyar-se el favor de la pròpia Junta Central, la qual, amb gran encert, la incorporà a la seua banda blanca, que a l'any següent, 1977 li seria imposada a la vint-i-dosena, **Silvia Dols** i, any rere any, a totes qui la van succeir en el càrrec. Encara més, els nous Estatuts de la

Fundació Municipal de Festes de 6-VI-1994, no solament van reconèixer a la nostra associació el caràcter de "Ens vinculat a les Festes", sinó que també van establir amb tota claredat que "La Dama de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, Na Violant d'Hongria, ostentarà el rang protocolari de Dama de la Ciutat".

La Germandat mai va exigir a les seues Dames el model de roba o indumentària medieval, ni si s'havia de tocar amb corona o altres aditaments, en els actes organitzats per la Germandat. Si elles no es feien la indumentària, la Germandat les proporcionava una adequada, llogada a l'empresa Insa (en el cas de la corona, de preferir-la, s'hauria d'ajustar almenys a la seua condició de reina hispànica o d'Aragó). Però quan elles es feien la indumentària, sí que tenien l'obligació de

16-03-1963 cavalcada del Pregó. Carrossa de Na Violant 1963

dur el distintiu acreditatiu dels seus càrrecs (la banda dels Cavallers o la de Na Violant) i això va comportar alguns "problemetes", en estimar que tantes bandes impedièren lluir tota la bellesa i luxe de la seua indumentària. De tota manera, la majoria de les nostres Dames, amb exquisit criteri, i amb qualsevol tipus d'indumentària (de Na Violant, de castellanera o particular), van saber solucionar la situació lluint ambdues bandes (una sobre l'altra, segons el motiu de la seua presència a l'acte on assistien.

IV.- Mig segle enrere

El dia 16 de març del present any s'acomplirà mig segle d'una data de molt grat record per a aquest Cronista. Acabat d'elegir per al càrrec de Prohom i assumint la vocalia que per aquesta condició em corresponia en el si de la Junta Central, vaig ser col·laborador del President de la Comissió del Pregó i bon amic, en **Miquel Peris Segarra** (q.e.p.d.) en els treballs generals preparatius de la Cavalcada i, especialment, els que corresponien al Grup Història, Cavallers de la Conquesta, de la realització del qual era responsable la Germandat i, a més, vaig complir amb el precepte estatutari que, com a Prohom, m'atorgava el dret i m'imposava l'obligació d'encarnar dins de l'esmentat Grup l'egregia figura d'En Jaume I, el monarca conqueridor i fundador de la ciutat. De les emocions viscudes en aquell Pregó, vicisituds i anècdotes del llarg recorregut com a "reial genet" i altres detalls, ja vaig donar compte al meu article "El Rei En Jaume de 1963", publicat a les pàgines 11-13 del nº 48 del nostre butlletí Crònica dels Cavallers d'octubre de 2003, en celebrar el XL aniversari.

Avui, donant gràcies al Senyor per permetre'm arribar fins al "quincuagèsim", vull oferir aquestes dues imatges: la meua, d'un "rei de mig segle", i la de la magnífica carrossa en què Na Violant d'Hongria-63, la nostra bella Dama, **Rosa Maria Sánchez Yarto** va brillar, aposentada al seu tron i custodiada per Ramón de Seguino, oficial de la seua guàrdia (en **Fernando Sanchis**), en la boca d'una gran caragola que navegava sobre les ones del Mare Nostrum, arrossegada per tres dofins, als lloms dels quals lluien les nostres quatre barres i eren muntats pels patges, acompanyant a tots ells tres boniques i elegants Dones de Companya.

Per Roberto Pérez de Heredia Valle
Cavaller Pere de Perea
Cronista

DUALIUM

“Porque todo depende del punto de vista con el que se mire...”

TU TE OCUPAS DE LO REALMENTE IMPORTANTE EN TU NEGOCIO, NOSOTROS NOS ENCARGAMOS DEL RESTO

OUTSOURCING FINANCIERO

PUESTA EN MARCHA DE PROYECTOS

ANÁLISIS DE RENTABILIDAD

APOYO EN DIRECCIÓN DEL NEGOCIO

sube y descubre nuestra perspectiva

DUALIUM MANAGEMENT SL

www.dualium.net

C/ Mayor, 21 - 2ºB. 12001 Castellón de la Plana. España. Tel. 964 229 405. Fax. 964 222 618. info@dualium.net

Homenatge i nomenament Guillem de Mont-Rodó 2013

El 19 de Gener de 2013 va tindre lloc el sopar d'homenatge i nomenament de qui serà XVII Guillem de Mont-rodó en la persona del músic, compositor, director i mestre **José Gargori Vicent**.

Després d'una recepció amb copa de benvinguda i rosa templària per a les dones, va començar l'acte amb l'entrada de les Dones de Companya i Na Violant acompanyades per components de la Milícia Templària.

Na Eva, Srta. **Patricia Blasco**, va entrar del braç de **Matías Ibáñez** que, a més de ser templer forma part del Capítol Permanent. A continuació va accedir al saló Na Provençala, Srta. **Cristina Rosell**, acompanyada pel templer **José Vicente Segarra**. I finalment va accedir N'Ermengarda, Srta. **Noelia López**, qui va estar acompanyada pel templer **Fernando Sánchez**.

El tancament d'esta primera part va ser protagonitzat per Na Violant d'Hongria 2013, la Srta. **Marta Font Ramos**, qui va entrar acompanyada pel Mestre de la Milícia Templària, **Eugenio Díaz**, amb tot el saló en peu aplaudint la seua majestuosa entrada.

Una vegada asseguts tots els comensals, el presentador, **José Antonio Balfagó**, que va estar com sempre brillant en les seues paraules i en l'elecció de les melodies que van acompanyar l'acte, va donar pas al sopar i va citar als presents per a l'hora dels cafés.

Van estar presents Regidor d'Urbanisme, Tinent d'Alcalde i VIII Guillem de Mont-rodó, l'Il.lm. sr. **Miguel Ángel Mulet**, els regidors **Amparo Marco**, **Javier Peris** i **Inmaculada Enguidanos**, el Prohom de la

Germandat, **Marco Antonio Esteve**, amb un nombrós grup de components del Capítol Permanent i el portaestendard, el Cronista de la Germandat, **Roberto Pérez de Heredia**, i la seua encantadora esposa, **Amalín**, Na Violant d'Hongria 2011, Srta. **Estefanía Bartoll**, Na Dolça 2011, Srta. **Patricia Amat**, N'Ermengarda 2009, Srta. **Ana Rosell** (a qui felicitem per la seua recent maternitat), el Director de la Banda Municipal de Castelló, **José Vicente Ramón Segarra**, familiars de La Cort 2013, fills, futura nora i néta de l'homenatjat i els components de la Milícia Templària amb les seues dones, filles i amitats.

Arribat el moment del café, es va reprendre l'acte amb unes primeres paraules del Mestre de la Milícia Templària agraint a **Raúl Puchol**, XVI Guillem de Mont-rodó la seua implicació en les activitats de la seua Milícia durant l'any 2012 i entregant-li l'escut d'armes de la Milícia, com a record.

A continuació, el Mariscal (Secretari de la Milícia), **Fernando Sánchez**, va donar lectura a l'Acta del Nomenament del XVII Guillem de Mont-rodó, entregant-li l'acta a l'homenatjat en finalitzar.

Després que el presentador glossara la figura del Mestre **Gargori**, va ser el Mestre de la Milícia el que va prendre la paraula per a fer entrega a l'homenatjat del pergamí del seu nomenament emmarcat.

A continuació l'homenatjat va prendre la paraula per a mostrar la seua alegria, la seua il·lusió i el seu paral·lelisme docent amb qui fora Gran Mestre de l'Orde del Temple.

Van tancar els torns de paraula el Prohom de la Germandat i En **Miguel Ángel Mulet** en nom de l'alcalde.

I seguint el protocol de tots els actes de la Germandat en què es troba present Na Violant, esta va realitzar la invocació als Sants Patrons amb el seu: "Cavallers, per la Mare de Deu del Lledó, Sant Jaume i Sant Cristòfol ..." al que tots els assistents van respondre en peu un "Fadrell!!!!" que va ressonar en tot el saló.

El ball encapçalat pels màxims representants de la nit, començant i finalitzant amb el Rotllo i Canya va fer que la magnífica vetlada tinguera el colofó que li correspon.

*Eugenio Díaz Carsi
Mestre de la Milícia Templària*

Els Sants Patrons de la Germania

Madonna Santa Maria del Lledó

Sant Jaume

Sant Cristòfol

Capítol General Ordinari

Com manen els estatuts de la Germandat, el Secretari en nom del Prohom, va convocar a Capítol General Ordinari a tots els socis cavallers el dia 22 de gener de 2013.

Al Capítol, celebrat al cau del carrer Sant Tomàs, van assistir 24 cavallers al corrent del pagament de la seua quota. D'entre tot el tractat a l'assemblea, ressenyar el repàs dels comptes del exercici passat i del presupost per al present i preguntes sobre algunes circumstàncies dels actes més importants a celebrar en les properes festes de la Magdalena. I destacar que l'assemblea va acordar felicitar oficialment al Prior de la Germandat, Mn. **Joaquín Quillamón Alcón** pel seu recent trasllat a Castelló i el seu nomenament pel senyor Bisbe de la Diòcesi de Sogorb-Castelló, **Casimiro López Llorente**, com a Rector de la parròquia de la Sagrada Família de i Canonge del Capítol Catedralici de la Catedral de Santa Maria.

El Prohom es va comprometre a complir amb l'esmentat acord i ho va fer mitjançant carta signada que es va fer arribar al seu nou despatx parroquial.

Per finalitzar, l'assemblea en ple va felicitar al cavaller **Bernardino Turch Blasco** allà present, per la feliç notícia del nomenament de la seua neta **Laura Turch Benedito** com a Reina Infantil de les festes de Castelló. Així se li va transmetre amb un fort aplaudiment de tots els presents.

Amb la il·lusion per unes bones festes magdaleneres tancava el capítol el Prohom amb el crit de Fadrell!

En Carroç

Crida

*Pit i fora! Tots al tall!
CAVALLERS DE LA CONQUESTA
Lligant festa, fe i treball,
enaltirem Castelló*

Marxa

I
*Cantem de tot cor CAVALLERS DE LA CONQUESTA!
La nostra unió nàix del voler arrelat
que per Castelló sentim
i la fundació lloem.
Tots en un grapat
empenyats farem la Festa més gran, CAVALLERS!*

II
*Vivint la gesta d'aquell gran Senyor
Jaume Rei,
l'honorem junt a sa bella muller
Na Violant,
per ser els primers benivolguts
Reis Valencians
i donar a Ximén
fur per a mudar el vell Castelló
baix, al Pla.*

III
*Camí de la Madalena
revenint amb delit al cim pairal
fugint de la pena
seguirem al Capellà...
Complida ja la promesa
farcits de goig i tradició
les festes viurem
per el naixement
del casal de Castelló.*

IV
*Enlairem les veus CAVALLERS DE LA CONQUESTA!
Ambicionem tothora junts treballar
per fer Castelló més sa
per fer la ciutat millor.
Tots en un grapat
empenyats farem
la festa grossal, CAVALLERS!*

*Castelló de la Plana, 13 de gener de 1985.
La composició musical representativa de la Germandat és la
"Marxa dels Cavallers de la Conquesta", amb música de Miquel
Mulet Ortiz i lletra de Roberto Pérez de Heredia i Valle. (Article
5é dels Estatuts de la Germandat)*

Acte de proclamació de Na Violant d'Hongria 2013 i les seues Dones de Companya

El dia 15 de febrer de 2013 vam tornar al Teatre Principal per proclamar a la nostra Reina Na Violant d'Hongria i a les seues Dones de Companya.

seus tocs que tronaven al cel de la nit castellanenca, fent honor al seu fer lema almogàver.

Darrere dels Tambors de la Germandat, els cavallers joves de l'Esquadra d'Honor, seguits pels Patges de Na Violant (**Pepe Monfort Burdeus, Martín Ahicart Manzano i Pedro Camacho Molins**) que portaven sobre els seus coixins la banda i la insígnia d'or de Na Violant, l'acte de nomenament de Marta i la rosa roja cavalleresca respectivament.

Tot seguit, les tres Dones de Companya de Na Violant, **Patricia, Cristina i Noelia** i tancant el seguici, Na Violant d'Hongria, **Marta Font Ramos**, escortada pel Prohom **Marco A. Esteve**, el Mestre **Jesús Redón** i el Secretari **Manolo Lleó**.

Però abans d'anar al coliseu de la plaça de la Pau, ens vam citar a casa de **Marta Font Ramos**, Na Violant d'Hongria 2013 per fer les primeres fotos amb els recent estrenats trajos. El de **Marta** i el de les seues tres dames: **Patricia Blasco Francisco** (Na Eva) **Cristina Rosell Torner** (Na Provençala) i **Noelia López Tomás** (N'Ermengarda) que precioses totes quatre, van eixir de casa de la família **Font-Ramos** sota l'arc d'espases de l'Esquadra d'Honor i entre els aplaudiments de familiars, amics i veïns.

Després ens vam traslladar a la plaça de Maria Agustina on es va formar la comitiva encapçalada pel Penó de la Conquesta, escortat per tres membres de la Milícia Templària de la Germandat.

Cal fer un incís per deixar constància –puix va ser un esdeveniment històric- de la estrena de la nova Secció de Tambors i Bombos de Combat dels Cavallers de la Conquesta "**Desperta Ferro!**" que amb set components i amb només quatre mesos d'assajos, eixien per primera vegada als carrers de Castelló fent-se notar per la seua energia, solvència i frescura. Abillats amb una senzilla i vistosa uniformitat en negre i ocre lluint al pit l'escut de les quatre barres d'Aragó, van ser la sensació de la nit sorprenent als presents amb els

Malgrat les obres del TRAM al seu pas per l'encreuament dels carrers Major i Colón, la comitiva va recórrer tot el carrer Major fins la plaça de la Pau on els assistents ja s'arremolinaven al voltant del Teatre esperant l'arribada de les protagonistes de la nit que entre aplaudiments, vïtols, traques, ressons de tambors, bombos i una torrencial pluja de flaixos entraven al preciós coliseu modernista de nou sota l'arc d'espases de l'Esquadra d'Honor.

Amb tot el públic assegut al seu lloc, encetava l'acte el cavaller presentador, En Carroç, saludant la totalitat de les autoritats municipals, provincials, governatives, militars, policials i les nombrosíssimes representacions d'entitats culturals i festeres del propi Castelló, de la província i també regionals, encapçalades per **Cristina Pastor Salines** i **Laura Turch Benedito** reina i reina infantil de les festes de Castelló, que ens van honrar amb la seua presència.

En el capítol autoritats, ressaltar la presència del Cónsul Honorari d'Hongria, l'Il.lm. Sr. **Andrés Goerlich** qui va acudir a l'acte molt gustosament amb la seua distingida esposa. Tot un honor per nosaltres, sense dubte.

La primera part de l'acte va estar rebuida de música, dansa i fervor "magdalenero" d'això es van encarregar els germans del grup de danses **El Forcat** que van combinar les danses del nostre folklor amb les estrofes del Pregó de les nostres festes, de **Bernat Artola i Tomàs**,

entre guitarres, guitarrons, bandúrries, llaüts... esbeltes canyes i encesos fanals. Una preciositat efectista i emocionant, a les portes de la Magdalena.

Ja en la segona part, destacar l'entrada de les hosts de la reina a l'escena: Esquadra, patges, Penó i templers i després les Dones de Companya; **Patricia, Cristina i Noelia**. Les quals ocupaven el seu lloc sobre l'escenari convertit eixa nit en estància reial.

El Prohom, convidava al patge portador de la rosa, **Pedro Camacho Molins**, a acompanyar-lo per anar fins la llotja on esperava el seu moment **Marta** i així, del braç del Prohom i amb els compasos solemnes de la Marxa dels Cavallers prendre possessió del seu tron on moments després seria proclamada Dama dels Cavallers, reina Violant.

En posar peu a l'escenari, espases presentades i tots en peu en senyal de respecte. A fora, tronaven les carcasses.

Després de llegir l'acta del seu nomenament, el Secretari **Manuel Lleó Piquer** (que va recollir del coixí del patge **Martín Ahicart Manzano**) i lliurar-li un exemplar preciós d'esta enmarcat, bellament realitzat per l'artista castellonenca **Vanesa Pérez Monfort**, va arribar el moment culminant de l'acte. La Proclamació de la senyoreta **Marta Font Ramos** com a Na Violant d'Hongria 2013.

Així, el Prohom en **Marco A. Esteve**, prengué del coixí del patge **Pepe Monfort Burdeus** la banda per imposar-li-la a **Marta** i també la insígnia d'or de la Germandat, mentre a l'exterior tronaven de nou les carcasses que anunciaven a tota la ciutat el moment que estava vivint **Marta**.

Proclamada ja Na Violant, era el torn del senyor mantenidor. Enguany l'erudit Cronista Oficial de la ciutat de Castelló, en **Antonio José Gascó Sidro**, que va fer un esforç vertaderament titànic, que des d'estes pàgines no podem més que agrair, donant-se per complet. Donant una lliçó d'història, lloant la figura de la dona castellonenca i posant en valor el paper de Violant en la història del nostre poble. Piropejant la seua bellesa i la de sa cort, va voler enflocar la seua intervenció amb uns inspiradíssims versos que els va

dedicar a cadascuna d'elles. Per acabar i, per sorpresa, va traure una rosa blanca esclatada que va oferir a Na Violant en senyal d'amorós respecte. Rosa que li va donar apropant-se al seu tron i besant la seua mà. Tot un cavaller.

El públic va acomiadar amb una tancada i càlida ovació a l'amic **Antonio José Gascó**. No era per menys.

El Prohom li va fer entrega d'una placa en record de la seua intervenció. De la seua segona intervenció en un acte de proclamació de Na Violant d'Hongria. La primera fou el 2 de març de 1984 en el mateix lloc, éssent Violant **Mª Carmen Puig Balaguer**.

El Prohom adreçà després als presents unes paraules reblides d'agraïments i esperança per al futur de la Germandat.

I per acabar, abandonaven l'escena les tres perles de la Plana de l'adreç de Na Violant; **Patricia, Cristina** i **Noelia** baix l'arc d'espases de l'Esquadra i abrigallades pel calorós comiat de tots els presents. Per donar pas a Na Violant d'Hongria 2013, la Senyoreta **Marta Font Ramos** que, de la mà del mantenidor, abandonava l'escenari entre el públic que l'acomiadava en peu.

A l'eixida, formació del seguici de bell nou i precedits per les Reines i les seues Dames de la Ciutat, es va adreçar la comitiva als salons del Casino Antic, on va tindre lloc el ball de gala que es va allargar fins que van haver de tancar. El temps passa volant quan s'està a gust...

En general, va quedar tothom content o això ens van manifestar. Salvant errades, anècdotes i descuits, que sempre n'hi han...

Per la nostra part, i a falta de sotmetre'ns a nosaltres mateixos a un exhaustiu judici crític; missió complida. Ha sigut proclamada la LVIII Na Violant d'Hongria amb tanta dignitat com mereix.

Fadrell!

Petrus Eiximenis Carrocius

Relació de mantenidors de l'acte de proclamació de Na Violant d'Hongria

D. CARLOS FABRA ANDRÉS (27-02-1976)
D. LUIS DONDERIS TORRENS (11-02-1977)
D. MANUEL ROZALÉN SALES (27-01-1978)
D. JOAN B. SOLER BLASCO (23-02-1979)
D. ANTONIO RODRIGO VALLS (01-02-1980)
D. LUIS HERRERO-TEJEDOR ALGAR (27-02-1981)
D. JOAQUÍN FARNOS GAUCHÍA (12-02-1982)
D. NICOLAU PÉREZ SALAMERO (11-02-1983)
D. ANTONIO JOSÉ GASCÓ SIDRO (02-03-1984)
D. PERE GARCÍA RABASA (15-02-1985)
D. JOSÉ LUIS TORRÓ MICÓ (07-02-1986)
D. JOSEP MIQUEL FRANCÉS CAMÚS (27-02-1987)
D. ARCADIO GARCÍA SANZ (12-01-1988)
D. JOSÉ MARÍA ARQUIMBAU MONTOLIU (03-02-1989)
D. VICENT PAU SERRA FORTUÑO (23-02-1990)
D. JÁNOS KALMAR (15-02-1991)
D. FRANCESC MICHAVILA PITARCH (28-02-1992)
D. FERNANDO HERRERO-TEJEDOR ALGAR (19-02-1993)
D. JORDI GARCÍA CANDAU (11-02-1994)
D. EMILIO OLUCHA ROVIRA (24-02-1995)
D. MANUEL MOLÉS USÓ (16-02-1996)
D. VICENT BELTRÁN PEPIÓ (07-02-1997)
D. CARLOS FABRA CARRERAS (20-02-1998)
D. FEDERICO GARCÍA MOLINER (12-02-1999)
D. ANTONIO SANZ DE BREMÓN MIR (11-03-2000)
D. MIQUEL SOLER BARBERÁ (23-02-2001)
D. ERNESTO TARRAGÓN ALBELLA (08-02-2002)
D. VICENTE VIDAL SAFONT (01-03-2003)

D. RAFAEL LLORET TERUEL (21-02-2004)
D. EDUCARDO WENLEY PALACIOS CARRERAS (14-01-2005)
D. ALFREDO PASCUAL CEBRIÁN (03-02-2006)
D. FEDERICO OLUCHA TORRELLA (16-02-2007)
D. FRANCISCO TOLEDO LOBO (18-02-2008)
D. JOSEP MIQUEL FRANCÉS CAMÚS (21-11-2009)
D. ARCADIO BADENES PAÚS (13-02-2010)
D. FERNANDO ULLDEMOLINS SALVADOR (11-03-2011)
D. JOSÉ ANTONIO DE FRANCIA VALERO (24-02-2012)
D. ANTONIO JOSÉ GASCÓ SIDRO (15-02-2013)

Fe d'errates Crònica març 2012 XXX aniversari- N° 65

- Pàgina 6, Laude Arbitral, tercera línia. On pose "havem" ha de posar "havent".

- Pàgina 10, Marxa del Seguici, estrofa corresponent a Na Provençala. A la tercera línia, on pose "case" ha de posar "cases".

- Pàgina 40, al llistat de l'Esquadra d'Honor, per error involuntari, es va ometre al cavaller **Santiago Quiroga Alegre**.

- Pàgina 49, en el reportatge sobre la IV Exposició d'Indumentària Medieval, dintre de la relació de dones que van col.laborar deixant el seu traje, es va obviar, per error involuntari, a la senyoreta **Chelo Asencio Monroig, N'Ermengarda 1994**.

- En la publicació d'aquella Crònica manca el llistat de mantenidors dels diferents actes de proclamació de Na Violant d'Hongria.

Des de la redacció de la Crònica dels Cavallers els demanem que ens facen saber qualsevol error que puguem vos observar en les diferents edicions. Sempre veuen més quatre ulls que dos, rectificar és de savis i nosaltres aspirem sempre a aprendre i millorar.

Molt agràits.

La Redacció

BECAS Y AYUDAS

CONVOCATORIA 2013

HASTA EL 17 DE MAYO

MÚSICA

- Título Superior
- Vinculación a Castellón
- Instancia y "curriculum"
- Memoria proyecto a realizar
- Certificación académica
- Fotocopia D.N.I.

ARTES PLÁSTICAS

- Tres exposiciones
- Vinculación a Castellón
- Instancia y "curriculum"
- Memoria proyecto a realizar
- Certificación académica
- Fotocopia D.N.I.

CIENCIAS EXPERIMENTALES

- Trabajo sobre Castellón
- Equipo mínimo: Director + 3
- Instancia
- Memoria Proyecto
- "Curricula"
- Fotocopias D.N.I.

CIENCIAS SOCIALES Y HUMANIDADES

- Trabajo sobre Castellón
- Equipo mínimo: Director + 3
- Instancia
- Memoria Proyecto
- "Curricula"
- Fotocopias D.N.I.

**El Ayuntamiento de Castellón,
con la Germandat dels
Cavallers de la Conquesta,
la cultura y la tradición de
nuestra ciudad.**

AYUNTAMIENTO

Cultura

AYUNTAMIENTO
Cultura

**Pasión x
CASTELLÓN**

